ALICE

CSODAORSZÁGBAN ÉS TÜKÖRORSZÁGBAN

LEWIS CARROLL

Lewis Carroll

ALICE CSODAORSZÁGBAN

ÉS

TÜKÖRORSZÁGBAN

ALICE CSODAORSZÁGBAN

Lewis Carroll: Alice's Adventures in Wonderland

Fordította: Kosztolányi Dezső
A fordítást az eredetivel egybevetve átdolgozta: Szobotka Tibor

Alice, tied ez a mese,
tegye gyöngéd kezed
szép gyermekálmaid közé,
miket emlékezet
tart össze, mint hervadt csokort,
mit zarándok szedett.

Egész aranyló délután
csak szeltük a vizet,
két ügyetlen, parányi kar
buzgón evezgetett,
küszködtek a kormánnyal
a parányi kis kezek.

Három kőszivü kisleány!
Ily álomszép időben
nem átall kérni egy mesét,
mely „száll, mint füst a légben”.
Mit ér egy árva nyelv, ahol
három szól ellenében?

Az első kislány szigorú,
azt parancsolja: „Rajta!”
Reménykedik a második:
„Milyen lesz? Csudafajta?”
A harmadik belekotyog,
sose pihen az ajka.

De aztán csend lesz hirtelen,
s már a tündér nyomában
barangolnak az új csodák
ismeretlen honában,
hol vad s madár beszél. Kicsit
hisznek is a csodában.

Ám a képzelet kútfeje
apadni kezd. Elég!
Fáradt a mesélő ajak,
hagyjuk hát a mesét.
„Majd folytatom...”
„Most van a m a j d !”
sikongják szerteszét.

Így nőtt, szövődött a mese,
amíg a perc haladt.
Most vége. Összefűztem a
fura-szín szálakat,

s víg csolnakunk már hazatart
az alkonypír alatt.

Első fejezet
Lenn, a Nyuszi barlangjában

Alice[1] már elunta, hogy tétlenül üldögéljen nénje mellett az árokparton. Egyszer-egyszer bepislantott abba a könyvbe, amelyet a nénje olvasott, de nem voltak benne se képek, se versek.

Mit ér egy könyv – gondolta Alice – képek meg versek nélkül?

Hát csak ült-üldögélt, s azon törte a fejét, már amennyire tőle telt – mert a rekkenő hőségtől egészen elálmosodott és megbutult –, hogy jobb volna fölkelni pitypangot szedni és füzért fonni belőle, amikor hirtelenül elsurrant mellette a piros szemű fehér Nyuszi.

Ebben semmi különös nem volt. Azon se csodálkozott Alice valami nagyon, hogy a Nyuszi ezt mondogatta magában:

– Jaj, istenem, még elkésem!

Alice később, amikor visszagondolt erre, ráeszmélt, hogy ezen csodálkoznia kellett volna, de most bizony egy csöppet se csodálkozott. Ám amikor a Nyuszi kihúzott egy órát a mellényzsebéből, és megnézte rajta, hogy hány óra, s aztán elrohant, Alice tüstént talpra ugrott. Eszébe villant, hogy ő eddig még sohase látott olyan nyuszit, akinek mellényzsebe lett volna, se pedig olyant, aki órát húzott volna ki a mellényzsebéből, hát kíváncsiságában utána iramodott a réten. Szerencsére még éppen láthatta, amint a Nyuszi besurrant egy jókora lyukba a sövény alatt.

A következő pillanatban Alice utána ugrott, meg se gondolva, hogy is kerül majd vissza onnan.

A Nyuszi barlangja egy darabon egyenes volt, mint valami alagút, aztán hirtelenül lejtett, oly hirtelenül, hogy Alice egy szemvillanás alatt máris zuhant lefelé, egy roppant mély kútba.

Vagy a kút volt roppant mély, vagy pedig roppant lassan esett lefelé, mert Alice-nek esés közben sok-sok ideje maradt arra, hogy körülnézzen, és eltűnődjék azon, mi fog vele legközelebb történni.

Először is lefelé kukkantgatott, hogy lássa, hová fog esni, de olyan sötét volt, hogy semmit se látott. Aztán a kút falát vizsgálgatta és észrevette, hogy mindenfelé polcok meg könyvállványok vannak, néhol pedig térképek és festmények is

lógnak szögekről. Lefelé zuhantában elkapott egy köcsögöt az egyik polcról. Ez volt ráírva: *Narancs-jam*. Csakhogy a köcsög, sajnos, üres volt. Alice hát nem merte ledobni a köcsögöt, mert attól félt, hogy agyonüt vele valakit. Ezért ügyesen egy polcra tette, amikor esés közben elsuhant mellette.

„Nahát – gondolta Alice –, én, aki ekkorát zuhantam, ezután egyáltalán nem félek majd attól, hogy legurulok a lépcsőről. Majd mondogatják otthon: micsoda bátor egy kislány. Sőt, akkor se fogok megnyikkanni, ha leesem az ötödik emeletről. (Ami elég valószínű.)”

Alice csak zuhant, zuhant, zuhant.

– Hát ennek már sohase lesz vége? Vajon hány mérföldet zuhantam eddig? – kérdezte fennhangon. – Valahol a föld középpontja felé járhatok. Várjunk csak! A föld középpontja felülről számítva körülbelül 4000 mérföldnyire lehet.

Alice sok mindenfélét tanult az iskolában, s ez nem a legjobb alkalom volt arra, hogy tudását fitogtassa, hiszen amúgy se hallhatta senki, mit mond. De azért, gondolta, sohasem árt a leckét fennhangon ismételgetni.

– Igen, annyira van: 4000 mérföldnyire. Csak az a kérdés, hogy hányadik szélességi és hányadik hosszúsági fokon?

Alice-nek halvány sejtelme se volt arról, hogy mi fán terem az a szélességi meg a hosszúsági fok. Csak tetszettek neki az ilyen komoly, tudós kifejezések.

Most újra rákezdte:

– Vajon keresztülesem-e a földgolyón? Jaj, de fura lesz, ha majd ott bukkanok ki, ahol az emberek a fejük tetején járnak, valahol a nyugati sarkon!

Alice örült, hogy ezt senki se hallja, mert élt a gyanúpörrel, hogy valamit mégsem egészen helyesen mondott.

– Majd meg kell ám kérdeznem valakit, hogy is hívják azt az országot. „Néni kérem; tessék megmondani: ez itt Amerika vagy Ausztrália?”

És Alice beszéd közben megpróbált pukkedlizni is – csak képzeljétek el, hogy valaki pukkedlizzék ilyenkor, amikor lefelé zuhan! Gondoljátok, hogy ti is meg tudnátok tenni?

– Jaj, milyen butának hisz majd a néni. Nem, inkább nem kérdezem meg. Talán majd ki lesz valahol írva.

Alice zuhant, zuhant, zuhant lefelé. Minthogy pedig semmi egyebet nem tehetett, megint beszélni kezdett:

– Azt hiszem, Dinah[2] nagyon fog búsulni utánam ma este. –

Dinah a cicája volt. – Remélem, adnak majd neki tejecskét uzsonnára. Édes Dinah, de jó lenne, ha itt volnál velem! Az igaz, hogy a levegőben nincsenek egerek. De vannak bőregerek, s a bőregér az majdnem olyan, mint a rendes egér. Vagy inkább halacskát ennél?

Alice ebben a pillanatban hirtelen elálmosodott, félálomban dünnyögte:

– Kell a macskának halacska? Kell a macskának halacska?

Néha meg így:

– Kell a halacskának macska?

Mindegy volt, hogyan mondja, hiszen úgyse tudott rá felelni. Érezte, hogy elszundikál. Éppen azt kezdte álmodni, hogy Dinahval kéz a kézben sétál, s nagyon komolyan vallatóra fogja őt:

– Hát most mondd meg, drága Dinah, milyen ízű a halacska!

Ekkor egyszerre – zsupsz! – egy halom rőzsére és száraz falevélre pottyant, ezzel vége is volt a zuhanásnak.

Alice egy csöppet sem ütötte meg magát. Tüstént talpra ugrott és körülnézett. De a feje fölött mindenütt sötétség volt. Előtte hosszú folyosó nyílt, s abban a rohanvást rohanó fehér Nyuszit pillantotta meg. Nem volt vesztegetni való ideje. Alice uccu utána, mint a szélvész, s még hallotta, amikor a Nyuszi a sarkon befordulva így sopánkodott:

– Jaj, jaj, tapsi füleimre, villás bajuszomra, még elkésem!

Alice a Nyuszi sarkában volt, de egy fordulónál elvesztette szem elől. Most egy hosszú, alacsony csarnokba ért, amelynek mennyezetéről egy sor lámpa világított lefelé.

Körös-körül ajtók voltak itt, de valamennyi zárva. Alice körbe járt, és sorba próbálgatta valamennyit, aztán elszontyolodva a csarnok közepére ment, s azon tűnődött, hogyan szabadulhatna ki innen.

Hirtelen egy háromlábú asztalkát pillantott meg, csupa-csupa üvegből. Ezen nem volt semmi egyéb, mint egy icike-picike aranykulcs. Alice első gondolata az volt, hogy ez a kulcs talán beleillik az ajtóba, de vagy a zár volt nagyon nagy, vagy a kulcs volt nagyon kicsi, ám sehogy sem akarta kinyitni egyiket sem. Amikor azonban Alice másodszor is körülnézett, megpillantott egy függönykét, amelyet eddig nem vett észre. A függöny mögött egy parányi, alig harminc centiméter magas ajtócska volt. Beledugta az icike-picike aranykulcsot a zárba, és roppant boldog volt, mert a kulcs beleillett.

Kinyitotta az ajtót, és látta, hogy egy szűk folyosóra nyílik, alig

szélesebbre, mint holmi patkánylyuk. Letérdepelt, és a folyosón át olyan gyönyörű kertet pillantott meg, amilyent még soha életében nem látott.

Jaj, hogy szeretett volna kiszabadulni ebből a sötét csarnokból, künn sétálgatni a tündöklő virágágyak meg a hűs szökőkutak között! De még a fejét se tudta keresztüldugni az ajtón.

„Aztán ha a fejem még keresztülférne is – gondolta szegény Alice –, a vállam nélkül nem sokra mennék vele. De jó volna összecsukódni, mint valami távcső. Talán nem is olyan nehéz ez, csak tudnám, hogy kell kezdeni."

Mert hát oly sok szokatlan dolog esett meg Alice-szel az utóbbi időben, hogy már azt kezdte hinni, semmi se lehetetlen.

Nem sok értelme volt, hogy a parányi ajtónál ácsorogjon, hát visszament az asztalkához. Titokban azt remélte, talál majd rajta még egy kulcsot vagy valami könyvet, s abból megtudhatja, hogyan lehetne úgy összecsukódni, mint valami távcső. Most azonban egy kis üveget talált rajta.

– Huncut legyek, ha ez itt volt az előbb – mondotta Alice.

Az üveg nyakára papírszelet volt ragasztva, erre pedig gyönyörű nagy betűkkel ezt írták: *Igyál meg!*

Hiába volt azonban odaírva: *Igyál meg!*, Alice sokkal okosabb volt, semhogy hűbelebalázs módra megigya.

– Előbb megnézem – mondta –, nincs-e ráírva: *Méreg*.

Tudniillik, már sok szép kis mesét olvasott olyan gyerekekről, akik megégtek, vagy akiket fölfaltak a vadállatok, vagy más, ehhez hasonló kellemetlenség érte őket, mert nem akartak jóakaróikra hallgatni, akik váltig figyelmeztették őket, hogy nagyon soká ne tartsák a kezükben az izzó piszkavasat, mert végül megégetik a kezüket, vagy hogy ha éles késsel belevágnak az ujjukba, az rendszerint vérzik. Egy percig sem feledkezett meg Alice arról sem, hogy ha nagyon sokat iszik egy olyan üvegből, amelyikre az van írva: *Méreg*, akkor előbb vagy utóbb rosszul lesz.

Mivel erre az üvegre nem volt ráírva: *Méreg*, Alice hősiesen belekóstolt, s roppantul ízlett neki. Szakasztott olyan íze volt, mintha cseresznyés lepényből, madártejből, mazsolaszőlőből, csokoládéból, pulykapecsenyéből és vajas pirítósból keverték volna össze. Hamarosan ki is itta az egészet, körömcseppig.

– Jaj, de furcsa! – szólt Alice. – Most összecsukódtam, mint valami távcső.

Csakugyan, az egész Alice egyszerre alig volt nagyobb húsz

centiméternél. Örült, hogy már kifér a parányi ajtón, és kimehet abba a gyönyörű kertbe.

Előbb azonban várt néhány pillanatig, nem zsugorodik-e tovább. Egy kicsit izgatott is lett.

– Végül még az is megeshetik – mondotta –, hogy egészen elfogyok, mint a gyertya lángja. Vajon milyen is lennék akkor?

Próbálta elképzelni, milyen is a gyertyaláng, miután már elfújták. De nem emlékezett rá, hogy látta volna valaha.

Kisvártatva, miután meggyőződött arról, hogy nem történik vele semmi, elhatározta, hogy azonnal a kertbe megy. De amikor a parányi ajtóhoz ért, szegényke, akkor vette észre, hogy ott felejtette az icike-picike aranykulcsot. Visszatipegett érte az asztalkához, de már nem ért fel odáig. Látni jól láthatta a kulcsot az üvegen keresztül, és próbált is felmászni az asztal egyik lábán, de az asztal nagyon síkos volt. Végül pedig, amikor belefáradt a sok nekirugaszkodásba, leült szegényke a földre, és sírva fakadt.

– No, ne bőgj. Úgyis hiába bőgsz – parancsolta Alice magának szigorúan. – Azonnal hagyd abba.

Alice rendszerint jó tanácsokat adott önmagának, de, sajnos, ritkán követte őket. Néha meg annyira összeszidta önmagát; hogy sírva is fakadt miatta. Egyszer – emlékezett – pofon is ütötte önmagát, mert csalt, amikor önmagával krokettet[3] játszott.

Ez a furcsa kislány ugyanis szerette azt képzelni, hogy ő két személy. „Most azonban hiába képzelném, hogy két személy vagyok – gondolta szegényke –, még jó, hogy egy valamirevaló kitelik belőlem.”

Alice hirtelen egy kis üvegszelencét pillantott meg az asztal alatt a földön. Kinyitotta. Egy vékony szeletke süteményt talált benne. A süteményen mazsolaszőlőből gyönyörűen kirakva ezt olvasta: *Egyél meg!*

– Jó – mondta Alice –, megeszem. Ha megnövök tőle, elérem a kulcsot, ha pedig eltörpülök tőle, akkor kimászhatok alul az ajtórésen. Akár így, akár úgy, kijutok a kertbe. A többivel édeskeveset törődöm.

Beleharapott a süteménybe, közben pedig remegve mondogatta:

– Jaj, mi lesz? Jaj, mi lesz?

Kezét a feje búbjára illesztette, hogy megtudja, nő-e vagy törpül. De legnagyobb meglepetésére azt vette észre, hogy se nem nőtt, se nem törpült. Igaz, hogy többnyire ez szokott történni, ha az ember süteményt eszik. Alice azonban már annyira megszokta,

hogy mindig valami rendkívüli dolog történik vele, hogy már érthetetlennek tartotta, ha a dolgok a maguk rendes kerékvágásában haladtak.

Így hát Alice tovább evett, s hamarosan bekebelezte az egész süteményt.

Második fejezet
Könnytó

– Egyre murisabb! – kiáltott fel Alice.

Úgy meglepődött, hogy egyszeriben elfelejtett szépen beszélni.

– Most hát olyan hosszúra nyúltam, mint a világ legnagyobb távcsöve. No, szervusztok, lábaim.

Tudniillik lenézett a lábaira. Alig látta őket, olyan messzire estek tőle.

– Jaj, szegény kis lábaim, ki húzza majd föl rátok a cipőt meg a harisnyát, édeseim?! Én aligha fogom tudni. Sokkal messzebbre kerültem tőletek, semhogy törődhetnék veletek. Nektek kell most gondoskodni magatokról, ahogy tudtok.

„De azért kedvesnek kell lennem hozzájuk – gondolta Alice –, különben nem visznek el oda, ahová akarom. Igen. Minden karácsonykor veszek majd nekik egy pár cipőt.”

Alice tovább tervezgette, miképp juttathatja el lábaihoz a cipőt.

– Postán küldöm el – tűnődött –, ajánlott csomagban. Jaj, de fura lesz ajándékot küldeni a tulajdon lábaimnak! Azt írom majd a csomagra:

Alice szépreményű
Jobb lábának
a kandalló szőnyegén
közel a zsámolyhoz.
Szíves üdvözlettel:
Alice.

– Jaj, istenem, mennyi csacsiságot beszélek össze!

Ebben a pillanatban feje a mennyezetbe ütődött. Most több mint három méter magas volt. Hirtelenül fölkapta az icike-picike kis arany kulcsot, s futott a kertajtó felé.

Szegény Alice! Legföljebb azt tehette, hogy a földön fekve a fél szemével átkukucskált a kertbe. De hogy keresztül is juthasson rajta, ahhoz még kevesebb reménye volt, mint valaha. Leült hát a földre, és sírva fakadt.

– Szégyellheted magad – mondta Alice. – Ekkora nagy lány (no, ezt most joggal mondhatta), és így sír. Elég legyen, ha mondom!

De azért csak tovább sírdogált. Literszámra folytak könnyei, míg egy jókora tó nem támadt körülötte. Ez a tó vagy tizenöt centiméter mély volt, s elfoglalta a csarnok felét.

Egy kis idő múlva tipegést hallott a távolból, gyorsan megtörülte szemét, hogy lássa, ki jön. A fehér Nyuszi tért vissza, csuda mód kiöltözködve. Egyik kezében fehér glaszékesztyűt, másikban egy nagy legyezőt tartott. Sietve loholt, s közben egyre azt mormolta:

– Jaj, a Hercegnő megesz, ha elkésem.

Alice annyira kétségbe volt esve, hogy bárkitől is segítséget kért volna. Amikor a Nyuszi a közelébe ért, halkan, félénken megszólította őt:

– Bocsánatot kérnék, tisztelt uram…

A Nyuszi erre visszahőkölt, elejtette a fehér glaszékesztyűt meg a legyezőt, s hanyatt-homlok rohant neki a sötétségnek.

Alice fölkapta a legyezőt meg a kesztyűt, s mivel a csarnokban iszonyú hőség volt, legyezgetni kezdte magát. Közben folyton ezt hajtogatta:

– Ej, ej, milyen különös is ma minden. Tegnap pedig még minden egészen rendes volt. Vajon csakugyan megváltoztam-e az éjszaka? Nézzük csak: ma reggel, amikor fölébredtem, még az voltam-e, aki voltam? Úgy rémlik, mintha egy kicsit más lettem volna. De ha nem az vagyok, az a kérdés, kicsoda is vagyok voltaképpen. Borzasztó!

Alice sorba vette valamennyi hasonló korú barátnőjét, hátha átváltozott azok közül valamelyikké.

– Hogy Ada nem vagyok, az bizonyos. Adának hosszú, göndör haja van, az én hajam pedig nem göndör. Az is bizonyos, hogy Mabel[4] se lehetek, mert én rengeteg mindenfélét tudok, Mabel pedig semmit se tud. Aztán ő az ő, én pedig én vagyok. Jaj, istenem, milyen zűrzavaros ez! Nézzük csak, tudom-e még azt, amit tanultam az iskolában. Szóval: négyszer öt az tizenkettő, négyszer hat az tizenhárom, és négyszer hét az … jaj, még húszig se tudok számolni. De hagyjuk az egyszeregyet. Próbáljuk csak a földrajzot. Párizs fővárosa London, Rómáé meg Párizs, Róma pedig – nem, itt valami hiba lesz. Úgy látszik, mégiscsak Mabel lett belőlem. Megpróbálok fölmondani egy verset.

Alice szépen meghajolt, mint az iskolában, amikor verset mondott. Hangja azonban rekedten, idegenül csengett, s nem azok a szavak jöttek a nyelvére, amelyek szoktak.

Ni, testét csinosítja épp
a krokodilgyerek,
sikálja arany pikkelyét,
önt rá Nílus-vizet.

Ni, szép karma hogy szétmered,
be vígan somolyog!
Száját tátja, és így rebeg:
„Kis hal, isten hozott!”

– Tudom, hogy egészen másképp mondtam – szólott szegény Alice, s a szeme megtelt könnyel, majd így okoskodott: – Most már bizonyos, hogy én vagyok Mabel. És most nekem abban a dohos kis lakásban kell majd laknom, szinte egyetlen játékom sem lesz, mindig csak a leckét kell tanulnom. De nem, mégsem. Ha én vagyok Mabel, akkor inkább örökre itt maradok. Hiába dugják le a fejüket, hiába mondják majd: „Gyere föl már, szívecském.” Én csak föltekintek; s így szólok: „Mondják meg előbb, hogy ki vagyok. Ha az vagyok, aki szeretek lenni, akkor fölmegyek. Ha nem az vagyok, akkor itt maradok a barlangban egészen addig, amíg valaki más nem lesz belőlem.” De ó, jaj – fakadt újra sírva Alice –, bárcsak már ledugnák a fejüket! Olyan rossz itt egyedül.

Amíg így beszélt, kezére pillantott, és ámulva látta, hogy közben fölhúzta a Nyuszi egyik fehér glaszékesztyűjét.

„Hogy lehet ez? – gondolta. – Úgy látszik, megint kisebb lettem!”

Alice fölállt, az asztalhoz ment, hogy hozzá mérje magát, s akkor látta, hogy most körülbelül fél méter magas, és hogy egyre összébb zsugorodik. Hamarosan rájött, hogy az a legyezőtől van, melyet a kezében tart. Ezért gyorsan eldobta, még mielőtt véglegesen semmivé zsugorodott volna.

– No, most majdnem megjártam – mondta Alice, mert alaposan megrémült a hirtelen változástól, de azért boldog volt, hogy még maradt belőle valamicske. – Most pedig egy-kettő, ki a kertbe – szólt, és rohant vissza a parányi ajtóhoz. De hát, sajnos, a parányi ajtó megint be volt zárva, s az icike-picike aranykulcs ott hevert az üvegasztalon, mint az imént.

„Egyre rosszabb lesz, egyre rosszabb – gondolta szegény kislány. – Még soha életemben nem voltam ilyen csöpp, mint amilyen most vagyok. Még soha életemben. Hát ez igazán

szörnyű.”

Amíg ezt mondta, lába megcsuszamlott, s a következő pillanatban – zsupsz! – nyakig csücsült a sós vízben. Első gondolata az volt, hogy valahogyan beleesett a tengerbe.

„Akkor vasúton megyek haza” – mondta magában.

Alice csak egyszer életében volt a tengerparton, s akkor arra az általános következtetésre jutott, hogy bárhova is megy az ember Anglia partjain, mindenütt talál egy csomó kabint, a gyerekek kis ásókkal ásnak a homokban, aztán villák következnek, a villák mögött meg a vasúti állomás van.

De hamarosan ráocsúdott, hogy abba a könnytóba pottyant, amelyet ő sírt össze, amikor még három méter magas volt.

„Bárcsak ne sírtam volna annyit – sóhajtott Alice, s körülúszta a tavat, hogy lássa, miképp juthatna ki belőle. – Most az lesz a büntetésem, hogy belefulladok a saját könnyeimbe – gondolta. – No, ez igazán furcsa lenne. Ámbár ma minden, de minden olyan furcsa.”

Ebben a pillanatban Alice azt hallotta, hogy a tó kissé távolabb megloccsant. Odaúszott, hogy megnézze, mitől. Először azt gondolta, hogy valami fóka vagy víziló, de aztán ráeszmélt, hogy csak hozzá mérve olyan nagy ez az állat, s valójában csak egy kis egér, amelyik belepottyant, akárcsak ő maga.

– Megszólítsam ezt az egeret? – tűnődött Alice. – Idelenn ma minden olyan rendkívüli. Kitelik tőle, hogy beszélni is tud. Ártani semmi esetre sem árt, ha megszólítom.

Hát megszólította:

– Ó, Egér, meg tudnád-e mondani, hogyan kerülhetek ki ebből a tócsából? Mert hogy már nagyon belefáradtam a körbeúszkálásba, ó, Egér!

Azt hitte, hogy így kell beszélni egy egérrel. Eddig ugyan még sohasem volt rá alkalma, de emlékezett arra, hogy a bátyja latin nyelvtanában ezt olvasta: „egér, egeret, egérnek, egérhez, ó egér!”

Az Egér fürkészően bámult rá, s mintha egyik apró szemével oda is kacsintott volna neki, de semmit se szólt.

„Talán nem tud angolul – gondolta Alice. – Lehet, hogy francia egér, és Hódító Vilmos seregével jött át.”

Bármilyen jól tudta is Alice a történelmet, gyakran összezavarta azt, hogy mi mikor történt. Most újra megszólalt:

– *Où est ma chatte?*[5]

Ugyanis ezt a mondatot tanulta először franciául.

Az Egér hirtelen kiugrott a vízből, s egész testében remegni

kezdett.

– Jaj, bocsánat – hebegte Alice.

Kétségbe volt esve, hogy így felizgatta szegény állatkát.

– Egészen elfelejtettem, hogy nem tetszik szeretni a macskákat!

– Hogy nem szeretem a macskákat? – visított az Egér éles, metsző hangon. – Te talán szeretnéd őket, ha helyemben volnál?

– Semmi esetre sem – válaszolt Alice csillapítóan. – Ne tessék haragudni. De ha meg tetszene nézni Dinah-t, a mi cicánkat, akkor azt hiszem, azonnal meg tetszene szeretni minden macskát. Olyan cukros, szelíd kis cicuska.

Amíg Alice lassan úszkált a tóban, félig önmagának bizonyítgatta:

– Olyan szépen ül és dorombol a kandallónál. Olyan édesen nyalogatja a talpát, és mossa a pofikáját, és olyan jó simogatni a puha szőrét. És olyan pompás egerésző – ja, bocsánatot kérek – szólt Alice, mert ebben a pillanatban az Egér szőre égnek állt ijedtében, és Alice sejtette, hogy ezúttal igazán megbántotta őt. – Talán ne is beszéljünk róla többet, ha nem tetszik akarni.

– Ne beszéljünk? – kérdezte az Egér a farka hegyéig remegve. – Hát én hoztam szóba? A mi nemzetségünk mindig gyűlölte a macskákat. Ronda, hitvány, közönséges fajzat. Ne is említsd többé!

– Nem kérem, soha többé! – szólt Alice, és gyorsan másra terelte a szót. – Tetszik talán szeretni a ... a ... kutyákat ? – kérdezte.

Az Egér nem felelt. Alice buzgón folytatta:

– Van nálunk a szomszédban egy szép kis kutya. Azt is megmutatnám. Tetszik tudni, olyan okos szemű, göndör szőrű kis foxi. Mindent visszahoz; amit eldobnak neki, szolgál az ételért, s annyi sok mindent tud. Föl se tudom sorolni. Egy paraszt a gazdája, s az azt mondja, olyan hasznos, hogy talán száz fontot is megér. Azt is mondja, hogy mind kipusztítja a patkányokat meg a ... jaj – kiáltotta Alice elszomorodva –, csak nem sértettem meg már megint?

Merthogy az Egér esze nélkül úszott el a közeléből. Valósággal felkavarta a vizet.

Alice nyájasan szólt utána:

– Kedves jó Egér, szíveskedjék visszajönni! Többet nem beszélünk se cicákról, se kutyákról, ha nem tetszik szeretni őket!

Amikor az Egér ezt hallotta, megfordult, s lassan visszaúszott

hozzá. A képe egészen sápadt volt.

„Az izgatottságtól” – gondolta Alice.

Az Egér most halkan remegve azt súgta:

– Gyerünk ki a partra. Elmesélem élettörténetemet, s akkor meg fogod érteni, miért gyűlölöm a kutyákat meg a macskákat.

Éppen ideje volt, hogy kiússzanak, mert közben a tóba beleesett mindenféle madár és állat, s egymás hegyén-hátán nyüzsögtek. Volt ott Kacsa meg Struccmadár, Papagáj meg Sas meg sok más furcsa teremtés. Alice előreúszott, s az egész társaság utána, ki a partra.

Harmadik fejezet

Körbecsukó meg az egér hosszú tarka farka

Mondhatom, furcsán festett ez a társaság a parton. A madarak tolla csatakos volt, a többi állat szőre meg odatapadt a testéhez, valamennyien csurogtak-csöpögtek, és búnak eresztették a fejüket.

Természetesen az volt a legnagyobb gondjuk, hogyan lehetne megszáradniuk. Ezen tanakodtak, s Alice néhány perc múlva már kedélyesen tereferélt velük, mintha réges-rég ismerte volna őket. Sőt a Papagájjal össze is veszett, hogy az végül duzzogva hátat fordított neki, s csak ezt hajtogatta:

– Én öregebb vagyok, szívem, ennélfogva nekem jobban kell tudnom.

Alice ezt nem akarta elismerni mindaddig, amíg a Papagáj meg nem mondja: hány éves. De a Papagáj ezt kereken megtagadta. Hát a vita itt megrekedt.

Végül is az Egér, aki – úgy látszik – nagy tekintélynek örvendett, elkiáltotta magát:

– Tessék mindenkinek helyet foglalni és ide figyelni. Ígérem, hogy egykettőre mindnyájan olyan szárazak lesznek, mint a kóró. Valamennyien körbe ültek. Az Egér a középre ült. Alice aggódva leste az Egér szavát, mert érezte, hogy rettentő náthát kap, ha hamarosan meg nem szárad.

– Kh, kh – köszörülte a torkát fontoskodva az Egér. – Tehát kezdhetem? El fogom mondani a világ legszárazabb történetét. Csöndet kérek: Hódító Vilmos[6], akinek ügyét a pápa is felkarolta, hamarosan elfogadtatta uralmát az angolokkal, annál is inkább, mert a nemzetnek vezetőkre volt szüksége, azonfelül ez idő tájt megszokta a zsarnokságot és a behódolást. Edwin és Morcar, Mercia és Northumbria urai...

– Brr... – borzongott a Papagáj vacogva.

– Közbe tetszett valamit szólni? – kérdezte a homlokát ráncolva, de roppant udvariasan az Egér.

– Nem – sietett megjegyezni a Papagáj.

– Tudniillik azt hittem – mondta az Egér. – Folytatom. ... Edwin és Morcas, Mercia és Northumbria urai alávetették magukat Vilmosnak, sőt még Stigaud is, Canterbury hazafias érzésű érseke, tanácsosnak találta...

– Mit talált? – kíváncsiskodott a Kacsa.

– Feltételezem, hogy tisztában van a szavak értelmével – felelt bosszúsan az Egér. – Nem tudja, mit jelent az „találni”?

– Hogyne tudnám. Én többnyire békát vagy pondrót szoktam találni. Most az a kérdés: mit talált az érsek?

Az Egér a füle mellett eresztette el a kérdést, s tovább hadart:

– ...tanácsosnak találta, hogy Edgár Athelinggel tartva, elébe menjen Vilmosnak, és felajánlja neki a koronát. Vilmos eleinte tartózkodóan viselkedett. Normannjainak elviselhetetlen szemtelensége azonban.... Nos, hogy érzi magát, kedvesem? – fordult most beszéd közben Alice-hoz.

– Még mindig csuromvizesen – válaszolt szomorúan Alice. – Bármily száraz is ez a történet, én nem lettem tőle szárazabb.

– Ebben az esetben – szólalt meg ünnepélyesen a Struccmadár – van szerencsém javasolni az ülés elnapolását s egy albizottság azonnali kiküldését, mely majd erélyesebb rendszabályok foganatosítása tárgyában lesz hivatva határozni...

– Beszéljen értelmesen! – kiáltott közbe a Sas. – Egy kukkot sem értek ezekből a hosszú szavakból. Sőt, azt hiszem, hogy ön sem érti.

A Sas lopva elmosolyodott. Néhány másik madár „viharos derültségre” fakadt.

– Csak azt óhajtottam megjegyezni – folytatta a Struccmadár sértődötten –, hogy valamennyien benn voltunk a vízben, s valamennyien meg akarunk száradni. Ennélfogva a leghelyesebb lenne, ha körbecsukót játszanánk.

– Hát az meg micsoda? – kérdezte Alice.

Nem mintha nagyon érdekelte volna őt, de a Struccmadár megállt a beszédében, mintha azt várná, hogy valaki közbeszóljon. Minthogy senki se szólt közbe, Alice vállalkozott rá.

– Legjobban úgy értjük meg – folytatta a Struccmadár –, ha azonnal hozzákezdünk.

Lehet, gyerekek, hogy egyszer majd egy téli napon ti is körbecsukót akartok játszani, hát elmesélem, mit művelt a Struccmadár.

Először is körformában kijelölte a versenypályát (nem fontos, hogy pontos legyen – mondta), aztán a pálya mentén – itt is, ott is – felállította a verseny résztvevőit. Olyasmi, hogy: „Vigyázz, kész, rajt!” nem volt, mindenki akkor kezdett el futni, amikor akart, és akkor is hagyta abba, úgyhogy nem könnyen lehetett megállapítani, mikor ért véget a verseny. Végtére is azonban,

amikor már vagy egy félórája futkároztak, és mindenki megszáradt, a Struccmadár hirtelen elkiáltotta magát:

– Vége a versenyfutásnak!

Ekkor valamennyien összesereglettek, s lihegve kérdezték:

– De hát ki nyert?

Erre a Struccmadár csak hosszas tűnődés után tudott válaszolni. Előbb a földbe dugta a fejét, sokáig úgy maradt, s a többiek csöndben lesték. Végül így szólt:

– Mindenki nyert, és mindenki kap valami díjat.

– De kitől? – kérdezték egyszerre.

– Hát őtőle – mondta a Struccmadár, Alice-ra mutatva. Most az egész társaság egyszerre Alice köré csoportosult, és összevissza kiáltozott:

– Kérjük a díjat, a díjat!

Alice nem tudta, mitévő legyen. Tanácstalanságában zsebébe nyúlt, kihúzott onnan egy doboz csokoládécukorkát, s körbekínálta. Még szerencse, hogy nem folyt bele a sós víz. Éppen mindenkinek jutott egy szem csokoládé. Ez volt a díj.

– Adj magadnak is egy díjat – mondta az Egér.

– Persze hogy persze – vágta rá nagy komolyan a Struccmadár. – Mi van még a zsebedben? – kérdezte Alice-t.

– Csak egy kis gyűszű – felelt búsan Alice.

– Ide vele! – mondta a Struccmadár.

Most valamennyien újra Alice köré csoportosultak, s a Struccmadár ünnepélyesen átnyújtotta neki a gyűszűt, ezekkel a szavakkal:

– Tisztelettel kérjük, kegyeskedjék elfogadni ezt az elegáns gyűszűt.

Amikor a rövid szónoklatot befejezte, mindenki éljenzett. Alice ezt nagyon badarnak és érthetetlennek találta, de a többiek olyan komolyan tekintettek rá, hogy nem mert nevetni. Minthogy nem tudta, mit feleljen, meghajolt, és amilyen ünnepélyesen csak telt tőle, átvette a gyűszűt. Aztán hozzáláttak a csokoládé elfogyasztásához. Ez némi lármával és zűrzavarral járt, mert a nagymadarak azon sopánkodtak; hogy a csokoládé kicsi, és a fél csőrükre sem elég, a kismadarak pedig úgy fuldokoltak tőle; hogy a hátukat kellett veregetni. Végül mégis megették. Ekkor újra körbe ültek mindnyájan, s megkérték az Egeret, hogy meséljen nekik még valamit.

– Meg tetszett ígérni, ugye, hogy majd elmeséli az élettörténetét – kérlelte Alice. – Meg azt is, hogy miért tetszik úgy

gyűlölni a cicust meg a kutyust – tette hozzá súgva, s egy kicsit megrettent, hogy az Egér újra megsértődik.

– Ó, az én történetem kacskaringós, tarka és bús.

– Hát a farka csakugyan kacskaringós – mondotta Alice, aki ezt a szót hogy *tarka*, úgy értette, hogy *farka* –, de mért volna bús?

Az Egér beszélt, beszélt, de Alice mindig csak az Egér farkára gondolt. Ezért azt a mesét, melyet hallott, kacskaringósan és tarkán – így képzelte el:

Az Egérhez
szólt a
Kandúr:
„Most
beviszlek,
mint a
pandúr.
Vár a
törvény,
jöjj kis
Egér.
Egy ilyen
pör
mindent
megér.”
Az Egér
szólt
a
Kandúrnak:
„Én
nem
engedek
ily
úrnak”,
s cincogott
is
néki
síró
hangon:
„Mondd:
ki
lesz

a
bíró?”
„Én
leszek
a
bíró,
hagyj csak!
Megragadlak
és
bekaplak.”

– Te nem figyelsz! – ripakodott rá az Egér Alice-re. – Min gondolkozol?

– Bocsánatot kérek – mondta Alice nagyon tisztelettudóan –, éppen a farka ötödik hurkához tetszett érni, azt hiszem.

– Még hogy hurka! – kiáltotta dühösen az Egér.

– Ha hurka – mondta Alice, aki mindig nagyon szolgálatkész volt, és most aggodalmaskodva nézett körül –, akkor együk meg.

– Arról szó sem lehet – mondta az Egér, azzal felkelt és elindult. – Az ilyen ostoba beszéd csak sért engem!

– Igazán nem akartam megsérteni – kérlelte az Egeret Alice. – Csakhogy olyan könnyen tetszik megsértődni.

De az Egér válaszként csak dühösen morgott.

– Kérem szépen, tessék visszajönni, és befejezni a történetét! – kiáltotta utána Alice. A többiek karban csatlakoztak hozzá:

– Igen, fejezze be! – De hát az Egér csak türelmetlenül megrázta a fejét, és egy kicsit meggyorsította a lépteit.

– De kár, hogy nem maradt velünk! – sóhajtotta a Papagáj, mikor az Egérből már a farka sem látszott, egy öreg Rák pedig megragadta az alkalmat, hogy oktató hangon azt mondja a lányának:

– Édesem, ebből tanuld meg azt, hogy soha nem szabad elveszítened a türelmedet!

– Csak ne papolj, anyu! – kiáltotta a fiatal Rák haragosan. – Te ugyan még egy osztriga türelmét is próbára tennéd!

– Bárcsak velem volna Dinah – gondolkozott Alice hangosan, anélkül hogy bárkihez intézte volna szavait. – Az majd hamar visszahozná az Egeret.

– És ha szabad kérdeznem, ki az a Dinah? – kérdezte a Papagáj.

Alice nagyon készségesen válaszolt, mert mindig könnyen

rávehető volt arra, hogy a kedvencéről beszéljen.

– Dinah a macskánk. És el nem tetszik tudni képzelni, milyen pompásan fog egeret! Hát még madarat! Csak ránéz egy madárra, és hamm! – már be is kapta!

E néhány szó figyelemre méltó feltűnést keltett a társaságban. Pár madár tüstént odébbállt, egy vén Szarka pedig, miután gondosan beburkolózott a köpenyébe, azt mondta:

– Sürgősen el kell indulnom hazafelé, az esti levegő nem tesz jót a torkomnak.

Egy kanári reszkető hangon így szólt a gyermekeihez:

– Gyertek, gyertek, édeskéim! Ideje volna már, hogy aludjatok!

Mindenki más-más ürüggyel távozott, s Alice csakhamar egyedül maradt.

– Ó, bár szót se szóltam volna Dinah-ról! – mondta szomorúan a kislány. – Úgy látszik, idelent senki sem szereti, pedig nincs nálánál derekabb cica a világon! Ó, édes Dinah, foglak-e még látni valaha?!

Ezzel a szegény kis Alice újra könnyekre fakadt, mert igen magányosnak érezte magát, és nyomott volt a hangulata. Csakhamar azonban megint távoli léptek tipegését hallotta. Tüstént reménykedve pillantott fel, mivelhogy azt várta titkon, hátha az Egér jobb belátásra tért, s most visszajött, hogy befejezze a történetét.

Negyedik fejezet
Gyíkocska

A Nyuszi tipegett vissza lassan, s riadtan nézelődött jobbra-balra, mintha elvesztett volna valamit. Alice hallotta, amint magában ezt dünnyögte:

– Jaj, a Hercegnő, a Hercegnő! Jaj, szegény talpacskáim, jaj, szegény bundám, jaj, szegény bajuszom! Annyi szent, hogy kivégeztet. Jaj, hol is hagyhattam el?

Alice tüstént rájött, hogy a Nyuszi a legyezőt meg a fehér glaszékesztyűt keresi, s ő is keresgélni kezdte, mert megsajnálta a Nyuszit. Sehol se lelte. Valahová letette. Amióta kiúszott a tócsából – úgy látszik –, minden megváltozott körülötte, s a nagy csarnoknak meg az üvegasztalkának meg a parányi ajtónak nem volt se híre, se hamva.

A Nyuszi hamarosan észrevette Alice-t, amint ide-oda szaladgált.

– Hát te mit csinálsz itt, Mary[7]? – kiáltott rá. – Azonnal rohanj haza, s hozz egy pár kesztyűt meg egy legyezőt. Egy-kettő, szedd a lábad.

Alice úgy megrettent, hogy esze nélkül rohant oda, ahová a Nyuszi mondta, s meg se próbálta magyarázni, micsoda tévedésről van szó.

– Ez azt hiszi, hogy én vagyok a szobalánya – szólt Alice, s közben csak futott-futott. – Bezzeg fog csodálkozni, ha megtudja, ki vagyok. Azért elhozom neki a legyezőjét meg a kesztyűjét, csak megtaláljam.

Alighogy ezt kimondta, egy takaros kis ház elé érkezett. A kapuján fényes rézlemezre ez volt kiírva:

DR. NYUSZI ALAJOS

Kopogtatás nélkül bement, fölrohant a lépcsőn. Nagyon félt, hogy majd találkozni fog az igazi Maryvel, s az kipenderíti, minekelőtte megtalálná a legyezőt meg a kesztyűt.

„De furcsa – gondolta Alice –, most egy Nyuszi szalasztott el engem. Legközelebb majd Dinah is parancsolgat nekem.”

Alice elképzelte, hogy-mint lesz ez.

„Alice, siess, sétálni megyünk” – szól majd a dadája.

„Mindjárt, dadus – feleli majd ő –, csakhogy nekem őriznem kell az egérlyukat, amíg Dinah vissza nem tér, hogy az egér ki ne szaladjon. De aligha hiszem, hogy megtűrnék Dinah-t, ha így parancsolgatna.”

Benyitott egy csinos szobácskába. Az ablaknál asztalka állott, az asztalkán pedig – ahogy remélte – egy legyező hevert meg két-három icipici bőrkesztyű. Fölkapta a legyezőt meg a kesztyűt, s már éppen indulni készült, amikor megpillantott egy kis palackot a tükör mellett. Ezen ugyan nem volt semmiféle fölírás, hogy: *Igyál meg!*, de azért ő mégis kihúzta a dugóját, s a palackot a szájához emelte.

„Ahányszor eszem vagy iszom valamit, mindig történik velem valami érdekes – gondolta. – Nézzük, mi történik most. Remélem, ismét megnövök tőle, mert már roppant bosszant, hogy ilyen icurka-picurka vagyok.”

Hát csakugyan megnőtt tőle, mégpedig sokkal hamarább, semmint várta. Még a felét se itta meg annak, ami a palackban volt, s azt érezte, hogy a feje a mennyezetbe ütődik, s meg kell hajolnia, hogy el ne törjön a nyakcsigolyája. Gyorsan letette a palackot, s így tűnődött:

– No, most már elég. Remélem, nem növök tovább. Úgyse férek ki már az ajtón. Jaj, csak ne ittam volna annyit!

Csakhogy ezzel a kívánságával már elkésett. Alice egyre nőtt, növekedett, s nemsokára le kellett térdelnie a padlóra. Néhány pillanat múlva már nem fért el a szobában sem. Úgy próbált elhelyezkedni, hogy az ajtóhoz könyökölt, lefeküdt a földre, másik karját pedig a tarkója alá dugta. De még egyre nőtt-növekedett. Végül, mert másképp már nem segíthetett magán, kidugta egyik karját az ablakon s egyik lábát a kályhalyukba. Így beszélt magában:

„No, most aztán egyebet nem tehetek; bármi történjék is. Jaj, mi lesz belőlem?”

Szerencséjére a varázsital hatása megszűnt, s ő nem nőtt tovább. Így is roppant kényelmetlen helyzetben volt. Képtelenségnek tetszett, hogy valaha is kijuthat ebből a szobából. Nem csoda, ha szegénykének elfacsarodott a szíve.

„Mennyivel jobb volt otthon – gondolta szegény Alice. – Ott nem nőttem, és nem törpültem egyik percről a másikra, ott nem futtattak ide-oda az egetek meg a nyulak. Bárcsak ne bújtam volna be a Nyuszi barlangjába. De azért mégis érdekes az ilyen élet. Hogy is történhetett meg ez velem? Ha azelőtt meséket

olvastam, azt képzeltem, hogy ilyesmi sohasem is történt meg, most meg itt vagyok Csodaország kellős közepében. Könyvet kellene írni rólam, igen. Írok is egyet, ha majd nagy leszek. No, most éppen elég nagy vagyok – tette hozzá búsan. – Már ebben a szobában se férek el. Csakhogy akkor – gondolta Alice – idősebb se leszek már. Ez jó, mert sohase leszek öregasszony, de rossz, mert örökké tanulnom kell. Hát ez szörnyű lenne."

– Jaj, te csacsi Alice – fenyegette önmagát. – Hát hogy tanulhatnál itt? Hiszen magad se férsz el a szobában, hogy férnének el még az iskoláskönyveid is?

Így társalgott önmagával Alice, meghányva-vetve a lehetőségeket. Néhány perc múlva azonban hangokat hallott künn. Erre abbahagyta a társalgást, és fülelni kezdett.

– Mary, Mary! – kiáltott valaki künn. – Azonnal hozd a kesztyűmet! Aztán apró lábak tipegése hallatszott a lépcsőn. Alice tudta, hogy a Nyuszi jött megnézni, hol marad, és úgy reszketett, hogy összerázkódott tőle a ház. Egészen elfelejtette, hogy most ezerszerte akkora, mint a Nyuszi, és semmi oka sincs, hogy féljen tőle.

A Nyuszi az ajtóhoz ért, próbálta kinyitni, de mivel az ajtó befelé nyílt, Alice pedig erősen nyomta a könyökével, a Nyuszi hoppon maradt. Alice hallotta, amint a Nyuszi ezt mormogta magában:

– Akkor körülmegyek, és az ablakon mászom be.

„No, ebből nem eszel!" – gondolta Alice.

Várt egy darabig, aztán, amikor hallotta, hogy a Nyuszi már az ablak alá ért, hirtelen kidugta egyik kezét, s a levegőbe kapott. Semmit se markolt meg, de egy kis ijedt sikolyt hallott, majd egy zuhanást, üvegek csörömpölését. Ebből azt következtette, hogy a Nyuszi nyilván valami üvegházba vagy ilyesfélébe pottyanhatott.

Nemsokára a Nyuszi dühös hangját hallotta:

– Hé, Pat, hol a csudába vagy, Pat?

Aztán egy hang, melyet eddig nem hallott, így válaszolt:

– Itt vagyok, szolgálatjára, burgonyát szedek.

– Burgonyát szedsz? No lám! – ismételte ingerülten a Nyuszi. – Gyere ide gyorsan, és segíts ki innen!

Újabb üvegcsörömpölés hallatszott.

– Mondd csak, Pat, mi az ott az ablakban?

– Hát az egy tenyír.

Így mondta: *tenyír*.

– Egy tenyér? Te buta liba. Ki az ördög látott valaha akkora

tenyeret? Hiszen elfödi az egész ablakot.

– Hát igen, de azért mégiscsak egy tenyír az.

– No jó. Annak a tenyérnek ott semmi keresnivalója sincs. Távolítsd el onnan.

Nagy csönd következett. Alice hallotta, hogy ilyesmiket suttognak:

– Sehogy se tetszik nekem ez a tenyír.

– Tedd, amit mondok, te gyáva!

Alice ismét kidugta a kezét, ismét a levegőbe kapott. Erre ketten sikoltottak föl, s még jobban csörömpöltek az üvegdarabok.

– „Micsoda roppant üvegház lehet ez – gondolta Alice. – Szeretném tudni, mi a tervük? Ha kihúznának az ablakon át, annak még örülnék is. Mert továbbra is itt maradni igazán nincs kedvem."

Várt egy darabig, de semmit se hallott. Aztán egy kis talicska kereke nyikorgott; és ismeretlen hangok beszéltek összevissza. Ilyesmiket: – Hol a másik létra? – Én bizony csak egyet hoztam. – Billnél van a másik. – Hozd ide, Bill. Ide a sarokra. – Nem, előbb kötözd össze a kettőt. – Még a ház feléig sem ér. – Dehogyisnem, ne okoskodj. – Ide, Bill, tartsd a kötelet. – Bírja a tető? – Ügyelj, a cserép meglazul. Máris potyog. – Vigyázz a fejedre!

Most hangos ropogás hallatszott.

– Ki csinálta ezt? – Hát persze hogy Bill. – Ki mászik be a kéményen?

– Én ugyan nem! – Majd te. – Nem én! – Majd a Bill. – Hé, Bill, az úr azt mondja, hogy le kell másznod a kéményen.

„Szóval, úgy látszik, Billnek kell lemásznia a kéményen – állapította meg Alice. – Mindent az ő nyakába varrnak. Nem szeretnék szegény Billnek a bőrében lenni. Ez a kéménylyuk ugyan elég szűk, de egy kis rúgásra hagy helyet!"

Alice, amennyire csak tudta, összehúzta a lábát, beledugta a kéménylyukba, és várt. Egyszer csak azt hallotta, hogy valamilyen állatka, nem láthatta, hogy miféle, kaparászik és mászik a kéményben, éppen a lába fölött.

„Ez lesz Bill" – mondta magában, s egy nagyot rúgott, aztán leste, mi fog történni.

Hát csak hallja, amint mindnyájan azt kiáltják: – Itt jön Bill! – Aztán a Nyuszi hangját hallotta: – Kapjátok el ti, ott a sövénynél! – Majd csönd támadt, s ismét összevissza ordítoztak: – Emeld a

fejét! Pálinkát önts belé! Megfullad! Hogy vagy, édes pajtás? Mi történt veled? Beszéld el, hogy volt!

Végül valaki halkan nyöszörgött.

„Ez biztosan Bill” – gondolta Alice.

– Magam se tudom. Köszönöm, elég volt. Már jobban vagyok. Még mindig csillagot szór a szemem. Csak azt tudom, hogy valaki egyszerre nekem pattant, mint a krampusz, amikor kiugrik a dobozból, s én röpülni kezdtem fölfelé, mint valami rakéta.

– Bizony röpültél, pajtás – mondták a többiek.

– Gyújtsuk rá a házat – dühösködött a Nyuszi.

Alice torkaszakadtából kiáltotta kifelé:

– Ha meg meritek tenni, rátok uszítom Dinah-t!

Halálos csönd támadt. Alice ezt gondolta:

„Vajon mit fognak most csinálni? Ha van egy kis sütnivalójuk, lebontják a háztetőt.”

Egy-két perc múlva megint sürgölődni kezdtek. Alice hallotta, hogy a Nyuszi intézkedik:

– Egyelőre elég lesz egy talicskával.

„Mi lesz elég egy talicskával?” – töprengett Alice. De nem sokáig maradt kétségben, mert a következő pillanatban kavicszápor röpült be az ablakon. Néhány kavics az arcába is csapódott.

„Ez mégiscsak sok!” – gondolta Alice, s kikiáltott: – Hagyjátok abba, az árgyélusát!

Megint halálos csönd lett.

Alice pedig ámulva látta, hogy a földre hulló kavics mind apró süteménnyé változik. Remek ötlete támadt.

„Ha eszem ebből a süteményből – gondolta –, bizonyára megváltozik a termetem. Minthogy pedig nagyobbra már nemigen nőhetek, valószínűleg kisebb leszek tőle.”

Hát be is kapott egy süteményt, s roppant boldog volt, mert tüstént törpülni kezdett. Mihelyt akkorára törpült, hogy kifért az ajtón, kiszaladt a házból. Odakünn egy csomó apró állatka és madár várakozott. A szegény kis gyíkocskát, Billt, a középen két tengerimalac támogatta, s itatta valami palackból. Ahogy megpillantották Alice-t, valamennyien feléje rontottak. Alice azonban elrohant, mint a szélvész, s hamarosan egy sűrű erdőbe ért, ahol már senki se bánthatta.

„Most – mondotta magában Alice, amikor már az erdőben bolyongott – mindenekelőtt vissza kell szereznem rendes magasságomat, aztán meg kell találnom az utat abba a gyönyörű

kertbe. Azt hiszem, ez nem rossz terv.”

Tervnek nem is volt rossz; világosan és egyszerűen gondolta ki, csak az volt a bökkenő, hogy fogalma se volt, miképpen hajtsa végre. Amíg félve kukucskált a fák közé, egyszerre hangos ugatást hallott, éppen a feje felett.

Riadtan pillantott fel. Egy óriási kutyakölyök bámult rá nagy kerek szemekkel, és az egyik kinyújtott lábával megpróbált hozzáérni.

– Drága kis kutyuska – becézgette Alice, s igyekezett füttyentgetni is, de nagyon félt, hátha éhes a kutya. Akkor pedig irgalmatlanul fölfalja, hiába kedveskedik neki.

Azt sem igen tudta, mit cselekszik. Fölkapott egy ágacskát, s a kutyus felé tartotta. Erre a kutyus boldog csaholással, mind a négy lábával a levegőbe ugrott, egyenesen neki az ágacskának. Alice, hogy föl ne lökje, egy nagy bogáncskóró mögé bújt. Aztán, mikor a bogáncskóró másik oldalán kikukkantott, a kutyus újra nekirontott az ágnak, hogy elkaparintsa, de fölborult és bukfencet vetett.

Alice úgy érezte, hogy valami igáslóval játszadozik. Folyton attól remegett, hogy eltiporja a kutyus. Ezért ismét a bogáncskóró mögé lapult. Később a kutyus újabb rohamokat intézett az ág ellen, előreszaladt, visszaszaladt, s rekedten ugatott.

Végre aztán egy kissé távolabb leült, lihegve, lógó nyelvvel, nagy, kerek szemét félig lehunyva.

Alice alkalmasnak látta a pillanatot, hogy kereket oldjon. Egyszerre futni kezdett, s futott-futott mindaddig, amíg csak bírta, s el nem pilledt. Akkor megállt. Már csak a kutyus távolba vesző ugatását hallotta.

– Pedig milyen aranyos egy kutyus volt – mondotta Alice, s egy boglárkához dőlt, annak egyik levelével legyezgetve magát, és pihent. – Milyen jó lett volna betanítani mindenfélére, ha akkora volnék, mint szoktam lenni. Jaj, istenkém, majd elfelejtettem, hogy megint meg kell nőnöm. Várjunk csak, hogy is csináljuk ezt? Ennem vagy innom kellene valamit. Csak az a kérdés, hogy mit.

Valóban az volt a kérdés, hogy mit kell ennie. Alice nézdelődött a virágok és a fűszálak között, de semmi-semmi olyasmit nem talált, ami ebben az esetben ehetőnek vagy ihatónak lett volna mondható. Közelében egy jókora gomba nőtt, körülbelül akkora, mint ő maga. Alice jól megnézte alul, hátul, jobb- és baloldalt is, s akkor jutott eszébe, hogy megnézi a tetejét is.

Lábujjhegyre ágaskodott, fölkukucskált a gomba tetejére, s

rögtön észrevett egy hatalmas kék Hernyót, amelyik a gomba tetején összefont karral ült, nyugodtan pöfékelt egy hosszú szárú tajtékpipából, s nem törődött se Alice-szel, se senkivel kerek e világon.

Ötödik fejezet

A hernyó tanácsot ad

A Hernyó meg Alice egy darabig némán nézték egymást. Végül a Hernyó kivette szájából a tajtékpipát, s unott, álmos hangon ezt kérdezte tőle:

– Hát te kicsoda vagy?

Kezdetnek nem volt valami biztató. Alice félénken rebegte:

– Ezt e percben aligha tudom. Csak azt tudom, hogy ki voltam ma reggel, amikor fölébredtem. De azóta már rengetegszer megváltoztam.

– Hogy érted ezt? – szólt a Hernyó szigorúan. – Értelmesen beszélj.

– Sajnos, kérem, nem tudok értelmesen beszélni, mert nem az vagyok, aki vagyok, amint látni tetszik.

– Nekem semmit se tetszik látni – mondta a Hernyó.

– Sajnos, nem tudom jobban megmagyarázni – felelt Alice illedelmesen –, mert én magam sem értem az egészet. Aztán, tetszik tudni, nagyon megzavarja az embert, ha napjában többször átváltozik.

– Már miért zavarná meg?

– Lehet, hogy még nem tetszett megismerni ezt az érzést – mondta Alice –, de nemsokára majd meg tetszik. Ha majd be tetszik gubózni, és előbb bábbá változni, aztán meg pillangóvá, bizonyára furcsán tetszik majd érezni magát.

– Egy csöppet sem – vetette oda a Hernyó.

– Embere válogatja – állapította meg Alice. – Én mindenesetre nagyon furcsán érezném magam.

– Te? Hát kicsoda vagy te? – kérdezte félvállról a Hernyó.

Most megint oda lyukadtak ki, ahol beszélgetésük legelején voltak. Alice-t egy kicsit bántotta, hogy a Hernyó olyan kurtán-furcsán beszél vele. Ezért kihúzta magát, és önérzetesen mondta:

– Azt hiszem, előbb ön szíveskedjék megmondani, hogy kicsoda.

– Miért? – kérdezte a Hernyó.

Alice ettől a kérdéstől megint összezavarodott. Minthogy pedig semmi elfogadható válasz nem jutott az eszébe, s minthogy a Hernyó – úgy látszott – bal lábbal kelt föl, Alice jobbnak látta faképnél hagyni őt.

– Gyere vissza! – kiáltott utána a Hernyó. – Valami fontos dolgot akarok neked mondani.

Ez eléggé sokat ígérően hangzott. Alice megfordult és visszament.

– Csigavér – mondta a Hernyó.

– Csak ezt tetszett akarni mondani? – kérdezte Alice, türtőztetve haragját.

– Nem – felelt a Hernyó.

Alice arra gondolt, hogy nincs egyéb dolga, ráér várni, meg aztán hátha mégis mond valami olyasmit is a Hernyó, aminek hasznát láthatja.

A Hernyó néhány percig szótlanul pöfékelt, majd karját fölemelte, megint kivette szájából a tajtékpipát s így szólt:

– Szóval te azt hiszed, hogy átváltoztál?

– Attól tartok, hogy igen – szólt Alice. – Elfelejtettem, amit tudtam, s minden tíz percben hol megnövök, hol összezsugorodom.

– Mit felejtettél el? – kérdezte a Hernyó.

– Hát például el akartam mondani azt, hogy: *Ni, szárnyát csinosítja épp a szorgos méhike...* és egész másképp mondtam – felelt Alice szomorúan.

– Szavald el a *Te öreg vagy, apámat* – szólt a Hernyó.

Alice meghajolt és belekezdett:

Te öreg vagy, apám, a hajad csupa dér,
minek állsz folyton a fejeden?
Nem száll – kérdi fia – az agyadba a vér?
Nem ártalmas az ily öregen?

Ifjan – szól az öreg – bizony féltem is én,
odalesz az eszem, az agyam,
de nem agy, víz van a kobakom fenekén,
csigavér, ne aggódj te, fiam!

Te öreg vagy, apám, amint mondtam előbb,
a hasad meg mint két emelet,
hogy vetsz – kérdi fia – itt az ajtó előtt
ilyen óriási bukfenceket?

Ifjan – szólt az öreg, rázva szürke haját –
folyton kentem a lábaimat,

egy shillingért adom a kenőcs dobozát,
vegyél, hogy te is fürge maradj!

Te öreg vagy, apám, a fogad kiesett,
csak a pépet illene nyelned,
hogy rágsz – kérdi fia –, akkor hogy eszed
meg a csőrt, csontot, kacsamellet?

Jogász voltam én egykor – így szól az öreg –,
eleget gyakoroltam a nyelvem,
megvitattam anyáddal minden pörömet,
s számat ily edzettre pereltem.

Te öreg vagy, apám, nemigen hiszem én,
hogy úgy látsz ma is, mint valaha.
S lelövöd a legyet a torony tetején!
Hogy vagy ily ügyes? – kérdi fia.

Te vigyázz! – felel az. – Kicsordul a pohár,
eleget nyaggattad apádat,
unom a locsogást, ne gyötörj, te szamár,
kotródj ki, mert fültövön vóglak!

– Összezagyváltad a sorokat – mondta a Hernyó.

– Néhol – mondta félénken Alice. – Azt hiszem, egyet-kettőt felcseréltem.

– Az elejétől a végéig rosszul mondtad – állapította meg határozottan a Hernyó.

Néhány percnyi csönd támadt. A Hernyó szólalt meg először.

– Mekkora szeretnél lenni?

– Ó, nekem nem a nagyság a fontos – válaszolt sietve Alice –, csak már unom ezt a sok változást, tetszik érteni.

– Nem én – felelte a Hernyó.

Alice hallgatott. Még soha életében nem kötözködtek vele ennyit. Félt, hogy kijön a sodrából.

– Meg vagy most elégedve úgy, ahogy vagy? – firtatta a Hernyó.

– Hát ha nem tetszik rossznéven venni, valamivel nagyobb szeretnék lenni – mondotta végül. – Hét centiméter, az igazán kevés.

– Nem mondhatnám – felelt dühösen a Hernyó, s amennyire

bírt, fölágaskodott.

(Épp hét centiméter volt.)

– Csakhogy én nem szoktam meg – kesergett szegény Alice –, hogy ekkora legyek.

Közben pedig ezt gondolta: „Jaj, milyen hamar megsértődnek ezek az állatok.”

– Majd megszokod – mondta a Hernyó, s pipáját újra a szájába dugva, pöfékelni kezdett.

Alice türelmesen várta, mikor szólal meg újra a Hernyó. Egy-két perc múlva ki is vette szájából a pipát, egy-kettőt ásított, nyújtózkodott, aztán lemászott a gombáról, a fűbe csúszott, és közben csak ennyit mondott:

– Egyik felétől óriás leszel, másik felétől törpe.

Minek az egyik felétől és minek a másik felétől? – tanakodott magában Alice.

– A gombától – felelt rá a Hernyó, mintha meghallotta volna Alice gondolatát, s már el is tűnt.

Alice egy darabig nézte-nézte a gombát. Azon törte a fejét, vajon melyik az egyik és melyik a másik fele. Minthogy azonban a gomba tökéletesen kerek volt, ezt nem volt könnyű kitalálnia. Végül is, amennyire csak bírta, a gomba fölé nyújtotta a két karját, s a kezével letört a pereméről egy-egy darabkát.

No, most melyik? – tűnődött Alice, s beleharapott a jobb kezében levő gombadarabkába, hogy lássa a hatást.

A következő pillanatban heves ütést érzett az állán: tulajdon lába koccant oda.

Rettenetesen megijedt ettől a hirtelen változástól, de amint gyorsan törpült, érezte, hogy nincs vesztenivaló ideje. Tüstént enni akart a másik gombadarabkából is. Csakhogy az álla úgy oda volt szorítva a lábához, hogy alig bírta kinyitni a száját. Végül azonban mégis sikerült kinyitnia a száját, s bekapni egy darabkát a bal kezében levő gombadarabkából.

– Csakhogy kiszabadult végre a fejem – sóhajtott föl Alice boldogan. De öröme csakhamar rémületté változott. Sehol se találta a vállát. Amint lenézett, egyebet se látott, mint egy éktelenül hosszú nyakat, mely úgy nyúlott ki a vállából, mint valami nádszál, tengernyi zöld levél közül.

– Mi a csuda ez a zöld izé? – kérdezte Alice. – És hová tűnt el a vállam? És jaj, szegény kezeim, miért nem látlak benneteket?

Amint így beszélt, jobbra-balra forgatta kezeit, hátha sikerül megpillantania őket, de sajnos, nem sikerült, mindössze valami

libegő-lebegőt látott a távoli zöld levelek között.

A kezét semmiképp nem tudta a fejéhez emelni, hát megpróbálta a fejét lehajtani a kezéhez, és roppant örült, hogy a nyaka könnyen hajlik ide-oda is, mint valami kígyó. Éppen sikerült neki kecses hullámvonalban lefelé hajolnia, s éppen a levelek közé akart furakodni, amelyekről kiderült, hogy azoknak a fáknak a koronája, amelyek alatt sétált; amikor visszahőkölt egy éles szisszenésre. Egy jókora galamb röppent az arcába, s szárnyával hatalmas csapást mért rá.

– Kígyó – visította a Galamb.

– Ne bántson engem – mondta sértődötten Alice –, én nem vagyok kígyó.

– Kígyó, ha mondom, hogy kígyó – ismételte a Galamb, most már szelídebben, s szinte zokogva tette hozzá: – Úgy látszik, hiába minden.

– Miről beszél? – kérdezte Alice.

– Próbáltam a fák törzsében, próbáltam a folyók partján, próbáltam a bokrokban is – folytatta a Galamb, rá se hederítve. – Ezek a kígyók sehol se hagynak békét.

Alice egyre kevésbé értette, miről van szó, de nem akart közbeszólni, míg a Galamb be nem fejezte mondókáját.

– Mintha nem volna elég keserves kiköltení a tojásokat – folytatta a Galamb. – A tetejében még éjjel-nappal rettegnem kell a kígyóktól is. Három hete le se hunytam a szememet.

– Sajnálom, hogy megijesztettem – szólt Alice, aki már kezdte sejteni, mi baja lehet a Galambnak.

– Aztán amikor sikerült megtalálnom az erdő legmagasabb fáját – folytatta a Galamb egyre jobban rikácsolva –, amikor azt hittem, hogy végre megszabadultam tőlük, hát nem az égből tekergőzik le egy kígyó ? Juj, te kígyó!

– De hiszen mondom, hogy én nem vagyok kígyó – védekezett Alice. – Én kérem... én...

– Hát micsoda? – kérdezte a Galamb. – Látom, hogy most valamit hazudni akarsz.

– Én, kérem, kislány vagyok – mondta Alice tétován, mert eszébe jutott, hogy mennyi változáson esett át ezen a napon.

– Hiszi a piszi – mondta a Galamb mélységes, megvetéssel. – Én már éppen elég kislányt láttam életemben, de akinek ilyen nyaka van, még egyet sem. Nem, közönséges kígyó vagy, hiába is tagadod. Talán még azt is el akarnád hitetni velem, hogy sohasem ettél tojást.

– De igen, már ettem – mondta Alice, mert őszinte kislány volt. – Csakhogy, tetszik tudni, a kislányok éppúgy eszik a tojást, mint a kígyók.

– Ezt se hiszem – mondta a Galamb. – Ha pedig így van, akkor a kislányok se jobbak a kígyóknál.

Alice ezen annyira meglepődött, hogy egészen elnémult. A Galamb most vérszemet kapott, s így folytatta:

– Hiába tagadod, tudom, hogy tojásokra vadásztál. Akkor pedig nekem mindegy, hogy kígyó vagy-e, vagy kislány.

– De nekem nem mindegy – mondta Alice indulatosan. – Nem igaz, hogy tojásokra vadásztam. Különben se kellenének nekem a maga tojásai. Én nem szeretem a nyers tojást.

– Egy-kettő, el innen – mondta a Galamb dühösen, s visszaült a fészkére.

Alice lelapult a fák közé, amennyire csak tehette, mert közben a nyaka belegabalyodott az ágakba, és folyton föl-föl kellett kelnie, s ki kellett bogoznia a nyakát. Aztán eszébe jutott, hogy a gomba egy-egy darabkája még kezében van, s óvatosan hol az egyikbe, hol a másikba harapott, és hol megnőtt, hol meg visszatörpült, mindaddig, amíg végre akkora nem lett, mint azelőtt volt.

Már olyan régen volt ilyen, hogy eleinte furcsán érezte magát. De néhány perc múlva beleszokott, és mint azelőtt, most is beszélni kezdett önmagához:

– Szóval egyik tervemet már megvalósítottam. Jaj, de rémes ez a sok átváltozás! Sohase tudom, mi lesz belőlem egyik pillanatról a másikra. Most, hogy visszakaptam rendes magasságomat, első dolgom az, hogy kijussak abba a gyönyörű kertbe. De hogyan juthatok ki oda?

Így beszélt, s akkor egyszerre egy nagy térre érkezett. A téren egy házikó állott, körülbelül másfél méter magas.

„Akárkié is ez a ház – gondolta Alice –, nem nyithatok be így, mert lakója halálra rémülne ilyen nagy lánytól.”

Hát újra beleharapott a jobb kezében levő gombadarabba, s addig nem is ment a ház közelébe, amíg megint félméternyire nem törpült.

Hatodik fejezet
Békétlenség, bors és baj

Alice néhány percig csak állt-állt a ház előtt, azon tűnődve, mit tegyen. Egyszerre valami libériás inas rohant az erdőből a ház felé. (Azért gondolta Alice inasnak, mert libériában volt, egyébiránt az arcából ítélve inkább halnak nézte volna.) Az inas erősen kopogott az ajtón bütykös ujjával. Erre egy másik libériás inas, akinek kerek arca volt s dülledt szeme, mint a békának, kinyitotta a kaput. Mind a két inas rizsporozott, bodorított hajat viselt. Alice-t furdalta a kíváncsiság, mi lehet itt, s egy kicsit előrelopakodott az erdőből, hogy hallgatóddzék.

A Hal-inas óriási borítékot húzott ki hóna alól, csaknem akkorát, mint ő maga, átnyújtotta a másik inasnak és ünnepélyesen így szólt:

– Őfelsége, a Királynő, arra kéri a Hercegnőt, kegyeskedjék elfáradni hozzá krokettezni. – A Béka-inas éppily ünnepélyesen ismételte a meghívást, csupán a szavakat cserélte föl egy kissé.

– A Hercegnőt arra kéri a Királynő Őfelsége, krokettezni kegyeskedjék elfáradni hozzá.

Erre mind a ketten hajbókoltak úgy, hogy göndör fürtjeik egymásba gabalyodtak s összeborzolódtak.

Alice nagyot kacagott ezen. Vissza is futott az erdőbe, hogy meg ne hallják. Mire ismét kikukkantott, a Hal-inas már elment, a Béka-inas pedig künn üldögélt a ház előtt a földön, s bambán bámult fölfelé az égre.

Alice félénken a kapuhoz sompolygott és kopogtatott.

– Hiába kopogtat – mondta a Béka inas. – Két okból. Először azért, mert én is kívül vagyok a kapun, akárcsak maga, másodszor pedig azért, mert odabenn olyan éktelen lármát csapnak, hogy ezt nem hallja meg emberfia.

Belülről csakugyan pokoli zenebona hallatszott. Folyton üvöltöttek, tüsszögtek, törtek-zúztak, mintha minden pillanatban egy-egy cserépedényt vagy csuprot vágtak volna földhöz.

– Kérem szépen – kérdezte Alice –, hogy juthatnék be?

– Akkor még lenne valami értelme a kopogtatásnak – folytatta a Békainas, nem is hederítve Alice kérdésére –, ha kettőnk közt volna a kapu. Ha maga benn volna, akkor kopogtathatna, és én kiengedhetném.

A Béka-inas, amint beszélt, egyre fölbámult az égre.

Alice ezt nagyon zokon vette tőle.

„De talán nem is tehet róla – mentegette Alice. – A szeme majdnem fönn van a feje búbján. No de azért válaszolhatna a kérdésemre.” – Hogy juthatnék be? – ismételte hangosan.

– Nekem itt kell rostokolnom holnap reggelig – mondta a Béka-inas.

Ebben a pillanatban a ház kapuja kinyílt, s egy jókora tál röpült a Béka-inas feje felé, az orrát meg is horzsolta, azután egy mögötte álló fán ízzé-porrá zúzódott.

– Vagy esetleg holnaputánig – tette hozzá a Béka-inas, mintha mi se történt volna.

– Hogy juthatnék be? – kérdezte Alice újból, még hangosabban.

– Az első kérdés – fontoskodott a Béka-inas –, hogy egyáltalában bejuthat-e?

Természetesen ez volt az első kérdés. Alice-t azonban a Béka-inas modora sértette.

– Rettenetes – mormogta –, mennyire fontoskodnak ezek az állatok. Valósággal megbolondítják az embert.

A Béka-inas erre megismételte előbbi kijelentését.

– Nekem itt kell rostokolnom holnap reggelig, esetleg holnaputánig is.

– Szóval mit tegyek? – kérdezte Alice.

– Amit akar – felelte a Béka-inas, és fütyörészni kezdett.

– Ez hülye – mormogta Alice kétségbeesve. – Kár vele szóba állni.

Azzal kinyitotta a kaput, és belépett. A kapun át egy nagy konyhába jutott, mely telis-teli volt füsttel. A Hercegnő háromlábú széken ült a konyha közepén, s egy pólyást dajkált. A szakácsné a tűzhely fölé hajolt, s roppant rézkondérban levest kavargatott.

„Ezt ugyancsak megborsozták” – gondolta Alice, mivel körülötte jobbra-balra tüsszögtek.

A bors csakugyan szinte úszott mindenfelé. Maga a Hercegnő is tüsszentett olykor-olykor, a pólyás pedig hol bőgött, hol tüsszögött. Csak a szakácsné nem tüsszögött a konyhában meg egy nagy kutya. Az a tűzhely mellett ült, és szélesen vigyorgott.

– Kérem, tessék megmondani – érdeklődött Alice egy kicsit félénken, mert nem tudta bizonyosan, illik-e neki először megszólalnia –, miért vigyorog úgy ez a kutya?

– Azért, mert Fakutya – felelte a Hercegnő. – Semmi másért. Disznó!

Ezt a szót olyan dühösen ordította a Hercegnő, hogy Alice-ben megfagyott a vér. Később kiderült, hogy a pólyásra értette, nem rá. Erre Alice nekibátorodott, s így folytatta:

– Nem tudtam, hogy a Fakutyák vigyorognak. Még azt se tudtam, hogy a Fakutyák tudnak vigyorogni.

– Nemcsak hogy tudnak vigyorogni, hanem állandóan vigyorognak is – vetette oda a Hercegnő.

– Én eddig még egyetlen vigyorgó Fakutyát se láttam – mondta Alice kedveskedve, mert örült, hogy szóba ereszkednek vele.

– Mit tudsz te – szólt fitymálva a Hercegnő.

Alice-nek fájt a megjegyzés. Másra akarta terelni a beszédet. Ekkor azonban a szakácsnő levette a tűzről a roppant rézkondért, és mindent, ami a keze ügyébe esett, odavagdosott a Hercegnőhöz meg a pólyáshoz. Először a piszkavas röpült, aztán a csuprok, lábasok és tányérok következtek. A Hercegnő egy csöppet se törődött azzal, hogy az edényeket a fejéhez vagdossák, a pólyás pedig különben is úgy üvöltött, hogy nem lehetett eldönteni, miért bőg.

– Jaj, kérem, mit tetszik csinálni! – fakadt ki Alice, s halálos rémületében le-föl szaladgált. – Hiszen leütik a kisbaba orrát! – kiáltotta, amikor egy, a rendesnél nagyobb fazék röpült el a pólyás mellett, s csaknem eltalálta őt.

– Ha nem ütnéd mindenbe az orrodat – dörmögte a Hercegnő Alice felé –, hidd el, a földgolyó sokkal gyorsabban forogna.

– Az pedig nagy baj volna – jegyezte meg Alice, örülve, hogy eldicsekedhet azzal, amit tud. – Tessék meggondolni, mi történnék akkor a nappalokkal meg az éjszakákkal? A földgolyó ugyanis minden huszonnégy órában egyszer fordul meg a saját tengelye körül. Sohase tér ki pályájából. Különben bevágódnék egy üstökös...

– Jó, hogy mondod! – kiáltott a Hercegnő a szakácsnénak. – Vágd le a fejét.

Alice ijedten pillantott a szakácsnéra, vajon megteszi-e a Hercegnő parancsát. De a szakácsné, úgy látszik, nem is hallotta, s tovább kevergette-kavargatta a levest. Alice tehát nekibátorodott s folytatta:

– A földgolyó minden huszonnégy órában egyszer fordul meg saját tengelye körül. Vagy talán minden tizenkettőben? Én ...

– Ugyan hagyj már békén – mondta a Hercegnő. – Unom a

számokat. Ezzel újra dajkálni kezdte a pólyást. Valami bölcsődalt dalolt neki, s minden sor végén jól összerázta.

Tente baba, tente,
ne bőgj, anyja szentje,
ne tüsszögj már, ne üvöltözz,
odaváglak én a földhöz,
adta teremtette.

A szakácsné ismételte az utolsó sort: *Adta teremtette*, s a pólyás annál jobban bömbölt.

A Hercegnő rázendített a második versszakra, a pólyást vadul le-föl hajigálta, az pedig úgy sikított, ahogy kifért a torkán. Alice alig hallotta az altatódalt.

Tente baba, tente,
ordíts csendesen, te,
nézd csak, hogy lobog a tűz bent,
odakerül, aki tüsszent,
adta teremtette.

A szakácsné megint rávágta: *Adta teremtette.*

A pólyás tovább visított.

– Nesze, most dajkáld te – mondta a Hercegnő, s Alice-hez röpítette a pólyást. – Nekem át kell öltöznöm. Krokettezni hívott Őfelsége, a Királynő.

Már rohant is kifelé a konyhából. A szakácsné egy palacsintasütőt vágott utána, de nem találta el.

Alice alig tudta tartani az apróságot. Furcsa egy jószág volt. Csupa kéz meg láb. A szerencsétlen kis teremtés úgy prüszkölt, mint valami gőzmozdony, először összegömbölyödött, aztán kinyújtózkodott, úgyhogy Alice eleinte alig bírta tartani.

Lassanként jött rá, hogy kell bánni ezzel a babával. Jól összefogta egy csomóba, s erősen tartotta a jobb fülét meg a bal lábát, akkor nem oldódhatott ki. A konyhából a ház elé vitte.

– Ha benn hagyom szegénykét, előbb-utóbb még levágják – mondotta Alice. – Az pedig gyilkosság volna.

Alice ezt hangosan mondta, s a kisbaba, aki már abbahagyta a tüsszögést, helyeslően röfögött.

– Ne röfögj – intette Alice –, az nem illik.

De a baba újra csak röfögött.

Alice ijedten az arcába nézett, hogy lássa, mi lelte. Annyi

bizonyos, csúnya, pisze orra volt neki s pirinyó szeme. Alig látszott ki a hájrétegből. Alice rá se tudott már nézni.

„Lehet azonban, hogy csak sírt” – gondolta Alice, s a kicsike szemébe pillantott, nem könnyes-e.

Nem volt könnyes.

– Ha disznóvá változol, drágám – szólt Alice határozottan –, akkor többet semmi közöm hozzád. Úgy vigyázz magadra.

A szegény pára ismét ríni kezdett, vagy talán inkább röfögött. Alice nem tudta eldönteni, hogy voltaképp mit csinált. Egyszerre eszébe villant, mit kezd majd ezzel a jószággal otthon. Erre a kicsi úgy elkezdett röfögni, hogy Alice riadtan nézett az arcába. Hát száz szónak is egy a vége, most már bizonyos volt, hogy ez a pólyás disznóvá változott, és Alice most már elképzelhetetlennek tartotta, hogy tovább cepelgesse.

Letette hát a földre, s nagy kő esett le a szívéről, amikor látta, hogy a kisdisznó nyugodtan befelé totyog az erdőbe.

– Roppant csúnya gyermek lett volna, ha felnő, viszont disznónak egészen csinos lesz.

Most gyermekismerőseire gondolt, akikből szintén szép disznók lehetnének, s azon töprengett, hogyan is lehetne őket disznóvá változtatni. Ekkor azonban újra megriadt, mert megpillantotta a Fakutyát. Nem messze tőle egy fa alatt ült, és tüstént vigyorogni kezdett, mihelyt meglátta Alice-t.

„Szelíd egy állat ez – gondolta Alice –, csak egy kissé hosszú a körme, meg egy kissé sok foga van.”

Ezért bizonyos tisztelettel közeledett hozzá.

– Fakutya – kezdte félénken, mert nem tudta, szereti-e, ha a nevén nevezik.

De a Fakutya csak még szélesebben vigyorgott.

„Nini, tetszik neki” – gondolta Alice, s így folytatta: – Lenne szíves megmondani, merre kell mennem?

– Az attól függ, hová akarsz jutni – felelte a Fakutya.

– Ó, az egészen mindegy – mondta Alice.

– Akkor az is egészen mindegy, hogy merre mégy – mondta a Fakutya. – Csak menj, menj, ameddig…

– Ameddig valahová el nem jutok – fejezte be Alice.

– Valahová okvetlen eljutsz – mondta a Fakutya –, ha elég sokáig mégy.

Ez tagadhatatlan volt. Alice tehát egy másik kérdéssel fordult hozzá.

– Miféle emberek laknak errefelé?

– Errefelé – mutatott a Fakutya jobbra – a Kalapos lakik. Arrafelé meg – mutatott balra – Április Bolondja. Menj el hozzájuk. Egyik olyan bolond, mint a másik.

– Csakhogy én nem szeretem a bolondokat – mondta Alice.

– Hiába nem szereted – mondta a Fakutya. – Itt mindenki bolond. Én is bolond vagyok. Te is bolond vagy.

– Honnan gondolja, hogy én bolond vagyok? – kérdezte Alice.

– Ha nem volnál bolond – válaszolt a Fakutya –, nem jöttél volna ide.

Alice-t ez nem győzte meg. Ezért tovább faggatta a Fakutyát.

– És honnan gondolja, hogy maga bolond?

– Nézd – felelt a Fakutya –, egy rendes kutya az nem bolond, ugyebár?

– Nem – mondta Alice.

– Na, látod – folytatta a Fakutya. – A rendes kutya, ha dühös, akkor morog, és ha örül, akkor csóválja a farkát. Én pedig akkor morgok, ha örülök, s akkor csóválom a farkam, ha dühös vagyok. Ezért vagyok én bolond.

– De... – ellenkezett Alice.

– Semmi de – szakította félbe a Fakutya. – Inkább arról beszélj, eljössz-e ma a Királynőhöz krokettezni?

– Roppant szívesen elmennék – felelt Alice –, de nem hívtak meg.

– Szóval, majd ott találkozunk – szólt a Fakutya, s eltűnt.

Alice ezen se csodálkozott, annyira megszokta már a különös dolgokat. De amikor a fa alá tekintett, a Fakutya megint ott ült előbbi helyén.

– Ja, igaz – szólt. – Mi lett a pólyással? Majd elfelejtettem megkérdezni.

– Sertéssé változott – felelt Alice, mintha a Fakutya felbukkanása egész magától értetődő volna.

– Mindjárt gondoltam – mondta a Fakutya, és újra eltűnt.

Alice várt egy darabig, azt remélve, hogy a Fakutya visszajön, de többé nem jött vissza. Erre megindult Április Bolondja háza felé.

– Kalapost már eddig is láttam – tűnődött –, Április Bolondja bizonyára sokkal érdekesebb lesz. Aztán április már elmúlt, május van, talán nem is lesz olyan bolond, mint áprilisban volt.

Amíg így beszélt, körülnézett, s újra megpillantotta a Fakutyát egy másik fa alatt.

– Sertést mondtál vagy sértést? – kérdezte Alice-t.

– Sertést mondtam – nyugtatta meg Alice. – De kérem, ne tűnjön el mindig olyan gyorsan, mert beleszédülök.

– Rendben van – felelt a Fakutya –, a sertés az nem sértés. – És most egészen lassan tűnt el.

Legelőbb a farka hegye tűnt el s utoljára a vigyorgása. De ez még azután is látszott egy darabig, amikor a Fakutya már sehol se volt.

„Nahát – gondolta Alice –, kutyát már láttam vigyorgás nélkül, de vigyorgást kutya nélkül most láttam legelőször. Ilyet még életemben nem pipáltam."

Nem kellett sokáig mennie, egyszer csak ott volt előtte Április Bolondjának a háza. Nyomban sejtette, hogy ez az a ház. A két kéménye sután kétfelé állt, a teteje pedig széllel volt bélelve. Olyan nagy ház volt ez, hogy Alice minekelőtte a közelébe ment volna, még egyszer majszolt kicsit a bal kezében levő gombadarabkából. Erre körülbelül hetvenöt centiméterre nőtt meg. Még így is óvatosan közeledett a ház felé.

„Könnyen lehet, hogy ez az Április Bolondja csakugyan kötni való bolond – mondta magában. – Talán mégis okosabb lett volna, ha előbb a Kalapost látogatom meg."

Hetedik fejezet
Bolondok uzsonnája

Künn a ház előtt, a fa árnyékában terített asztal. Ott ült Április Bolondja meg a Kalapos, és teázott. Kettejük között egy mormota szunyókált. Április Bolondja meg a Kalapos rákönyökölt, mint valami párnára, s a feje fölött beszélgetett.

„Hű, de rossz lehet ennek a szegény Mormotának – gondolta Alice. – Még szerencse, hogy alszik, és nem érzi."

Az asztal hosszú volt, de azért mindhárman az egyik sarkán szorongtak.

– Nincs hely, nincs hely – kiáltozták, amikor megpillantották Alice-t.

– Dehogyis nincs – méltatlankodott Alice, s leült egy székre az asztal végén.

– Igyál egy kis bort – kínálgatta őt nyájasan Április Bolondja.

Alice keresgélt az asztalon, de nem talált mást, csak teát.

– Nincs is bor – szólt.

– Nincs bizony – mondta Április Bolondja.

– Nem illik azt kínálni, ami nincs – jegyezte meg Alice mérgesen.

– Nem illik leülni sem annak, aki nincs meghíva – mondta Április Bolondja.

– Nem tudtam, hogy ez csak a maguk asztala – felelte Alice. – Többnek van terítve, mint háromnak.

– De kócos a hajad – mondta a Kalapos, aki eddig csak kíváncsian fürkészte Alice-t, s most szólalt meg először.

– Nem illik mást megszólni – figyelmeztette Alice haragosan. – Nagy neveletlenségre vall.

A Kalapos erre óriási szemeket meresztett, s csak ennyit mondott:

– Mi a különbség a holló meg az íróasztal között?

„Jaj, de nagyszerű!" – gondolta Alice, mert szerette a találós kérdéseket. – Mindjárt kitalálom – mondta hangosan.

– Azt gondolod? – kérdezte Április Bolondja.

– Azt.

– Hát akkor mondd azt, amit gondolsz.

– Én azt gondolom, amit mondok – hebegte Alice. – A kettő között nincs semmi különbség.

– Dehogyis nincs – pattogott a Kalapos. – Hiszen akkor éppúgy mondhatnám: *Azt látom, amit iszom*, vagy: *Azt iszom, amit látok*.

– Sőt mindegy lenne – tódította Április Bolondja – ez: *Azt szeretem, amit kapok*, vagy ez: *Azt kapok, amit szeretek*.

– Meg egyformán mondhatnám – dünnyögött a Mormota álmában: – *Akkor alszom, ha élek*, vagy: *Akkor élek, ha alszom*.

– No, te valóban csak akkor élsz, ha alszol – nevetett a Kalapos.

Itt a beszélgetés megfeneklett, s az egész társaság elhallgatott. Alice közben azon törte a fejét, mi a különbség a holló és az íróasztal között, de nemigen tudta kisütni.

A Kalapos szólalt meg először:

– Hányadika is van ma? – kérdezte Alice-től.

Kihúzta zsebóráját, nyugtalanul nézegette, aztán megrázta, és a füléhez nyomta.

Alice gondolkozott egy kicsit, aztán kibökte:

– Negyedike.

– Akkor az órám két napot késik – sóhajtott a Kalapos. – Látod, mondtam, hogy ne vajazd be a kereket – förmedt rá Április Bolondjára.

– Egészen friss vaj volt – mentegetőzött Április Bolondja.

– Igen, de azért néhány kenyérmorzsa is belékerült – dörmögött a Kalapos. – Nyilván a kenyérvágó késsel kented a vajat.

Április Bolondja vizsgálgatta az órát, elkomorodott, aztán beledugta a teáscsészébe, újra megnézte, de semmi egyéb nem jutott az eszébe, csak az, amit már mondott:

– Egészen friss vaj volt.

Alice Április Bolondja válla fölött kíváncsian kandikált az órára.

– Jaj, de fura egy óra – mondotta. – A napokat mutatja, de a perceket meg az órákat nem.

– Hát aztán – okoskodott a Kalapos –, a te órád talán mutatja az éveket ?

– Dehogyis mutatja – vágta rá Alice. – Hiszen egy év az nagyon hosszú, s akkor egy teljes évig egyáltalán nem kellene járnia.

– No és az én órám talán jár? – kérdezte a Kalapos.

Alice most már igazán nem tudta, hányat ütött az óra. A Kalapos megjegyzésének látszólag semmi értelme sem volt, ugyanakkor mégis angolul hangzott.

– Egy árva szót sem értek az egészből – vallotta be Alice

pironkodva.

– A Mormota megint elaludt – ugrott föl a Kalapos, s egy kis forró teát loccsintott az orrára.

A Mormota türelmetlenül megrázta a fejét. Szemét föl se nyitva, ezt mondotta:

– Persze, persze. Magam is éppen ezt akartam mondani.

– No, kitaláltad-e már, mi a különbség a holló meg az íróasztal közt? – vallatta Alice-t a Kalapos.

– Nem. Tessék megmondani – kérlelte.

– Nekem halvány sejtelmem sincs róla – felelte a Kalapos.

– Nekem se – mondotta Április Bolondja.

Alice fáradtan fölsóhajtott:

– Hát nem sajnálják az időt ilyen ostobaságokra pazarolni – méltatlankodott. – Olyan találós kérdést tesznek föl, amelyikre nincs is válasz.

– Miért sajnálnók az Időt? – ellenkezett a Kalapos. – Hiszen az Idő nem beteg.

– Nem értem – jegyezte meg Alice.

– Hát persze hogy nem érted – vágott szavába a Kalapos megvető fejmozdulattal. – Mert hiszen te biztosan nem beszélgettél még az Idővel, nekem pedig jó barátom.

– Én csakugyan nem beszéltem vele – felelte Alice óvatosan –, de jól ki tudom verni, amikor zenét tanulok.

– Ó, hát akkor mindent értek – mondta a Kalapos. – Mert azt az Idő nem állja. Ha viszont nem ütnéd, hanem jóba lennél vele, kezes szolgád volna, s eligazítaná az órát. Tegyük fel például, hogy reggel nyolc óra van, s kezdődik a tanítás. Nos, egyebet sem kell tenned, csak két szót súgnod az Idő fülébe, s máris fordult egyet az óra, aztán íziben fél egyet mutat: ebédidőt.

– Ez csakugyan remek volna – kacagott Alice, s aztán elgondolkozva tette hozzá: – De hátha még nem volnék akkor éhes?

– Annyi baj legyen. Akkor addig marad fél egy, amíg meg nem éhezel.

– Tán maga így tesz az Idővel? – kérdezte Alice.

– Nem – rázta fejét búsan a Kalapos. – Mi nem vagyunk beszélő viszonyban egymással. Összevesztünk. Most április elsején történt. Éppen aznap, amikor szegény cimborám megbolondult – mutatott a teáskanalával Április Bolondjára. – Akkor a Királynőnél nagy hangverseny volt. Nekem kellett énekelni ezt a dalt:

Libbenj-lebbenj, denevér!
Nincsen messze már a cél.

– Ismered ezt a dalt ?
– Mintha már hallottam volna.
– Várj csak, így megy tovább:

Nagyot koppansz a falon,
bunkó nő az orrodon.

Erre a Mormota kissé fölneszelt, s félálomban dudorászni kezdte:

– Libbenj-lebbenj, denevér. – S mindaddig dudorászta, amíg jól oldalba nem bökték.

– No, szóval, alig értem az első versszak végére – folytatta a Kalapos –, amikor a Királynő fölugrott, és elkiáltotta magát: „Ez sose vág be időre. Nem tartja meg az ütemet. Üssétek le a fejét."

– Borzasztó – fakadt ki Alice.

– Azóta haragszik rám az Idő – bólogatott a Kalapos. – Meg nem tenne többet semmit a kedvemért. Az órám mindig hatot mutat.

Alice fejében derengeni kezdett valami.

– Ezért van itt az asztal uzsonnához terítve ? – kérdezte.

– Úgy van, úgy van – sóhajtotta a Kalapos –, nálunk minden idő uzsonnaidő, időnk sincs közben elmosogatni.

– Szóval egyik terítéktől a másikhoz vonulnak? – kérdezte Alice.

– Úgy bizony, mégpedig mihelyt bepiszkítottuk a csészéinket.

– De mi lesz, amikor a végére érnek ? – kockáztatta meg Alice.

– Beszéljünk másról – ásított Április Bolondja. – Unom. Azt ajánlom, hogy ez a kis kisasszony meséljen most nekünk valamit.

– Jaj, én nem tudok mesélni – szólt Alice félénken.

– Akkor meséljen a Mormota – kiáltott a két jópipa. – Mormota, ébredj! – S bökdösték jobbról is, balról is.

A Mormota lassan fölpillantott.

– Nem is aludtam – szólt rekedt, álmos hangon. – Minden szót hallottam, pajtások.

– Mesélj nekünk valamit – biztatta Április Bolondja.

– Igen – könyörgött Alice –, legyen szíves, meséljen valamit.

– De siess – ingerkedett vele a Kalapos –, különben elalszol, mielőtt befejeznéd.

– Egyszer volt, hol nem volt – kezdte a Mormota sebbel-lobbal –, még az Óperenciás tengeren is túl, volt egyszer három kislány. Úgy hívták őket, hogy Elsie, Lucie, Tillie. Ez a három kislány egy kút fenekén élt.

– És miből éltek? – kérdezte Alice, akit mindig nagyon érdekelt az evés meg az ivás.

A Mormota néhány pillanatig töprengett ezen, aztán így szólt:

– Hát málnaszörpből.

– Az lehetetlenség – jegyezte meg Alice mosolyogva. – Akkor elrontották volna a gyomrukat.

– El is rontották – mormogta a Mormota. – De még mennyire!

Alice akárhogy próbálta, sehogy se tudta elképzelni, hogy élt ott a kút fenekén az a három kislány.

– Aztán miért voltak a kút fenekén? – kérdezte.

– Igyál még egy csésze teát – kínálgatta a Kalapos Alice-t.

– Én eddig egyetlen csészével sem ittam – tiltakozott Alice sértetten –, hát nem ihatok *még egy* csészével.

– A semminél kevesebbet természetesen nem ihatsz – bölcselkedett Április Bolondja –, de a semminél többet annál könnyebben.

– Maga pedig ne kotyogjon bele mindenbe – szólt rá Alice.

– Nem illik mást megszólni – olvasta a fejére diadalmasan a Kalapos. Alice erre nem tudott mit felelni, hát bánatában kent magának egy darab vajas kenyeret, ivott egy kis teát, aztán újra megkérdezte:

– És miért éltek a kút fenekén?

A Mormota ismét törte a fejét egy-két pillanatig, majd kinyögte:

– Azért, mert az málnaszörpkút volt.

– Olyan kút nincs is a világon – mondta Alice hitetlenül.

A Kalapos meg Április Bolondja lepisszegte. A Mormota is megpirongatta Alice-t.

– Ha nem tudsz finoman viselkedni, akkor csak mondd tovább magad.

– Ne tessék haragudni – könyörgött Alice. – Tessék folytatni. Többet nem szólok bele. Végre is lehet, hogy csakugyan van *egy* olyan kút...

– *Egy?* – csattant föl a Mormota méltatlankodva, de azért folytatta:

– Szóval ez a három kislány csak elkezdett merni. Mertek, mertek...

– Mit mertek ? – kérdezte Alice, megfeledkezve fogadalmáról.

– Hát málnaszörpöt – vetette oda a Mormota.

– Tiszta csészét kérek – vágott közbe a Kalapos –, és üljünk egy hellyel odább.

Mialatt beszélt, már odább is vonult, a Mormota került az ő helyére, a Mormota helyére pedig Április Bolondja. Alice kelletlenül ült Április Bolondjának a helyére. Ebben a helycserében csak a Kalapos járt jól. Alice-nak sokkal rosszabb hely jutott, mint előbb, mert Április Bolondja, mielőtt tovább ült volna, feldöntötte a tejeskannát, bele a tányérjába.

Alice nem akarta újra megsérteni a Mormotát, ezért csínján érdeklődött:

– Csak azt nem értem, honnan merték a málnaszörpöt?

– Minthogy a vizes kútból rendszerint vizet szoktak merni – tanította a Kalapos –, a málnaszörpös kútból málnaszörpöt mernek. Nem érted, te kis csacsi?

– De hiszen a kislányok *benne* voltak a kútban – magyarázta Alice a Mormotának, ügyet se vetve az előbbi megjegyzésre.

– Persze hogy benne voltak, és benne mertek.

Ettől a választól Alice annyira meghökkent, hogy hagyta tovább beszélni a Mormotát, s egy darabig nem is szólt közbe.

– Szóval a három kislány egyszerre mindenfélét mert – folytatta a Mormota, nagyokat ásítva s szemét dörzsölgetve, minthogy már roppant elálmosodott. – Mindenfélét mert az a három kislány. Mindenfélét mert merni az a három kislány, ami *m* betűvel kezdődik.

– Miért éppen *m* betűvel? – csodálkozott Alice.

– Azért – felelt Április Bolondja –, mert mert. Azért – folytatta –, mert mert merni.

Alice elhallgatott.

A Mormota közben lehunyta szemét, és elszundított, a Kalapos azonban jól oldalba böködte, arra nyikkant egyet, fölriadt és folytatta:

– Mindent mertek ezek a kislányok, ami *m* betűvel kezdődik, úgymint *mézet, mákot, mulatságot*. Láttál te már mulatságot merni?

– Igazán nem tudom – hebegte Alice.

– Nahát, akkor ki se nyisd a szádat! – ripakodott rá a Kalapos.

Ez már több volt a soknál. Ilyen gorombán még senki se beszélt vele. Sértődötten fölkelt, s otthagyta őket. A Mormota tüstént elszenderedett, a másik kettő pedig nem törődött azzal, hogy

elmegy. Alice ugyan hátra-hátratekintett, hogy hátha visszahívják, de bizony nem hívták vissza.

Messziről még látta, amint a Kalapos meg Április Bolondja a Mormotát belenyomja a teáskannába.

„Ezekhez aztán nem megyek többet – gondolta Alice, amikor már a erdőn ballagott. – Soha életemben nem jártam ilyen bolond társaságban."

Amint ezt mondotta, észrevette, hogy egyik fatörzsbe valami ajtó van vájva.

– Jaj, de furcsa – szólt. – De ma minden olyan furcsa. Mindenesetre kinyitom.

Kinyitotta az ajtót, s belépett rajta.

Ismét ott volt a hosszú folyosón, a kis üvegasztalka mellett.

– Na, most okosabb leszek – biztatta magát.

Fogta az icipici aranykulcsot, kinyitotta vele a parányi ajtót, amely a kertbe nyílt, majd kihúzta zsebéből a gombamaradékot, s addig harapdálta, amíg megint húsz centiméternyire nem törpült. Aztán lement a szűk átjárón; s végre-valahára ott volt a gyönyörű kertben, a tündöklő virágágyak meg a hűs szökőkutak között.

Nyolcadik fejezet
A királyi krokettpálya

A kertajtónál nagy rózsabokor volt. Fehér rózsák nyiladoztak rajta. Négy kertész éppen abban serénykedett, hogy pirosra mázolja a fehér rózsákat.

Alice ámult-bámult. Közelebb lopakodott hozzájuk. Hallotta, amint az egyik kertész rászólt a másikra:

– Vigyázz, Ötös, ne kend hozzám a festéket!

– Nem tehetek róla – szólt az Ötös –, meglökött a Hetes.

Erre a Hetes rátekintett, s ezt mondotta:

– Te is mindent másra akarnál kenni, Ötös!

– Jobb lenne, ha hallgatnál – vágott vissza az Ötös. – A Királynő már tegnap le akarta üttetni a fejedet.

– Miért? – kérdezte az, aki először szólalt meg.

– Mi közöd hozzá, Kettes – jegyezte meg a Hetes.

– De igenis, van közünk hozzá! – pattogott az Ötös. – El is mondom, miért. Azért akarta leüttetni a fejét, mert a szakácsnőnek a konyhába fokhagyma helyett tulipánhagymát vitt.

A Hetes ledobta ecsetjét. Égre-földre esküdözött, hogy ebből egy szó se igaz, amikor megpillantotta a leselkedő Alice-t. Hirtelen elhallgatott. Most a többiek is észrevették őt. Mind a négyen földig hajoltak előtte.

– Mondják kérem – szólalt meg Alice –, miért festik pirosra ezeket a fehér rózsákat?

Az Ötös meg a Hetes nem szólt semmit, csak a Kettesre pillantott.

A Kettes halkan mondta:

– Tetszik tudni, édes kisasszonyka, úgy történt, hogy nekünk ide piros rózsafát kellett volna ültetnünk. Tévedésből azonban fehéret ültettünk. Ha a Királynő megtudja ezt, leütteti valamennyiünk fejét. Most tehát sietve pirosra festjük a fehér rózsákat, minekelőtte még észrevenné...

Ebben a pillanatban az Ötös, aki már régebben ide-oda fülelt, elkiáltotta magát.

– A Királynő, a Királynő!

A három kertész tüstént arcra borult. Közeledő lábak ütemes dobaja hallatszott. Alice arrafelé fordult, s várta a Királynőt.

Először tíz katona jött, ezek éppolyanok voltak, mint a három kertész: hosszúkásak és laposak, kezük-lábuk a kártyalapok sarkán. Őket tíz udvaronc követte, kettesével és katonásan. Mögöttük vonultak a királyi gyermekek, párosával kézen fogva egymást, ezek is tízen voltak, és jókedvűen ugrándoztak. Őket a vendégek követték, jobbadán királyok és királynők.

A díszkíséretben Alice tüstént fölismerte a fehér Nyuszit. Folyton selypegett, idegesen hadart, s mindenkire mézédesen mosolygott. Alice-re ügyet se vetett.

Most jött a Szív Felső, aki bíborpárnán hozta a királyi koronát, és végül a pompás felvonulást a Szív Király és Királynő zárta be.

Alice nem tudta, vajon ő is arcra boruljon-e, mint a három kertész. Ilyesmi nem volt szokás a felvonulásokon. Aztán elgondolta, ha mindenki arcra esnék, akkor senki se látna belőle semmit, és nem volna értelme az egésznek. Hát inkább állva maradt, és szépen várt.

Amikor a menet Alice elé ért, mindenki megállott, és rábámult. A Királynő szigorúan kérdezte:

– Kicsoda ez itt?

Szavait a Szív Felsőhöz intézte, aki egyre csak hajbókolt, és mosolygott a Királynőre, de egy szót se szólt. Erre a Királynő rárivallt:

– Tökfilkó!

Aztán türelmetlen fejmozdulattal Alice-től kérdezte meg:

– Hogy hívnak, kislányom?

– Alice-nek, felség – mondotta illedelmesen, közben azonban szüntelenül így bátorította magát: „Csak nem ijedek meg egy csomó játékkártyától?”

– És ezek itt kicsodák? – kérdezte a Királynő a három kertészre mutatva, akik valamennyien arcra borulva feküdtek a rózsafa körül.

Minthogy ezek a színükkel hasra borultak, s hátukon ugyanolyan minta volt, mint a többi kártyán, a Királynő nem tudhatta, hogy mifélék, kertészek, katonák vagy udvaroncok, esetleg a saját három gyereke?

– Mit tudom én? – vetette oda Alice, s maga is meglepődött merészségén. – Ez nem az én dolgom.

A Királynő elvörösödött a dühtől. Úgy nézett rá, mint valami tigris, s magából kikelve ordította:

– Üssétek le a fejét!

Alice-nek azonban nem szállt inába a bátorsága, hanem

hangosan, nagy bátran ezt felelte neki:

– Szamárság!

Ekkor a Király csillapítóan a felesége karjára tette a kezét, és félénken csak ennyit mondott:

– Gondold csak meg, édesem, hiszen ez csak egy gyerek!

A Királynő mérgesen elfordult Alice-től, s a kertészekre mutatva, ezt parancsolta a Felsőnek:

– Fordítsd vissza őket.

A Szív Felső a lábával fordítgatta vissza a hasmánt fekvő kertészeket.

– Keljetek föl! – kiáltotta a Királynő harsány hangon.

Erre a három kertész fölugrott, és villámsebesen le-föl hajlongott a Király, a Királynő, a királyi gyermekek meg az előkelő vendégek előtt.

– Elég! – üvöltött a Királynő. – Olyan gyorsan hajlongtok, hogy beleszédülök. – Aztán a rózsafára mutatott: – Mit csináltatok itt?

– Alázatosan könyörgünk, felség – rimánkodott a Kettes s fél térdre ereszkedett. – Éppen át akartuk mázolni ezeket a rózsákat.

– Látom! – morgott a Királynő, a rózsákat vizsgálgatva. – Üssétek le a fejüket!

A menet tovább vonult, csak három katona maradt ott, hogy kivégezze a három szerencsétlen kertészt. Ezek Alice-hez folyamodtak segítségért.

– Sohase búsuljatok, nem fogják leütni a fejeteket – mondotta Alice, s egy jókora virágcserépbe dugta őket.

A három katona egy darabig kereste a kertészeket, aztán mikor nem talált senkit, nyugodtan a többiek után ballagott.

– Leütöttétek a fejüket? – harsogta a katonák felé a Királynő. – Parancsára, felség! – harsogták vissza a katonák.

– Helyes! – kiáltott a Királynő. – Tudsz krokettezni?

A katonák némán álltak, s Alice-re tekintettek, minthogy a kérdés nyilvánvalóan neki szólt.

– Tudok! – kiáltotta Alice. – Egy labdát kell ütővel kis kapukon átütögetni!

– Helyes! – üvöltötte a Királynő. – Gyere velünk!

Alice beállt a menetbe, s várta, hogy, mi fog most történni.

– Szép napunk van ma – suttogta Alice fülébe a Nyuszi, rémülten pillantgatva feléje.

– Nagyon szép – hagyta helyben Alice. – De hol a Hercegnő?

– Csitt, csitt! – intette le a Nyuszi, óvatosan körülkémlelve, aztán lábujjhegyre állt, s halkan mondotta Alice-nek:

– Halálra ítélték.
– Jaj, miért? – kérdezte Alice.
– Csak nem sajnálod őt? – kérdezte dermedten a Nyuszi.
– Nem én – felelte Alice. – Dehogyis sajnálom. Csak szeretném tudni, hogy miért.
– Azért – mondta a Nyuszi –, mert Őfelségét, jóságos Úrnőnket és Királynőnket fölpofozta.
Alice halkan nevetni kezdett.
– Csitt, csitt! – aggodalmaskodott a Nyuszi. – Még meghallja a Királynő. Úgy történt, hogy a Hercegnő kissé elkésett. Erre Őfelsége…
– Mindenki a helyére! – mennydörgött a Királynő.
A jelenlevők – ki-ki amerre látott – hanyatt-homlok rohanni kezdtek. Előbb egymásba gabalyodtak, de aztán néhány perc alatt mégiscsak elhelyezkedtek, s a játék megkezdődött.
Alice soha életében nem látott ilyen furcsa krokettpályát: csupa lyuk volt és barázda. A labdák eleven sündisznók voltak, az ütők eleven flamingók, a katonák meg egymás kezén-lábán állva alkottak kapukat.
Alice-nek a legtöbb bosszúságot az okozta, hogy nem bírt a flamingóval. Valahogy sikerült a hóna alá gyűrnie, s a lábai már lefelé lógtak. De alighogy kiegyenesítette a flamingó hosszú nyakát, hogy a fejével elüsse a sündisznót, a flamingó visszafordult hozzá, s oly elszontyolodott pofával bámult Alice arcába, hogy az nem állhatta meg kacagás nélkül. Aztán amikor visszanyomta a flamingó fejét, hogy megint ütni próbáljon vele, a sündisznó, amelyik az imént még labdává gömbölyödött, egyszerre kitekergőzött, és eliramlott. A hepehupás pályán is folyton elakadt a labda, s a kártyakatonák is eldüledeztek, odébb mentek, s a kapuk minden pillanatban eltűntek. Alice sejtette, hogy itt bajos lesz játszani.
A tetejében a játékosok valamennyien egyszerre akartak a sündisznóba ütni, senki se várt a sorára. Ökölharcra keltek egymással. A Királynő éktelen haragra gerjedt, folyton toporzékolt, s átlag minden percben egyszer ezt kiabálta:
– Üssétek le a fejét, üssétek le a fejét!
Alice-nek kezdett nem tetszeni a dolog. Vele ugyan még nem veszekedett a Királynő, de arra gondolt, mi lesz, ha majd rákerül a sor. Itt általában divat volt mindenkinek leüttetni a fejét. Csoda, hogy van olyan, akit életben hagytak.
Körülnézett, hogyan szökhetne meg innen észrevétlenül.

Egyszerre valami furcsát pillantott meg oldalt, egy fa alatt. Meghökkent, de aztán ráeszmélt, hogy amit lát, nem egyéb, mint vigyorgás.

„A Fakutya vigyorog – gondolta. – Végre valaki, akivel beszélgethetek.”

– Na, hogy érzed magad? – kérdezte a Fakutya, mihelyt volt elég szája, hogy beszéljen vele.

Alice várt, amíg a Fakutyának a szeme is megjelent. Csak akkor köszöntötte.

„Addig pedig nem beszélek hozzá – mondotta magában –, míg a füle is meg nem jelenik. Legalább az egyik.”

A következő pillanatban megjelent a Fakutya egész feje.

Erre Alice letette a flamingóját, s a játékot kezdte mesélni neki, örvendve, hogy valakivel szóba állhat. A Fakutya azonban úgy gondolta, hogy elég, ha csak a feje látszik, s a törzsét nem is jelentette meg.

– Nem rendesen játszanak ezek – panaszkodott Alice. – Úgy veszekszenek, hogy a saját szavát se hallja az ember. Nem tudják a játékszabályokat, vagy legalábbis nem törődnek velük, és arról fogalmad sincs, hogy megzavarja az embert az, hogy minden eleven. Például az a kapu, amelyen éppen keresztül kellene ütnöm a labdát, egyszerre csak fogja magát, és átsétál a pálya másik végére. A Királynő labdáját meg már éppen el akartam ütni, mikor egyszer csak elszaladt a sündisznó, mert meglátta, hogy közeledik feléje az én sünöm.

– És hogy tetszik neked a Királynő? – kérdezte a Fakutya halkan.

– Sehogy se – felelte Alice. – Ez a Királynő olyan – kezdte, de akkor észrevette, hogy a Királynő a háta mögött áll, és így folytatta : – ...olyan kitűnően játszik, hogy mindannyiunkat legyőz.

A Királynő elégedetten mosolygott és továbbment.

– Hát te kivel beszélgetsz? – kérdezte a Király, aki odajött Alice-hez, és nagy kíváncsian nézegette a Fakutya fejét.

– Barátommal, a Fakutyával – válaszolta Alice. – Ha megengedi, bemutathatom felségednek.

– Nekem ugyan egy cseppet sem tetszik – mondta a Király. – De nem bánom, megcsókolhatja a kezemet.

– Van eszembe – vigyorgott a Fakutya.

– Mit pimaszkodsz? – hörgött a Király. – Mit bámulsz rám? – S beszéd közben Alice háta mögé iparkodott.

– A királyokat bámulni szokás – mentegette barátját Alice. – Ezt már olvastam is valahol, csak nem tudom, hogy hol.

– El ezzel a Fakutyával – parancsolta határozott hangon a Király, és oda is szólt az éppen arra tartó Királynőnek: – Édesem! Légy szíves, távolíttasd el ezt a Fakutyát!

A Királynő csak egy módját ismerte az ügyes-bajos dolgok elintézésének, akár fontosak voltak azok, akár nem.

– Üssétek le a fejét! – mondta oda se pillantva.

– Majd magam megyek a bakóért – mondta a Király lelkendezve, s máris elrohant.

Alice arra gondolt, hogy megnézi, hol tartanak a játékban. Messziről hallotta csak a Királynő dühös rikácsolását. Eddig három játékost ítélt halálra azért, mert elmulasztották az ütésüket, s Alice kissé elborult arra a gondolatra, hogy hiszen a játék most már úgy összevissza keveredett, hogy maga sem tudná megmondani, az ő ütése van-e soron vagy a másé. Így aztán elindult, hogy megkeresse a sündisznóját.

Hát a sündisznó éppen egy másik sündisznóval viaskodott, aztán úgy egymásba gabalyodtak, hogy Alice azt gondolta: itt a pompás alkalom az egyiket elütni a másikkal. Egyedül csak az volt a bökkenő, hogy a flamingója átsétált a kert túlsó végébe, s ott nagy ügyetlenül megpróbálkozott felszállni az egyik fára.

Mire megfogta a flamingóját, és visszahozta, a két sündisznónak hűlt helye volt.

„Sebaj – gondolta Alice –, a kapuk úgyis elszéledtek.” – S ezzel a flamingóját karja alá gyömöszölte, hogy többé el ne szökhessék, s visszament a Fakutyához egy kis beszélgetésre.

Ahogy odaért, ámulva látta, hogy a Fakutya körül nagy csoport álldogál, s a Király meg a Királynő a Bakóval vitatkozik. A többiek pedig mind hallgatnak, mint a sír, és kényelmetlenül feszengenek.

Mihelyt Alice megjelent, mindannyian hozzá fordultak, hogy ő döntse el a vitát. Mind a hárman érvelni kezdtek, de minthogy mind egyszerre beszéltek, Alice egyiket se értette, s fogalma se volt, miről is van szó voltaképpen.

A Bakó azt állította, hogy ő csak akkor tudja leütni valakinek a fejét, ha a fejhez test is tartozik, amelyről leütheti. Bizonykodott, hogy mióta bakó, nem ütött le másképpen fejet, új szokásokat meg már nem vesz fel.

A Király viszont erősködött, hogy mindenkinek, akinek feje van, le lehet ütni a fejét, így a Bakó ne beszéljen szamárságokat.

A Királynő azzal érvelt, hogy ha az egész ügyet azon nyomban el nem intézik, ő bizony közben kivégeztet mindenkit. Ezért volt aztán mindenki oly komor, hallgatag és aggodalmas.

Alice csak ezt a tanácsot tudta adni:

– Legokosabb, ha megkérdezik a Hercegnőt. Övé a Fakutya.

– A Hercegnő tömlöcben van – mondotta a Királynő. – Azonnal hozd ide – parancsolta a Bakónak.

A Bakó futva-futott a Hercegnőért.

Ebben a pillanatban azonban a Fakutya feje halványodni kezdett, s mire a Bakó visszatért a Hercegnővel, végképp el is tűnt. A Király meg a Bakó tűvé tették az egész kertet, dühöngve keresték a Fakutyát, a többiek meg szépen visszaszállingóztak, hogy folytassák a játékot.

Kilencedik fejezet
Az Ál-Teknőc története

– Jaj, csakhogy végre újra láthatlak, édes kis nagymamám! – örvendezett a Hercegnő, s szeretettel karon fogta Alice-t.

Alice igen örült, hogy a Hercegnőnek ilyen jó kedve van. Csak azt nem tudta, miért nevezi őt nagymamájának.

„Az előbb a konyhában nyilván a sok borstól volt olyan borsos hangulatban – gondolta. – Ha egyszer majd hercegnő leszek – tűnődött, s elszomorodott, mert kevés reménye volt ahhoz, hogy valaha is hercegnő legyen –, akkor sohase lesz bors a konyhámban. Jó a leves anélkül is! Lehet, hogy az emberek csak a borstól olyan mérgesek – fűzte tovább gondolatait, és nagyon örvendett annak, hogy valami új igazságot fedezett föl. – Az ecettől lesznek savanyúak, a kinintől keserűek és a törökméztől édesek. Bárcsak köztudomásúvá válna mindez, akkor legalább a felnőttek nem lennének olyan szűkmarkúak a cukor osztogatásában."

Alice közben teljesen megfeledkezett a Hercegnőről, s meglepődött, mikor az megszólalt a füle mellett.

– Úgy látszik, elgondolkoztál, édesem, attól állt el a szavad. Várj csak. Tudok erre egy jó közmondást, csak nem jut hamarjában az eszembe.

– Talán nincs is rá közmondás – jegyezte meg Alice.

– Dehogyis nincs, te kis csacsi. Mindenre van közmondás – felelt a Hercegnő, s még jobban belecsimpaszkodott Alice-be.

Alice szerette volna lerázni magáról. Először azért, mert a Hercegnő szörnyen csúnya volt, másodszor pedig azért, mert a csontos, hegyes álla épp Alice válláig ért, s folyton szurkálta őt. Alice azonban nem akarta megsérteni, hát inkább tűrte.

– Most már rendesebben játszanak – szólt, hogy másra terelje a szót.

– Erre azt szokták mondani: *Rend a dolgok lelke és veleje*. Akinek pedig rendben a szénája, annak nem fáj a feje.

– Én is úgy hallottam: *Ki-ki maga háza előtt söpörjön* – szólt Alice.

– Ez is ugyanazt jelenti – mondta a Hercegnő, éles állával egyre szurkálva Alice vállát. – Különben azt is szokták mondani: *Ki-ki saját szerencséjének a kovácsa*.

„Hogy szereti a közmondásokat” – gondolta Alice.

– Tudod, miért nem ölelem át a derekadat? – kérdezte váratlanul a Hercegnő. – Azért, mert félek a flamingódtól. Nem csíp?

– De bizony, alighanem csíp – válaszolt gyorsan Alice, nehogy a Hercegnő átölelje a derekát.

– *Csip-csip csóka, vak varjúcska* – idézte a Hercegnő.

– Ez nem vak – mondta Alice.

– Persze hogy nem vak. *Csóka a csókának nem vájja ki a szemét*. Régi közmondás.

– Csakhogy ez nem is csóka – ellenkezett Alice.

– Hát persze hogy nem csóka – nevetett a Hercegnő. – *Nem illik más tollával ékeskedni*. Ez pedig azt jelenti, hogy: *Légy az, aminek látszani akarsz*. Vagy egyszerűbben és rövidebben: ne akarj másnak látszani, mint aminek látszol, mert ha nem annak akarsz látszani, aminek látszol, akkor nem annak látszol, aminek látszani akarnál.

– Ha le tetszenék talán írni, akkor jobban megérteném – mondta udvariasan Alice. – Kicsit nagyon hosszú.

– Ez még semmi – dicsekedett a Hercegnő. – Még sokkal hosszabbakat is tudok.

– Ne tessék vele fáradni – kedveskedett Alice.

– Ó, nekem ez nem fáradság. Szívesen csinálom. Örömet akarok vele szerezni neked.

„Szép kis öröm. Ha születésnapomra csak ilyesmit kapnék; nem nagyon örülnék neki” – gondolta Alice, de mondani azért nem mondta.

– Már megint elgondolkoztál? – kérdezte a Hercegnő, s újra megszúrta Alice-t a csontos állával.

– Hát már gondolkozni se szabad? – fakadt ki Alice, mert kezdte unni a dolgot.

– Dehogynem szabad – folytatta a Hercegnő. – *Söpörjön ki-ki*...

Ebben a percben azonban Alice nagy meglepetésére a Hercegnő a tanulságot lenyelte, s remegni kezdett, mint a nyárfalevél. Alice fölpillantott. Hát látta, hogy a Királynő áll előttük összefont karral, villámló szemmel.

– Remek az idő, felség – rebegte a Hercegnő fakó, élettelen hangon.

– Utoljára mondom – kiáltott lábával dobbantva a Királynő. – Vagy eltűnsz innen, vagy azonnal leüttetem a fejedet. Válassz a

kettő közül.

A Hercegnő választott. Már ott se volt.

– No, menjünk vissza játszani – mondta a Királynő Alice-nek.

Alice úgy meg volt rémülve, hogy szólni sem tudott. Némán ballagott a Királynő után a krokettpálya felé.

A vendégek fölhasználva a Királynő távollétét az árnyékban hűsöltek, de mihelyt megpillantották, eszük nélkül futottak vissza a pályára, mert azt kiáltotta feléjük, hogy egy pillanatnyi késedelem a fejükbe kerülhet.

Megint játszottak. A Királynő folyton-folyvást lármázott és kiabált: „Üssétek le a fejét! Üssétek le a fejét!” Az elítélteket azonnal katonák vették őrizetbe, akik ilyenformán kénytelenek voltak abbahagyni azt, hogy ők legyenek a kapuk, így aztán vagy egy félóra múlva egyetlen kapu se maradt, a játékosok pedig – a Király, Királynő és Alice kivételével mindnyájan őrizetben voltak halálos ítélettel a fejükön.

Végre a Királynő belefáradt a játékba, abbahagyta, s lihegve így szólt Alice-hez:

– Láttad már az Ál-Teknőcöt?

– Még nem – felelte Alice. – Azt se tudom, hogy mi az.

– Belőle készül a teknősbékaleves.

– Sohasem láttam még.

– No, gyere, majd levezetlek hozzá, és ő elmondja a történetét – mondta a Királynő.

Elindultak együtt. Alice hallotta, amint a Király indulóban halkan odaszólt a társaságnak:

– Mindnyájatoknak megkegyelmezek.

„Jaj, hála istennek” – gondolta Alice, mert már megijedt attól, hogy itt mindenkit lenyakaznak.

Amint mentek-mendegéltek, hát egyszerre csak látják, hogy egy Griffmadár sütkérezik előttük az út közepén a porban, és szundikál.

(Ha még nem láttatok Griffmadarat, nézzétek meg a képen.)

– Kelj föl, te lomha dög – rivallt rá a Királynő –, s mutasd meg ennek a kislánynak az Ál-Teknőcöt. Nekem most vissza kell mennem, mert jelen kell lennem a kivégzéseknél. – Azzal megfordult, és otthagyta Alice-t a Griffmadárral.

Alice nem szívesen maradt egyedül ezzel a szörnyeteggel, de azt gondolta, hogy mellette is van olyan biztonságban, mint a kegyetlen Királynő mellett, hát ott maradt.

A Griffmadár föltápászkodott, megdörzsölte szemét, várt, amíg

egészen eltűnik a Királynő, s akkor elkacagta magát.

– Kétkrajcáros komédia.

– Micsoda? – kérdezte Alice.

– Hát a Királynő – mondta a Griffmadár. – Csak a szája jár. Sohase végeztet ki senkit. No gyere.

Mindenki csak így beszél velem: „No, gyere!” – duzzogott magában. Alice, s lassan a Griffmadár után ballagott. – „Soha ennyit nem parancsoltak még nekem életemben.”

Nem kellett messze menniük. Nemsokára megpillantották az Ál-Teknőcöt. Szomorúan üldögélt egy sziklapárkányon. Amikor a közelébe értek, Alice hallotta, hogy oly keserveseket sóhajt, mintha a szíve épp akkor repedne ketté. Nagyon megsajnálta.

– Mi a baja? – kérdezte a Griffmadártól.

A Griffmadár úgy felelt, mint az imént:

– Kétkrajcáros komédia. Csak a szája jár. Az a baja, hogy nincs semmi baja. No, gyere.

Fölmásztak a sziklapárkányra az Ál-Teknőchöz. Az nagy, könnyes szemekkel tekintett rájuk, s egy kukkot se szólt.

– Ez a kislány látni akar téged – mondta a Griffmadár. – Meg aztán meséld el neki az élettörténetedet.

– Jó, majd elmesélem – mondta az Ál-Teknőc mély, kongó hangon. – Üljetek le, s amíg be nem fejeztem, senki se szóljon közbe.

Leültek. Néhány percig senki se szólt egy szót se.

„Vajon hogy akarja befejezni, ha el se kezdi?” – gondolta Alice, de türelmesen várt.

– Réges-régen valamikor – kezdte mély sóhajjal az Ál-Teknőc – igazi teknőc voltam.

Ezeket a szavait hosszú-hosszú csönd követte. Csupán a Griffmadár vijjogott velőtrázóan, hogy „*Krkrkr*”, s olykor az Ál-Teknőc nagy búsan fölzokogott.

Alice már föl akart kelni, hogy megköszönje szépen az „érdekes élettörténetet”, de arra gondolt, hátha még sincs vége. Várt, és nem szólt.

– Amikor kicsinyek voltunk – folytatta végre az Ál-Teknőc valamivel nyugodtabban, noha még mindig el-elfulladt a zokogástól –, a tenger fenekén jártunk iskolába. Volt ott egy tanítónk. Vén Teknősnek hívtuk.

– Miért hívták Vén Teknősnek? – csodálkozott Alice.

– Mert telitömte tudással a tökfejünket – förmedt rá az Ál-Teknőc. – Jaj, de buta vagy!

– Szégyelld magad, hogy ilyen egyszerű dolgot kérdezel! – pirongatta a Griffmadár.

Aztán mind a ketten elhallgattak, s olyan szemrehányó tekintetet vetettek szegény Alice-re, hogy az csaknem a föld alá süllyedt szégyenletében. Végre a Griffmadár így szólt az Ál-Teknőchöz:

– No, folytasd, öreg cimborám. Különben ítéletnapig se lesz vége.

– Szóval – folytatta az Ál-Teknőc –, a tenger fenekén jártunk iskolába, akár hiszed, akár nem.

– Én egy szóval se mondtam, hogy nem hiszem – mentegetőzött Alice.

– De mondtad – erősítgette az Ál-Teknőc.

– Fogd be a szád! – rivallt rá a Griffmadár, még mielőtt az egy szót is szólhatott volna.

Az Ál-Teknőc folytatta.

– Mi ott a tenger fenekén roppant jó nevelést kaptunk. Naponta jártunk iskolába.

– Hát azért iskolába én is jártam – vágott közbe Alice. – Azzal igazán ne tessék annyira hencegni.

– Különórákat is vettél? – kérdezte aggódva az Ál-Teknőc.

– Hogyne – dicsekedett Alice. – Franciát és zongorát tanultam.

– Hát mosni?

– Azt már nem – méltatlankodott Alice.

– Nem is volt az jó iskola akkor – mondta az Ál-Teknőc megkönnyebbülten. – A miénkben felszámították a franciát, a zongorát és a mosást.

– Nem sok szükséged lehetett a mosásra a tenger fenekén – mondta Alice.

– Nem volt rá úgyse pénzünk, hogy megtanuljam – sóhajtotta az Ál-Teknőc. – Én csak azt tanulhattam, ami a rendes tananyag volt.

– S az mi volt? – faggatózott Alice.

– Hát először is számtan. Aztán másztan – mondotta síri csendben az Ál-Teknőc.

– Mi az a másztan? – kérdezte Alice.

– Nahát, még azt se tudod? – szörnyülködött a Griffmadár. – Hogy mekkora szamár vagy.

Alice megszeppent, de azért tovább érdeklődött:

– Írni tanultak?

– Nem – zokogott az Ál-Teknőc –, csak sírni.

– Olvasni?
– Csak olvadni.
– Rajzolni?
– Csak majszolni. De tanultunk angolnául is.
– Talán angolul ? – nevetett most már Alice.
– Angolnául, ha mondom – ismételte az Ál-Teknőc.
– Én ezt, sajnos, nem tanulhattam – panaszkodott a Griffmadár. – Csak repülőiskolát végeztem, fönn a levegőben. Volt egy tanítóm, egy vén Holló. Szegény mindig azt hajtogatta: „Kár, kár.” Kár érte.
– Kár – sóhajtott az Ál-Teknőc is. Mind a ketten zokogva a mancsukba temették arcukat.
– És hány órát tanultak naponta? – kérdezte Alice, hogy másra terelje a szót.
– Első nap tizet – mondta az Ál-Teknőc –, aztán kilencet, aztán nyolcat, és így tovább, mindennap eggyel kevesebbet.
– Jaj, de furcsa órarend! – csodálkozott Alice.
– Igen, ez a fogyó rendszer szerinti órarend.
Alice-nek nagyon tetszett ez az órarend. Egy kicsit gondolkozott, majd kibökte:
– A tizenegyedik napon persze szünet volt.
– Na persze – mondta az Ál-Teknőc.
– Aztán mit csináltak a tizenkettedik napon? – érdeklődött tovább Alice.
– Semmit – szakította félbe a kérdezősködést a Griffmadár. – Akkor kezdődött a nagy-nagy szünidő, s azóta is tart szakadatlanul. Hagyjuk már az iskolát. Inkább meséld el neki, mit szoktunk mi játszani.

Tizedik fejezet
Homár-humor

Az Ál-Teknőc nagyot sóhajtott, s egyik talpával megtörülte a szemét. Alice-re nézett, szólni akart, de nem bírt. A zokogás elfojtotta hangját.

– Mintha csont akadt volna a torkán – mondta a Griffmadár, és rázni kezdte, majd döngetni a hátát.

Az Ál-Teknőc végül visszakapta a hangját, de patakzó könnyek közt folytatta:

– Te bizonyára nem sokat éltél a tenger fenekén.

– Semeddig se – szólt közbe Alice.

– Talán még sohasem is láttál homárt[8]?

– De már ettem is egyszer – kezdte Alice, de aztán sietve visszaszívta. – Nem, még soha.

– Akkor hát nem is tudhatod – folytatta az Ál-Teknőc –, hogy milyen a homár-humor.

– Nem, nem tudom – szólt Alice. – Milyen?

– Hát mindenekelőtt a táncos kedvben nyilvánul meg – kezdte a Griffmadár. – Előbb valamennyien fölállunk a tengerparton egy hosszú sorban.

– Két hosszú sorban! – üvöltött az Ál-Teknőc. – Fókák, Teknősbékák, Lazacok meg a többiek is, valamennyien. Aztán eltisztítjuk az útból a medúzákat…

– Ami nem kis időt vesz igénybe – vágott közbe a Griffmadár.

– Aztán két lépés előre…

– Ki-ki egy homárral! – ordított a Griffmadár.

– Az magától értetődik – mondta az Ál-Teknőc. – Két lépést előre… – Aztán homárcsere, és két lépés vissza – üvöltött a Griffmadár.

– Ha ez megvan – folytatta az Ál-Teknőc –, akkor…

– Akkor be kell dobni a homárokat… – sikított a Griffmadár, s egy nagyot ugrott.

– A tengerbe, amilyen messzire csak bírod! – fejezte be az Ál-Teknőc.

– Most villámsebesen utánuk kell úszni – vijjogott a Griffmadár.

– Bukfencet vetni a vízben – visított az Ál-Teknőc, vadul ugrándozva.

– Ismét homárcsere – sikította a Griffmadár.

– Vissza a partra, és kész az első figura – mondta az Ál-Teknőc, hirtelenül leeresztve a hangját.

Ezzel mindketten ismét leültek, elkomorodtak, és Alice-re pillantottak, mintha nem is ők ugrabugráltak volna őrültek módjára az imént.

– Szép tánc lehet – mondta Alice tétován.

– Akarod látni? – kérdezte az Ál-Teknőc.

– Jaj, de szeretném! – mondta Alice.

– Gyere, táncoljuk el az első figurát – mondta az Ál-Teknőc a Griffmadárnak. – Homár nélkül is menni fog. Melyikünk énekeljen?

– Énekelj te, én már elfelejtettem a szövegét – mondta a Griffmadár.

Kézen fogták egymást, és lassan, ünnepélyesen táncolni kezdtek.

Közben néhányszor rá-ráléptek Alice lábára, amikor éppen arra keringtek. Elülső lábukkal az ütemet verték. Az Ál-Teknőc lassan, bánatosan rázendített:

Édes Csiga, szedje lábát! Letiporja farkamat
- szól a Keszeg – az a Delfin, aki mögöttünk halad.

Lám, a Homár meg a Teknőc kinn vár már a fövenyen,
ugye, ön is táncol egyet mivelünk majd odalenn?

Nemde, ugye? Nemde, ugye? Ön is táncol odalenn?
Ugye, nemde? Ugye, nemde? Táncol kinn a fövenyen?

Fogalma sincs, milyen jó lesz, mihelyt egyszer kijutunk,
beleugrunk a tengerbe, fickándozunk, mulatunk!

Szól a Csiga: Nagy út kérem! Ferdén pislant szeme: nem!
Jólesik a meghívás, de nem táncol a fövenyen.

Ő ugyan nem, ő bizony nem, nem táncol a fövenyen,
ő bizony nem, ő ugyan nem, nem táncol ő odalenn!

Ej, lári-fári – így szól a pikkelyes barát –,
van közelebb part, hogyha kell, van föveny odaát.

Ha messzi tán a brit part, közel a francia,
sebaj, majd együtt járjuk, jöjjön, édes Csiga!

Ugye, nemde, nemde, ugye, nem marad már idelenn?
Ugye, nemde, nemde, ugye, táncol már a fövenyen?

– Köszönöm szépen, nagyon érdekes tánc volt – mondta Alice, aki örült, hogy már vége van. – A vers is tetszett. De sok mindent szeretnék még kérdezni, ha szabad – kérlelte az Ál-Teknőcöt.

– Kérdezz – bátorította az Ál-Teknőc.

– Mivel szabják ki a báliruhákat? – kérdezte Alice.

– A Rák ollójával – felelte az Ál-Teknőc.

– Ki írja a báli meghívókat? – kérdezte Alice.

– A Tintahal – felelte az Ál-Teknőc.

– Sokan vannak az ilyen bálon? – kérdezte Alice.

– Úgy szorongunk, mint a heringek – felelte az Ál-Teknőc.

– A Tok is ott van? – kérdezte Alice.

– Hogyne – felelte az Ál-Teknőc. – Bál után abba rakják a zenészek a hegedűjüket.

– Az Angolna tud-e angolul ? – kérdezte Alice.

– Csak szeretne – felelte az Ál-Teknőc. – Amint a neve is mutatja. Angolna, de nem tud szegény.

– Miért hallgat annyira a Kecsege?

– Erre a kérdésedre most egy verssel válaszolok – felelte az Ál-Teknőc. – Jól figyelj ide:

Nem beszél a Kecsege,
de aki bölcs, fecseg-e?

– Jegyezd meg, kislány, hogy a bölcs mindig hallgat.

„Azért beszél ez annyit” – gondolta Alice, de nem mondta, hanem azt kérdezte: – Most tessék megmagyarázni azt: miért van a Kecsegének a szájába dugva a farka, és miért van zöld mártással leöntve?

– Dehogyis van zöld mártással leöntve – felelte az Ál-Teknőc. – Hiszen azt lemosná róla a tengervíz. De az már igaz, hogy a farka a szájába van dugva.

Az Ál-Teknőc most akkorát ásított, hogy majd elnyelte Alice-t, aztán így szólt a Griffmadárhoz:

– Magyarázd el neki, hogy miért van a Kecsegének a farka a szájába dugva.

– Azért – kezdte a Griffmadár –, mert ő is részt vett a homárok

táncában, őt is belehajították a tengerbe. De olyan messzire dobták, hogy a farka a szájába csapódott, s azóta is úgy maradt.

– Köszönöm a magyarázatot – szólt Alice –, nagyon érdekes volt.

– Most talán te beszéld el, hogy mi minden történt veled – unszolta a Griffmadár Alice-t.

– Jaj, sok mindent beszélhetnék arról, ami ma reggel óta történt velem – mondta Alice félénken. – De a tegnapi dolgokról nem is beszélek, mert tegnap még nem az voltam, aki ma vagyok.

– Nem értem. Magyarázd ezt meg – szólt az Ál-Teknőc.

– Nem, előbb beszéld el, mi történt veled – türelmetlenkedett a Griffmadár. – A magyarázatok hosszúak és unalmasak.

Alice tehát elbeszélte, mi minden történt vele attól a perctől kezdve, hogy megpillantotta a fehér Nyuszit. Eleinte egy kicsit félt, mert a Griffmadár meg az Ál-Teknőc egészen közel húzódott hozzá, s tágra nyitott szemmel, tátott szájjal hallgatta, de aztán lassacskán bátorságra kapott. Az Ál-Teknőc meg a Griffmadár mindaddig nyugodtan hallgatta, amíg Alice oda nem ért, ahol a Hernyónak elszavalta a *Te öreg vagy, apámat*. Itt az Ál-Teknőc hatalmasat fújt.

– Ez bizony fölöttébb különös – jegyezte meg.

– Világéletemben nem hallottam ilyesmit – csodálkozott a Griffmadár is.

– Vagyis a versnek egészen más értelme lett, mint volt – tűnődött az Ál-Teknőc. – Ejnye, szólj neki, hogy szavaljon valamit – tekintett a Griffmadárra, mintha az jobban tudna hatni Alice-re.

– Állj föl szépen, és szavalj el nekünk valami nagyon komoly és tanulságos verset – szólt a Griffmadár.

„Hogy parancsolgatnak nekem ezek az állatok. Kikérdeznek a leckémből – gondolta Alice. – Akár az iskolában.”

De azért fölállt, meghajolt, s minthogy még mindig a homár-humor járt az eszében, ezt a fura verset szavalta el:

Így szól a homár, s a hangja remeg:
megfőttem pirosra, az ízem remek,
de úgy keserít ez a céklaszinem,
nem kéne cukorral beszórni fejem?

– Én ugyan nem ilyen verseket mondogattam gyerekkoromban jegyezte meg a Griffmadár.

– Sohase hallottam még – fontoskodott az Ál-Teknőc. – Zavaros történet lehet, mert nemigen értem.

Alice nem szólt. Csak leült, arcát tenyerébe temette, s azon gondolkozott, vajon fog-e még valaha értelmes dolog is történni vele ebben az életben.

– Talán magyaráznád meg – mondta az Ál-Teknőc.

– Úgyse tudja megmagyarázni – mondta a Griffmadár. – Inkább szavaljon el egy másik verset.

– Miért főtt meg a homár, s ha megfőtt, mért beszél? – kérdezte az Ál-Teknőc. – Egy betűt se értek belőle.

– Szavalj el egy másik verset-ismételte a Griffmadár türelmetlenül. – Azt, amelyik úgy kezdődik: *A kert alatt*...

Alice nem mert ellenkezni, noha érezte, hogy ismét felsül. Remegő hangon fújta:

A kert alatt mentem, szemem-szám elállt:
a Tigris a Lúddal együtt vacsorált;
közöttük egy lábas, a lábasból meg
ki combot, ki szárnyat, ki kiskörmit vett.

– Mi a csudának mondod folyton ezeket a verseket – vágott közbe az Ál-Teknőc –, ha magyarázatot nem fűzöl hozzájuk? Ilyen zavaros dolgokat még sohasem hallottam.

– Igen, jobb is, ha abbahagyod – mondta a Griffmadár.

Alice csak örült a javaslatának.

– Mi lenne, ha bemutatnánk a tengertánc egy másik figuráját? – folytatta a Griffmadár. – Avagy netán jobb szeretnéd, ha az Ál-Teknőc dalolna neked valamit?

– Ó, igen, kedves Ál-Teknőc, ha lenne olyan szíves! – unszolta őt Alice olyan mohón, hogy a Griffmadár még meg is sértődött egy kicsit.

– Az ízlések különbözőek – dörmögte. – Hát akkor énekeld el neki, öregem, a Teknőc-levesről szóló dalt, jó?

Az Ál-Teknőc mélyet sóhajtott, és aztán sírástól reszkető hangon rákezdte:

Pompás leves, ízes, jó
hullámzik, mint kerek tó!
Ugyan ki nem szereti?
Kis kanalam kimeri.

Kimerem, mert szeretem,
tányéromban keverem.
Kinek kéne kirkecske,
tejbe fulladt legyecske,
ereszalji kisfecske,
homokká főtt hegyecske?
Mikor itt a leveske!

– Énekeljük el mi is – kiáltott a Griffmadár.

Az Ál-Teknőc már hozzá is fogott volna, de akkor valaki bekiáltott:

– Kezdődik a törvényszéki tárgyalás!

– Gyere – sürgette a Griffmadár Alice-t. Kézen fogta, s máris vitte, meg se várta, míg az Ál-Teknőc befejezi az énekét.

– Miféle törvényszéki tárgyalás lesz? – lihegte Alice futás közben.

A Griffmadár azonban csak ennyit mondott:

– No, gyere, gyere. – S egyre gyorsabban futottak, és egyre halkabban hozta feléjük a szél az Ál-Teknőc szomorú énekét:

Pompás leves, ízes, jó
hullámzik, mint kerek tó!

Tizenegyedik fejezet
Ki lopta el a lepényt?

A Szív Király és Királynő már a trónon ült, amikor Alice-ék odaérkeztek. Körülötte apró madarak és állatok tolongtak meg egy egész csomag játékkártya.

A vádlott, a Szív Felső, bilincsbe verve állott, mellette jobbtól és balról egy-egy katona, hogy meg ne szökjék. A Király oldalán a fehér Nyuszi sürgölődött, egyik kezében trombitával, a másik kezében összegöngyölt papírtekerccsel. A terem közepén asztal volt, rajta egy nagy tál lepény. Alice-nek szinte csorgott a nyála, olyan étvágya támadt a lepényre.

„Csak már vége volna a tárgyalásnak – gondolta –, s felszolgálnák a frissítőket."

De hol volt még a tárgyalás vége? Így aztán csak nézgelődött körbe-körbe, hadd teljék az idő.

Alice még sohase volt törvényszéki tárgyaláson. Könyvekben már olvasott ilyesmiről, és most nagyon elégedett volt önmagával, hogy szinte mindennek és mindenkinek tudta a nevét.

„Ez a bíró – mondta magában –, mert ennek van a nagy parókája."

Most egyébként a Király volt a bíró, s mivel a koronáját a parókáján viselte, kényelmetlenül feszengett, meg csúf is volt.

„Ott az esküdtek helye – gondolta Alice –, s az a tizenkét teremtmény a tizenkét esküdt."

Kénytelen volt őket teremtménynek nevezni, mert egyesek négylábúak voltak közülük, egyesek meg madarak.

Büszkén ismételgette el ezeket a dolgokat, arra gondolva – némi joggal –, hogy kevés kislány tud ennyit ilyen korban.

Az esküdtek buzgón írtak valamit a palatáblájukra.

– Mit irkálnak ezek? – súgta Alice a Griffmadárnak. – Hiszen még el se kezdődött a tárgyalás.

– A nevüket – súgta vissza a Griffmadár –, mert félnek, hogy elfelejtik a tárgyalás végéig.

– Jaj, de maflák – nevetett Alice, de tüstént elhallgatott, mert a fehér Nyuszi nagyot kiáltott:

– Csönd legyen, különben azonnal kiüríttetem a termet.

A Király pedig föltette pápaszemét, és dühösen nézegette, ki

merészel itt beszélni. Alice észrevette, hogy az esküdtek mind azt írják a palatáblájukra: „Jaj, de maflák”, sőt az egyik még meg is kérdezte a szomszédjától, hogy ezt, „mafla” két vagy három f-fel írják-e.

„Na, szép kis irkafirka lesz ebből” – gondolta Alice.

Az egyik esküdtnek rettenetesen csikorgott a palavesszője. Alice nem bírta tovább hallgatni, a háta mögé lopózott, s olyan ügyesen kikapta a kezéből, hogy a szegény esküdt – Bill volt az, a gyíkocska – csak azt látta, hogy a palavesszője egyszerre eltűnt. Mindenütt kereste, végül is az ujjával kellett írnia, de nem sokat ért, mert nem látszott meg a palatábláján.

– Hírnök, hirdesd ki a vádat – parancsolta a Király.

Erre a fehér Nyuszi háromszor a trombitájába fújt, kigöngyölte a papírtekercset, s emelt hangon, érthetően olvasni kezdte:

Egy nyári nap szép reggelén, halljátok, mi esett?
A Szív Királynő tepsiben sütött lepényeket.
A Szív Felső, e cselszövő, kit lépte arra vitt,
hogy meglátta, elcsente, és magával vitte mind.

– Vonuljatok vissza ítélethirdetésre – szólt a Király az esküdtekhez.

– Még ne, még ne – intette le a fehér Nyuszi.

– Hát akkor jöjjön az első tanú – mondta a Király.

A fehér Nyuszi háromszor trombitájába fújt, és elkiáltotta magát:

– Első tanú.

Az első tanú a Kalapos volt. Egyik kezében teáscsésze, a másikban vajas kenyér.

– Ezer bocsánat, Felség – mentegetőzött –, hogy így állítok be, de nem tudtam meginni a teámat.

– Meg kellett volna innod – mondta a Király. – Mikor kezdted el inni ?

A Kalapos Április Bolondjára pillantott, aki követte a tárgyalóterembe, s most karonfogva állt ott a Mormotával.

– Április elsején, ha nem tévedek – mondta.

– Harmadikán – mondta Április Bolondja. – Elsején én kezdtem inni.

– Tizenharmadikán – mondta a Mormota.

– Írjátok – parancsolta a Király.

Valamennyien egymás alá írták a számokat, aztán összeadták,

majd a kapott válaszokat átszámították shillingre és pennyre[9].

– Vedd le a kalapodat! – mordult rá a Király a Kalaposra.

– Venném én, de nem az enyém – felelte a Kalapos.

– Loptad! – hördült fel a Király, s az esküdtek felé fordult, akik azon nyomban feljegyezték ezt a tényt.

– A kalapokat megcsinálom és eladom – magyarázkodott a Kalapos –, merthogy az a mesterségem: kalapos volnék. Saját kalapom meg nincs.

E szavaknál a Királynő feltette a pápaszemét, és egyre csak a Kalapost bámulta, aki erre sápadtan izegni-mozogni kezdett.

– Mondd el, mit tudsz, de ne dülöngélj jobbra-balra, mert leüttetem a fejed – szólt a Király.

Ettől a biztatástól a tanú nemigen kapott bátorságra, s továbbra is csak egyik lábáról a másikra állott, nyugtalanul meredt a Királynőre, s zavarában a vajas kenyér helyett a teáscsészéjéből harapott egy jókora falatot.

Alice most valami furcsát kezdett érezni. Eleinte nem tudta, mi az, és meg is ijedt tőle, de később rájött, hogy hirtelen nőni kezdett, attól támadt az a furcsa érzése. Első gondolata az volt, hogy szó nélkül fölkel, s itthagy csapot-papot, az egész tárgyalást, de aztán elhatározta, hogy ott marad, ameddig elfér.

– Ne tolakodjék úgy – szólt rá a Mormota, aki közvetlenül mellette ült. – Agyonnyom.

– Nem tehetek róla – mondta Alice. – Növök.

– Itt nincs joga nőni – mondta a Mormota.

– Jaj, de buta – felelte Alice. – Maga is nő.

– Igen, de én mértéket tartok – válaszolt a Mormota. – Nem mint maga, aki az égig nő.

Azzal dühösen fölkelt, s átment a tárgyalóterem másik végébe.

A Királynő közben folyton mereven nézte a Kalapost. Amikor a Mormota fölkelt a helyéről, így szólt az egyik teremőrhöz:

– Hozd ide az utolsó udvari hangverseny énekeseinek listáját.

Erre a szerencsétlen Kalapos úgy elkezdett remegni, hogy kiesett a cipőiből.

– Vallj be mindent töredelmesen – kiáltott a Király –, különben leüttetem a fejed, akárhogy remegsz is!

– Én csak egy szegény ember vagyok, felség – jajgatott. – Éppen iszogatom a teámat, amikor egyszerre csak azt mondja Április Bolondja…

– Én egy árva szót se szóltam – szabadkozott Április Bolondja.

– De szóltál – feleselt vele a Kalapos.

– Tagadom – mondta Április Bolondja.

– Tagad – szólt a Király –, annyi baj legyen. Folytassuk.

– Mormota is ott volt, és azt mondta – folytatta a Kalapos jobbra-balra pislantva, attól való féltében, hogy hátha a Mormota is tagadni fog. De a Mormota semmit sem tagadott. Az aludt, mint a bunda.

– Én éppen vajas kenyeret kentem… – szólt a Kalapos.

– Mit mondott a Mormota ? – szólt most közbe az egyik esküdt.

– Arra már nem emlékszem – felelte a Kalapos.

– Akkor üssétek le a fejét – kiáltott a Király.

A szegény Kalapos kiejtette kezéből a teáscsészét és a vajas kenyeret, térdre rogyott, és így könyörgött:

– Én csak egy szegény, szerencsétlen ember vagyok!

– Igen – harsogott a Király. – Szegény, szerencsétlen szónok vagy, akinek folyton jár a szája!

Erre az egyik tengeri malac éljenezni kezdett. A teremőrök azonnal rendet teremtettek.

Akarjátok tudni, hogyan?

Hoztak egy zsákot, fejjel lefelé beledugták a tengeri malacot, kötelekkel jól bekötözték a zsák száját, aztán ráültek. Ezt jelenti az a kifejezés, hogy „rendet teremtettek”.

– Jaj, de örülők, hogy láttam ezt – mondta Alice. – Annyiszor olvastam az újságokban, hogy a törvényszéki tárgyalások végén az elnök „az éljenzést és tetszésnyilvánítást elfojtotta”, s a teremőrök „rendet teremtettek”, de eddig sohasem értettem.

– Ha nem tudsz egyebet mondani – szólalt meg a Király –, akkor mehetsz. Indulj. Ott künn majd leütik a fejed.

– Hogyan mehetnék, felség, hiszen térdepelek – felelt a Kalapos.

– Akkor előbb állj föl – mondta a bölcs Király –, és csak azután távozz innen.

Erre a másik tengeri malac is éljenezni kezdett. Tetszésnyilvánítását szintén azonnal elfojtották.

„No, a tengeri malacoknak már ellátták a baját – gondolta Alice. – Most majd gyorsabban megy a dolog.”

– Nem ihatnám meg a teámat előbb, felség? – kérlelte a Kalapos a Királynőt, aki még mindig az énekesek listáját tanulmányozta.

– Mehetsz – szólt dühösen a Király.

Erre a Kalapos nyakába szedte a lábát, s úgy elfutott, mintha

ott se lett volna, még a cipőjét se húzta fel.

– A fejét – tette hozzá a Királynő az őrökhöz fordulva – majd odakint üssétek le. – Csakhogy a Kalapos már túl járt ungonberken, mielőtt az őr akár csak az ajtóig is jutott.

– Szólítsd a következő tanút – szólt oda a Király a Nyuszinak.

A második tanú a Hercegnő szakácsnéja volt, aki a borsos dobozt hozta magával. Alice sejtette, hogy ez csak ő lehet, mert még be se lépett a tárgyalóterembe, s azok, akik az ajtó mellett ültek, máris mind tüsszögni kezdtek.

– Mondj el mindent, amit tudsz – parancsolta a Király.

– Eszem ágában sincs – válaszolt a szakácsné.

A Király riadtan pislantott a fehér Nyuszira, aki halkan súgta neki:

– Adjon föl neki keresztkérdéseket, felség.

A Király rettentő zavarba jött. Nem tudta, mit kérdezzen. Összefonta karját, sötét tekintetet vetett a szakácsnéra, s torkát köszörülte. Végre mély hangon azt kérdezte tőle:

– Mondd meg nekünk, miből készül a lepény!

– Főleg borsból – felelte a szakácsné.

– Málnaszörpből – szólalt meg egy álmos hang.

– Üssétek le a Mormota fejét! – üvöltött a Királynő. – Dobjátok ki! Verjétek agyon! Bökjétek jól oldalba! Tépjétek ki a szakállát!

Néhány percig a tárgyalóteremben fölborult a rend. Miután a Mormotának kitették a szűrét, és a rend ismét helyreállott, a szakácsné sehol se volt.

– Sebaj – mondta a Király, szemmel láthatóan megkönnyebbülve. – Szólítsd a következő tanút – parancsolta nagy hangon, de közben ezt súgta halkan a Királynőnek: – Ezt te vedd keresztkérdések alá, mert majd megpattan a fejem.

A fehér Nyuszi az iratokban turkált. Alice kíváncsian várta, ki lesz a legközelebbi tanú, mert eddig még nemigen „tisztázták az ügyet”. Képzeljétek, mennyire meglepődött, amikor a fehér Nyuszi éles, sipító hangon ezt kiáltotta:

– Alice!

Tizenkettedik fejezet
Alice tanúvallomása

– Jelen! – kiáltott Alice.

De izgalmában elfelejtette, hogy az utóbbi percekben mekkorára nőtt, és amint sietve fölugrott, a szoknyája szegélye beleakadt az esküdtek emelvényébe, úgyhogy mindnyájukat lesöpörte a közönség sorába, s ott evickéltek a földön, mint azok az aranyhalacskák, amelyeknek medencéjét a múlt héten véletlenségből összetörte.

– Jaj, bocsánat, bocsánat – kiáltotta magánkívül, s amilyen gyorsan csak tehette, fölkapkodta őket a földről, mert egyre a szegény aranyhalacskák jártak az eszében, s arra gondolt, hogy ezeket is gyorsan össze kell szedni és visszarakni az esküdtek emelvényére, különben elpusztulnak.

– A tárgyalást ezennel felfüggesztem mindaddig, míg mindenki el nem foglalja ismét a helyét – szólt harsogó hangon a Király, s szigorú tekintetet vetett Alice-re.

Alice az esküdtek emelvényére nézett, s látta, hogy a Gyíkocskát fejjel lefelé dugta vissza a helyére, s a szegény kis állat kínjában csak a farkával kapálódzott fölfelé, nem tudott visszafordulni. Alice megfogta, visszafordította, s közben azt gondolta:

„Se nem oszt, se nem szoroz, hogy a farka merre néz, merthogy akármerre néz, nem változtat a tárgyalás menetén.”

Mihelyt egy kicsit magukhoz tértek az esküdtek, megint összekeresgélték a palatáblájukat, palavesszőjüket, s jegyezgetni kezdték az iménti baleset lefolyását. Csak szegény Gyíkocska nem jegyezgethetett. Még mindig félájultan ült, és tátott szájjal bámulta a mennyezetet.

– Mit tudsz az esetről? – kérdezte a Király Alice-t.

– Semmit – felelt Alice.

– Éppenséggel semmit? – faggatta a Király.

– Éppenséggel semmit – felelt Alice.

– Ez nagyon fontos vallomás – mondta a Király, az esküdtekhez fordulva.

Ezek már éppen le akarták ezt írni palavesszőjükkel, amikor a fehér Nyuszi tisztelettudóan, de homlokát ráncolva és fintorokat vágva közbeszólt :

– Nem fontos, azt akarta mondani felséged.

– Persze hogy nem fontos, hiszen azt mondtam – igazította ki a Király. Aztán magában halkan ismételgette: „Fontos, nem fontos, fontos, nem fontos”, mintha próbálgatná, melyik hangzik jobban.

Az egyik esküdt ezt írta: „Fontos.” A másik meg ezt: „Nem fontos.”

Alice jól láthatta mindezt, hiszen közvetlen mellettük állt, és szinte előtte volt a palatáblájuk, de – gondolta magában – az egész nem fontos.

Ekkor a Király, aki egy darabig szorgalmasan írogatott a jegyzőkönyvébe, fölkiáltott:

– Csönd! – Aztán olvasni kezdte a jegyzőkönyvéből: – Negyvenkettedik paragrafus. Mindenki, aki egy kilométernél hosszabb, köteles távozni a tárgyalóteremből.

Valamennyien Alice-re pillantottak.

– Én nem vagyok hosszabb egy kilométernél – mondta Alice.

– De igen – mondta a Király –, csaknem két kilométer vagy.

– Dehogyis megyek el – ellenkezett Alice. – Különben is nem azt mondja a törvény, most tetszett csak kitalálni.

– Ez a legrégibb rendelet az egész könyvben – szólt a Király.

– Akkor az első paragrafus volna, nem pedig a negyvenkettedik- szólt Alice.

A Király elsápadt, és gyorsan becsapta a könyvet.

– Vonuljatok vissza ítélethirdetésre – szólt oda remegő hangon az esküdteknek.

– Előbb bizonyítékokra van szükségünk, felség – ugrott föl a fehér Nyuszi. – Most hozták ezt a levelet.

– Mi van abban a levélben? – kérdezte a Király.

– Még nem bontottam föl – mondta a fehér Nyuszi –, de úgy látszik, a letartóztatott küldte valakinek.

– Minden valószínűség szerint valakinek küldte, mert senkinek nem küldhette, legalábbis ez szokatlan volna – szólt a Király.

– Kinek van címezve? – kérdezte az egyik esküdt.

– Nincs rajta címzés – mondta a fehér Nyuszi. – A borítékra sincs semmi írva.

A fehér Nyuszi most kivette a borítékból az írást, s így szólt:

– Nem is levél, hanem vers.

– A vádlott keze írása? – kérdezte egy másik esküdt.

– Nem – felelt a fehér Nyuszi –, és ez fölöttébb gyanús.

Az esküdtek arca elsötétedett.

– A vádlott nyilván hamisította valakinek a keze írását –

jelentette ki a Király.

Erre az esküdtek arca fölragyogott.

– Nem én írtam, felség – szólalt meg a Szív Felső –, nem is bizonyíthatják rám, hogy én írtam volna. Még a nevem sincs alatta.

– Annál rosszabb – mondta a Király. – Csak az fél aláírni a nevét, aki valami rosszban sántikál. Becsületes ember bátran aláírja.

Mindenki megtapsolta a Királynak ezt a kijelentését. Ez volt az első okos dolog, melyet aznap mondott.

– Ezzel a bűnössége kétségtelenül be van bizonyítva – kiáltott a Királynő. – Le kell tehát ütni...

– Semmi sincs bebizonyítva! – állapította meg Alice. – Hiszen még azt se tudják, hogy mi van ebben a versben.

– Olvasd föl – parancsolta a Király a fehér Nyuszinak.

A fehér Nyuszi föltette pápaszemét.

– Hol kezdjem, felség? – kérdezte.

– Kezdd a kezdetén – mondta a Király –, és leghelyesebb, ha a végén végzed.

Halálos csönd támadt, a fehér Nyuszi pedig ezt a verset olvasta föl:

Úgy hallom, járt ön nála még,
s beszéltek rólam ott,
azt mondta, kedvelt voltaképp,
bár úszni nem tudok.

Nem mentem, s megsúgták neki
- valóban, így van ez! –,
viszont, ha ő erőlteti,
akkor önnel mi lesz?

Én egyet adtam, ők hetet,
ön négyet vagy hatot,
s bár mind enyém, nem tévedek,
ön mindent megkapott.

Ha kiderülne valami,
nagyon reméli, majd
lesz mód minket megmenteni,
s elkerüljük a bajt.

Ön volt, tudom, az akadály,
ön volt kerékkötő,
pedig már minden készen áll,
tudjuk mind, én meg ő.

De ne mondja, hogy szereti,
örök titok legyen,
én is, ön is, hallgassuk el,
ne tudja senki sem.

– Ez eddig a legfontosabb bizonyíték – mondta kezét dörzsölgetve a Király. – Kérem tehát az esküdteket…

– Egy pennyt adok annak, aki megmagyarázza – szólt Alice, mert néhány perc alatt akkorára nőtt, hogy most már senkitől sem félt, és bátran, belevágott a Király szavába is. – Nincs ennek semmi, de semmi értelme sem.

Az esküdtek mind ezt írták a palatáblájukra:

„Alice szerint a versnek nincs semmi értelme.”

De azért senki se vállalkozott arra, hogy a verset meg is fejtse.

– Ha nincs semmi értelme – szólt a Király –, annál jobb, legalább nem kell tömi rajta a fejünket. De mintha mégis volna valami értelme – folytatta a Király, a térdére teregetve a verset és fél szemmel rásandítva.

– Itt van az: *Bár úszni nem tudok*. Mert ugyebár, nem tudsz? – fordult a Király a Szív Felsőhöz.

Az szomorúan rázta meg a fejét.

– Vajon olyannak látszom-e, mint aki tud? – kérdezte. (Bizony, nem olyannak látszott, hiszen pappendekliből volt.)

– Helyes – mondta a Király, és tovább mormogta magában a verssorokat: *valóban, így van ez* – no persze, ez az esküdtekre vonatkozik. *Én egyet adtam, ők hetet* – ez viszont a lepényekre.

– De hiszen úgy folytatódik: *s bár mind enyém* – vágott közbe Alice.

– No, most megvan! – kiáltott diadalmasan a Király, és az asztalon álló lepényekre mutatott. – Ez aztán világos : *ön volt kerékkötő*! – Voltál te már kerékkötő, édesem? – fordult kérdésével nyájasan a Királynőhöz.

– Én ugyan soha! – kiáltotta a Királynő dühösen, azzal egy tintatartót vágott a Gyíkocskához. Ez ugyanis abbahagyta a jegyezgetést, mert észrevette, hogy hiába keni az ujját a

palatáblájához, semmi nyoma sem marad. Most aztán kapkodva újra jegyezni kezdett azzal a tintával, amely lecsöpögött az arcán.

– Akkor – mutatott a Király a Szív Felsőre – nem a Királynőbe, hanem *belém köt ő*. – Ezzel széles mosollyal nézett körül, de az udvar meredten hallgatott.

– Ez tréfa volt! – kiáltotta dühösen a Király, s erre mindenki kacagni kezdett, jobbra-balra dűlve a nevetéstől. – Ezek után vonuljatok vissza ítélethirdetésre – mondta már vagy huszadszor a Király az esküdteknek.

– Előbb végre kell hajtani az ítéletet, csak azután lehet kihirdetni – szólt közbe a Királynő.

– Ostoba szamárság! – kiáltott Alice. – Vád és ítélet nélkül nem lehet a büntetést végrehajtani!

– Fogd be a szád – ordította rákvörösen a Királynő.

– Nem fogom! – felelte Alice.

– Üssétek le a fejét – őrjöngött a Királynő.

De senki se mozdult.

– Nem ijedek meg tőletek – mondta most Alice, aki éppen akkora lett, mint amekkora volt rendesen. – Hiszen ti mind csak kártyalapok vagytok!

Erre a szóra az egész csomag játékkártya a levegőbe röppent és rázáporzott. Alice dühösen, s egyben riadtan fölsikoltott, s próbálta lerázni magáról a kártyákat. Hát egyszerre megint csak ott heverészett az árokparton, feje a nénje ölében pihent, s a nénje nagy vigyázva éppen néhány száraz levelet söpört le, mely a fáról hullott Alice arcába.

– Alice, kelj fel már – mosolygott rá a nénje. – De jót aludtál.

– Jaj, de furcsát álmodtam – dörzsölgette szemét Alice, s amennyire vissza tudott emlékezni, elmesélte nénjének ezeket a különös kalandokat, amelyeket itt olvastatok. Mire befejezte, a nénje megcsókolta, és így szólt :

– Igazán furcsát álmodtál. De most szaladj be uzsonnázni. Már későre jár.

Alice fölugrott, és futott, de egyre az járt az eszében, hogy milyen csodálatos álmot is álmodott.

Amikor Alice elszaladt, a nénje még sokáig ült ott. Tenyerébe hajtotta fejét, nézte a leáldozó napot, s Alice-re gondolt meg az ő csodálatos álmára, közben pedig ő maga is elkezdett álmodni. Először azt álmodta, hogy Alice a kis kezével átöleli a térdét, s csillogó szemével rátekint. Hallotta édes hangját. Látta aztán, amint hátraveti fejét, hogy a szemébe csüngő makrancos

hajtincset visszarázza. Képzeletében az egész rét megelevenedett, és benépesült azokkal a furcsa alakokkal, akikről kis húga álmodott.

Lábánál megzizzent a fű, s a fehér Nyuszi surrant el, a közeli tóban a riadt Egér a hullámokat kavarva úszkált, s hallotta, hogy csörög a csésze-kanál Április Bolondjának meg a társainak soha véget nem érő lakomáján, hogy rikácsol a Királynő, aki szerencsétlen vendégei fejét leütteti, hogy prüszköl a disznópólyás a Hercegnő ölében, hogy csörömpölnek köröttük a tányérok meg a tálak, hogy vijjog a Griffmadár, hogy csikorog Gyíkocska palavesszője, és a zsákba dugott tengeri malacok visítása összeolvadt a boldogtalan Ál-Teknőc távoli zokogásával.

Így ült ott, szemét behunyva, és Csodaországba képzelte magát. De tudta, hogy csak a szemét kell fölnyitnia, s minden újra unalmas valósággá szürkül. A füzet csak a szellő zizegteti, a tó vizét csak a hajladozó nád borzolja, a teáscsészék csengése pedig nem egyéb, mint a bárányok csengettyűje, a Királynő rikácsolása a pásztorfiú hangja, aztán azt is tudta, hogy mihelyt föltekint, a pólyás prüszkölése, a Griffmadár vijjogása s minden különös zaj a közelben sürgő-forgó majorság zagyva lármájává lesz, és az Ál-Teknőc fojtott zokogása csak a tehenek távoli bőgése.

Végül elképzelte, hogy kishúga felnő, de később is olyan tiszta, hű gyermekszíve lesz; mint most. Akkor majd maga köré gyűjti a kisgyermekeket, mesél nekik sok furcsa mesét, talán elmondja ezt a régi mesét is Csodaországról, s azok kíváncsian, csillogó szemmel hallgatják. Ő pedig átérzi együgyű bámulatukat, örömét leli együgyű örömükben, mert visszaemlékszik majd saját gyermekkorára s a sok boldog nyári napra.

ALICE TÜKÖRORSZÁGBAN

Lewis Carroll: Through the Looking-Glass

Fordította: Révbíró Tamás
A versbetéteket Tótfalusi István fordította

Felhőtlen-tiszta homlokú
s ámuló szemű gyermek!
Bár csöpp vagy, s én hajlott korú,
s az évek futva telnek –
tán örömödre lesz szerény
ajándékom: e kis mesém.

Arcod nem láttam, kacajod
sose csengett fülemben,
és ifjú éltedben se sok
perc fog idézni engem –
de most bizton leülsz elém,
hogy meghallgassad kis mesém.

Rég kezdődött, nyár derekán,
tűzött a nap sugára,
messzi harang szava suhant
evezőnk ritmusára;
őrzi még az emlékezet,
kijátszva irigy éveket.

Jöjj hát, fülelj, amíg a szó
keserű hírt kiáltván
ágyba nem hí, vonakodó,
mélabús kisleánykám.
Vén gyermekek vagyunk mi: fáj,
hogyha le kell feküdni már.

Künn hóvihar zúg, fagy ropog,
a mord szél szinte részeg –
benn víg kandalló-tűz lobog,
gyermekkor, puha fészek.
Bűvös szók ejtenek rabul,
és nem bánod, hogy künn mi dúl.

Bár lehet, sóhaj lengi át
kósza árnyként e könyvet,
s rég múlt nyár tűnt fényeire
emlékeznek a könnyek –
mégsem bajt, bút idéz e fény,

s kacagsz, derülsz e kis mesén.

A tükörház

Egy dolog bizonyos: a fehér cicának semmi köze nem lehetett hozzá, az egész egyes-egyedül a fekete cica bűne volt. A fehérnek ugyanis már negyedórája az arcát mosdatta a cicamama (amit ő nagyon is nyugodtan tűrt); nyilvánvaló tehát, hogy nem vehetett részt a csínyben.

Dorka így mosdatta kicsinyeit: egyik mancsával a fülüknél fogva leszorította őket, aztán a másik mancsával körös-körül megdörzsölte a pofácskájukat, az orruknál kezdve, visszafelé borzolva a szőrüket. Most épp a fehér cicán munkálkodott serényen, mint már említettem, a cica pedig mozdulatlanul hevert, és még dorombolni is megpróbált – nyilvánvalóan meg volt győződve róla, hogy mindez az ő érdekében történik.

A fekete cica viszont már kora délután túlesett a mosdatáson, és miközben Alice a nagy fotelba kuporodva, félálomban dünnyögött magában, nagy hancúrozást csapott egy jókora pamutgombolyaggal, amelyet Alice tekert fel. Ide-oda ráncigálta a szőnyegen, míg végül szét nem jött ismét az egész – akkor aztán ott hevert hurkokat vetve, összebogozódva, beborítva a szőnyeget, miközben a cica a közepén a saját farkát kergette.

– Jaj, te rosszaság! – kiáltotta Alice. Felkapta a cicát, és puszit nyomott az orrára, hogy jelezze: haragszik. – Komolyan mondom, Dorka, igazán megtaníthatnád már őket jó modorra! Igazán, Dorka, te is tudod – tette hozzá, és szemrehányó pillantást vetett az öreg macskára.

Igyekezett olyan mérgesen beszélni, ahogy csak tellett tőle, aztán a cicával és a pamuttal visszamászott a fotelba, hogy újból felgombolyítsa a fonalat. De nem haladt valami gyorsan, mert közben állandóan beszélt, hol a cicához, hol csak úgy magában. Cili nagyon illedelmesen ült az ölében, mint akit érdekel a fonalgombolyítás, és időnként ki-kinyújtotta egyik mancsát, megérintve vele a gombolyagot, mintha segíteni akarna.

– Tudod-e, mi lesz holnap, Cili? – kezdte Alice a beszélgetést. – Tudhatnád, ha ott lettél volna velem az ablaknál, de hát Dorka épp akkor mosdatott, úgyhogy nem lehettél ott. A fiúkat figyeltem, akik rőzsét gyűjtöttek a máglyához... Hű, de sok rőzsét szedtek, Cili! De aztán olyan hideg lett, és annyira esett a hó, hogy abba kellett hagyniuk. Nem baj, Cili, holnap kimegyünk, és megnézzük a máglyát.

Alice közben két-három pamuthurkot a cica nyakába vetett, hogy megnézze, hogy állna neki; ebből aztán kapálódzás lett, a gombolyag a padlóra pottyant, és ismét letekeredett róla sok-sok méternyi pamut.

– Tudod, Cili, annyira megharagudtam rád – folytatta Alice, miután ismét kényelmesen elhelyezkedtek –, amiért olyan sok rosszaságot követtél el! Már majdnem kinyitottam az ablakot, hogy kitegyelek a hóba. És meg is érdemelted volna, te rosszcsont! Erre mit tudsz mondani? Ne szakíts most félbe! – folytatta Alice, és felemelte az ujját. – A fejedre akarom olvasni a bűneidet. Először: kétszer is nyivákoltál, miközben Dorka délután az arcodat mosta. Ne is tagadd, Cili, mert hallottam! Mit mondasz? – kérdezte, úgy téve, mintha a cica megszólalt volna. – Még hogy a szemedbe nyúlt a mancsával? Hát ez is a te hibád, mert nyitva tartottad a szemedet. Ha jó szorosan becsuktad volna, akkor ez nem történik meg. Ne keress kifogásokat, hanem figyelj rám! Másodszor: mikor kitöltöttem a tejet a tálkába, a farkánál fogva elráncigáltad onnan Pamacsot. Hogy szomjas voltál? Hát honnan tudod, hogy nem volt-e ő is szomjas? Harmadszor: összegubancoltad az egész pamutot, míg én nem figyeltem oda... Hát ezek a bűneid, Cili, és még nem büntettelek meg értük. Ha éppen tudni akarod, jövő szerdára tartogatom az összes büntetésedet... Vajon mi lenne, ha az *én* büntetéseimet gyűjtenék így össze? – folytatta, most már inkább magának, mint a cicának beszélve. – Vajon mit csinálnának velem az év végén? Talán még börtönbe is csuknának. Vagy... várjunk csak... ha például a büntetés az volna, hogy nem kapok ebédet, akkor a büntetés napján egyszerre ötven ebédet vonnának meg tőlem! Hát azt bizony nem is nagyon bánnám. Sokkal inkább megvolnék nélkülük, mint hogy egyszerre mindet megegyem!

Hallod, hogy hull a hó az ablakra, Cili? Milyen kedves, puha a hangja! Mintha simogatná az ablakot. Vajon *szereti* a hó a földeket meg a fákat? Amikor jó melegen bebugyolálja őket fehér takaróba, talán azt mondja nekik: „Aludjatok csak, amíg újból eljön a nyár.” És mikor felébrednek, Cili, mind zöld ruhába öltöznek, és táncolnak, amikor fúj a szél... Jaj, de szép is ez! – kiáltotta Alice, és tapsolt, ledobva a gombolyagot. – Bárcsak igaz volna! Hiszen a fák olyan álmosnak látszanak ősszel, mikor sárgulnak a leveleik.

Mondd csak, Cili, tudsz sakkozni? Ne nevess, komolyan kérdezem. Az előbb, mikor játszottunk, olyan komolyan figyelted,

mintha értenéd, és amikor azt mondtam: „Sakk!”, még doromboltál is. Szép játszma volt, és igazán meg is nyerhettem volna, ha az az undok huszár be nem tolakodik a figuráim közé. Cilikém, most játsszuk azt, hogy…

Bárcsak a felét el tudnám sorolni annak, amit Alice olyankor mondani szokott, amikor azzal kezdi: „Játsszuk azt, hogy…” Épp az elmúlt nap vitázott a nővérével, mert azt találta mondani: „Játsszuk azt, hogy királyok és királynők vagyunk” – mire a nővére, aki sokat adott a pontos fogalmazásra, közbeszólt, hogy az nem lehetséges, hiszen csak ketten vannak; végül Alice hajlandó volt engedni: „Hát jó, legyél te az egyik, és én leszek az összes többi.” Egyszer pedig komolyan megijesztette öreg dadáját, amikor hirtelen azt kiáltotta a fülébe: „Dadus! Most játsszuk azt, hogy én egy éhes hiéna vagyok, te meg egy darab csont!”

De elkanyarodtunk Alice és a cica beszélgetésétől.

– Játsszuk azt, hogy te vagy a fekete királynő, Cili! Szerintem, ha fölegyenesednél, és karba tennéd a mancsodat, egészen olyan lennél, mint ő! Gyerünk, próbáld meg, rajta!

Azzal Alice lekapta az asztalról a, fekete királynőt, és a cica elé rakta, mint valami utánozni való modellt. A kísérlet azonban nem járt sikerrel; Alice szerint elsősorban azért nem, mert a cica nem volt hajlandó rendesen összefonni a mancsát. Ezért büntetésképpen fölemelte, és a tükör elé tartotta, hogy lássa magát, milyen haszontalan.

– …És ha nem viselkedsz azonnal rendesen – tette hozzá –, menten átraklak a Tükörházba! Ahhoz vajon mit szólnál? Cili, ha rám figyelsz, és nem locsogsz annyit, elmondom, milyennek képzelem én a Tükörházat. Hát először is ott van az a szoba, amelyet az üvegen át láthatsz: ugyanolyan, mint a mi nappalink, csak éppen minden fordítva van benne. Ha fölállok egy székre, jól látom az egészet, kivéve azt a részt, amelyik a kandalló előtt van. Jaj de szeretném egyszer azt is megnézni! Kíváncsi vagyok, vajon ők is raknak-e tüzet télen… Nem lehet tudni, hacsak a *mi* kandallónk füstölni nem kezd, mert akkor abban a szobában is megjelenik a füst… de lehet, ez csak színlelés, hogy úgy nézzen ki, mintha náluk is égne a tűz. A könyveik nagyon hasonlítanak a mi könyveinkhez, csak a szavak fordítva vannak bennük. Ezt onnan tudom, hogy egyszer fölmutattam egy könyvet a tükör előtt, és ők is föltartottak egyet odaát.

Szeretnél a Tükörházban élni, Cili? Vajon adnának-e ott neked

tejecskét? Lehet, hogy azt a tejet meg sem lehet inni... De várj csak, Cili, ott van még a folyosó is. Egy ici-picit be lehet kukucskálni a Tükörház folyosójára, ha itt tárva hagyja az ember a nappali ajtaját. Az ő folyosójuk nagyon hasonlít a miénkhez, már ameddig el lehet látni benne, de lehet, hogy azon túl aztán egészen más. Jaj, Cili, de jó volna egyszer átjutni oda! Biztos, hogy telis-tele van gyönyörű dolgokkal. Játsszuk most azt, Cili, hogy valahogy át lehet jutni a Tükörházba. Mondjuk, hogy az üveg olyan puha lett, mint a selyempapír, és át tudunk menni rajta. Nahát, már kezd is fátyolosodni, komolyan mondom! Egész könnyű lesz átjutni...

Azzal már fönn is volt a kandalló párkányán, bár azt nem tudta volna megmondani, hogyan került oda. És csakugyan – a tükör mintha szétfoszlott volna, mint valami ezüstösen csillogó pára.

A következő pillanatban Alice már át is jutott rajta, és puhán leugrott a kandallópárkányról, egyenest a tükörszobába. Első dolga volt megnézni, vajon ég-e a tűz a kandallóban, és örömmel látta, hogy igen: ugyanolyan fényesen lobog, mint az, amelyiket maga mögött hagyott. „Tehát itt ugyanolyan meleg lesz, mint otthon – gondolta Alice –, sőt még melegebb is, mert itt senki sem fog rám szólni, hogy menjek el a tűztől. De jó móka lesz, amikor meglátnak engem ideát, és nem tudnak utánam jönni!”

Aztán nézelődni kezdett, és észrevette, hogy amit a régi szobából is láthatott, az mind szokványos és érdektelen, de a többi már egészen más. Például a kandalló melletti falon függő képek mintha megelevenedtek volna, és a párkányon álló órának (amelynek odaátról csak a hátát lehetett látni a tükörben) innen nézve öregemberarca volt, és ez az arc Alice-re vigyorgott.

„Ebben a szobában nincs olyan szép rend, mint a másikban” – gondolta Alice, mert néhány sakkfigurát vett észre a kandalló hamujában.

Meglepetten felkiáltott: „Ó!” – és négykézlábra ereszkedett, hogy jobban láthassa őket. Mert a sakkfigurák párosával fel-alá sétálgattak!

– Itt a Fekete Király és a Fekete Királynő – mondta Alice suttogva, nehogy megriassza őket –, ott meg a Fehér Király és a Fehér Királynő üldögél a szeneslapát szélén; amott két Bástya sétál kart karba öltve... Azt hiszem, nem hallanak engem – folytatta, miközben közelebb hajolt-, és majdnem biztos, hogy nem is látnak. Mintha láthatatlan volnék...

Ekkor sivalkodás hallatszott az asztal irányából; Alice gyorsan

arra fordult, s látta, amint az egyik Fehér Gyalog felbukfencezik és rúgkapálni kezd. Kíváncsian várta, hogy most vajon mi történik.

– Ez az én kicsikém hangja! – kiáltott fel a Fehér Királynő, és felugrott a Király mellől, akit siettében belökött a hamuba. – Drága kis Lilykém! Felséges liliomszálam! – Azzal izgatottan kapaszkodni kezdett fölfelé a kandallórácson.

– Felséges a majd megmondtam, micsoda – dohogott a Király, és dörzsölte az orrát, mert estében alaposan beütötte. Ami igaz, igaz, volt oka mérgelődni: tetőtől talpig csupa hamu lett.

Alice mindenáron segíteni szeretett volna, s miközben szegény kis Lily torkaszakadtából visított, felkapta a Fehér Királynőt, és föltette az asztalra, lármás leánya mellé.

A Királynő levegő után kapkodott és leült; a sebes légiúttól elállt a lélegzete. Percekig nem is tellett tőle egyéb, mint hogy némán magához szorította a kicsi Lilyt. Amint újra levegőhöz jutott, átkiáltott a Királynak, aki mogorván ült a hamuban:

– Vigyázz a tűzhányóval!

– Miféle tűzhányóval? – kérdezte a Király, és riadtan nézett a kandallóban lobogó tűzre, mintha attól tartana, hogy vulkán tör ki a közepéből.

– Egyszer csak... fölrepített... ide... – zihálta a Királynő, aki még mindig nehezen kapkodta a levegőt. – Vigyázz magadra... a szokásos úton gyere... nehogy téged is fölrepítsen!

Alice figyelte, amint a Fehér Király lassan kapaszkodik a rács egyik rúdjáról a másikra, aztán megszólította:

– Hiszen így órákig is eltart, amíg az asztalig érsz, ezzel a tempóval. Inkább segítek egy kicsit, jó?

De a király ügyet sem vetett rá: nyilvánvaló volt, hogy nem látja őt, és nem hallja, amit mond.

Így hát Alice nagyon gyengéden megfogta és fölemelte, sokkal lassabban, mint az előbb a Királynőt, nehogy a Királynak is elálljon a lélegzete; de mielőtt letette volna az asztalra, eszébe jutott, hogy leporolja egy kicsit, hiszen a talpától a feje búbjáig hamu borította.

Úgy mesélte később, hogy soha életében nem látott még olyan arcot, amilyet a Fehér Király vágott, amikor azt érezte, hogy egy láthatatlan kéz a magasba emeli és leporolja; annyira elképedt, hogy egy hang se jött ki a torkán, a szeme-szája pedig kikerekedett. Alice úgy nevetett, hogy a keze is reszketett, és kis híján a földre pottyantotta a Királyt.

– Jaj, ne vágj már ilyen arcokat, kérlek – kiáltott fel, megfeledkezve arról, hogy a Király nem hallja –, mert nevetnem kell, és már alig tudlak tartani! És ne tátsd ki a szádat, mert belemegy a por! Úgy ni, azt hiszem, most már elég tiszta lettél! – tette hozzá, miután lesimította a Király haját, és nagyon óvatosan az asztalra helyezte a Királynő mellé.

A Király azonnal hanyatt vágódott, és ott feküdt mozdulatlanul. Alice megrémült, és szétnézett a szobában, nem lát-e valahol vizet, hogy egypár csöppet rálocsoljon. De csak egy üveg tintát talált, és mire visszaért az asztalhoz, a Király már magához tért: izgatottan pusmogott a Királynővel – olyan halkan, hogy Alice alig hallotta, mit beszélnek.

– Biztosíthatlak, drágám – mondta a Király –, úgy megijedtem, hogy egy fillér se maradt a zsebemben!

Mire a királynő így felelt:

– Nincs is zsebed.

– Ezt a rémületes pillanatot – folytatta a Király – soha, de soha nem felejtem el!

– Pedig el fogod felejteni – így a Királynő –, ha föl nem írod a jegyzetfüzetedbe.

A kislány érdeklődve figyelt, miközben a Király előhúzott ruhájából egy óriási jegyzetfüzetet, és írni kezdett. Ekkor Alice egy hirtelen támadt ötlettől vezérelve megragadta a ceruza végét, amely a Király válla fölé nyúlt, és most már ő írt a füzetbe.

A Király rémült, elkeseredett arcot vágott, egy darabig némán birkózott a ceruzával, de Alice sokkal erősebb volt nála, így végül felsóhajtott:

– Drágám, úgy látom, egy vékonyabb ceruzát kell szereznem. Ezzel nem tudok bánni: csupa olyat ír, amit én nem akarok írni.

– Miket ír? – kérdezte a Királynő, és belenézett a füzetbe (amelybe Alice ezt írta: *„A Fehér Huszár lefelé csúszik a piszkavas szárán. Nagyon rosszul egyensúlyoz.”*). – Ezek nem a te gondolataid!

Alice mellett egy könyv feküdt az asztalon, és miközben a Fehér Királyt figyelte (kissé még aggódott érte, és készenlétben tartotta a tintásüveget, hogy ha a Király megint elájulna, azonnal nyakon önthesse), belelapozott a könyvbe, hátha talál benne olyan részt, amelyet el tud olvasni, „...mert olyan fura nyelven van írva, egy szót se értek belőle” – mondta magában.

A könyvben ilyenek voltak:

Egy darabig törte rajta a fejét, aztán végül eszébe jutott a megoldás. „Hiszen ez tükörkönyv, mi más volna! Ha a tükör elé tartom, a helyes irányba mennek a szavak.”

Ez volt az a vers, amelyet Alice akkor elolvasott:

A GRUFFACSÓR

Nézsonra járt, nyalkás brigyók
turboltak, purrtak a zepén,
nyamlongott mind a pirityók,
bröftyent a mamsi plény.

„Kerüld a Gruffacsórt, fiam,
a foga tép, a karma metsz!
Ne járj, hol grémmadár csuhan
s a bőszhedt Gyilkanyessz!”

Kapta döfke kardját a smorc,
rég csűszte már a nyúf vadat –
megállt a vén plakány tövén
a tamtam-lomb alatt.

Állt felhergült eszmék között,
s ím Gruffacsór – a szeme láng –
hussongva és mortyogva jött
a kuszmadt fák iránt.

Egy! Kettő! Egy! Kettő! – csihant
a döfke penge nyisz-nyasza!
Metélte szét, kapta fejét
s diadalgott haza.

„Hát megölted a Gruffacsórt?
Keblemre, fürgeteg fiam!

Dicshedj soká! Hujhé, hurrá!”
s csuklantott boldogan.

Nézsonra járt, nyalkás brigyók
turboltak, purrtak a zepén,
nyamlongott mind a pirityók,
bröftyent a mamsi plény.

– Szép, szép – mondta, mikor a végére ért –, csak egy *picit* nehéz megérteni! – Még magának se szívesen vallotta be, hogy egy árva szót sem értett belőle. – Valahogy mindenfélével teli lesz tőle a fejem, csak épp azt nem tudom, hogy mivel. Annyi mindenesetre biztos, hogy *valaki* legyőzött *valamit*...

– Hoppá! – ugrott fel hirtelen Alice. – Ha nem sietek, vissza kell mennem a tükör másik oldalára, még mielőtt megnézhettem volna, milyen a ház többi része! Lássuk először a kertet!

Egy pillanat múlva már kint volt a szobából, és futott lefelé a lépcsőn... illetve futásnak éppen nem nevezhette, hanem (így gondolta magában Alice) egy nagyszerű, újszerű módja volt ez a lépcsőn való lejutásnak. Ujja hegyével éppen csak megérintette a korlátot, és szép simán lesiklott, a lába hozzá sem ért a lépcsőhöz. Aztán átvitorlázott a hallon, és ugyanígy kiröppent volna az ajtón, ha meg nem kapaszkodik az ajtófélfában. Kissé szédelgett már a sok röpködéstől, örült, hogy ismét a két lábán járhat, mint rendesen.

A beszélő virágok kertje

– Sokkal jobban át tudnám tekinteni a kertet – mondta Alice magában –, ha felmásznék arra a dombra: és lám, van is itt egy ösvény, amely egyenest arra vezet... vagyis hogy éppenséggel nem egyenest – tette hozzá, miután néhány méternyit haladt az ösvényen, és az többször élesen elkanyarodott –, de végül csak ott fogok kikötni. Milyen furán tekereg! Nem is ösvény, inkább dugóhúzó! Hát ez után a kanyar után már biztosan a dombra érek! De nem, mégsem. Egyenest visszavisz a házhoz! No, akkor megpróbálom az ellenkező irányban.

És így is tett: befordult jobbra, befordult balra, egyik kanyart a másik után vette, de bármerre indult is, végül mindig ugyanoda jutott vissza. Sőt egy alkalommal, mikor a szokottnál gyorsabban fordult be egy kanyarban, nem is tudott megállni, hanem nekiszaladt a háznak.

– Ennek semmi értelme – mondta Alice felnézve a házra, mintha az vitatkozna vele. – Még úgyse megyek be. Tudom, hogy akkor át kéne mennem a tükrön, vissza a régi szobába, és vége volna a kalandjaimnak!

Azzal elszántan hátat fordított a háznak, és újból elindult az ösvényen, elhatározva, hogy addig le nem tér róla, míg a dombra nem ér. Pár percig nem is volt semmi baj, de éppen amikor Alice azt mondta magában: „No, most biztosan sikerülni fog” – az ösvény hirtelen tekeredett egyet, megrázta magát (amint azt Alice később mesélte), és a kislány egyenest besétált az ajtón.

– Ez már aztán túlzás! – kiáltotta. – Sose láttam még ilyen házat, amelyik mindig az utamba áll! Soha!

A domb viszont ott magasodott az orra előtt, így nem tehetett mást, mint hogy újból nekivágott. Ezúttal egy nagy virágágyáshoz ért, amelyet százszorszépek szegélyeztek, és fűzfa nőtt a közepén.

– Ó, Tigrisliliom – mondta Alice a szélben kecsesen hajladozó virágszálnak –, bárcsak tudnál beszélni!

– Tudunk beszélni – mondta a Tigrisliliom –, ha van, akivel érdemes.

Alice úgy meglepődött, hogy egy percig szólni sem bírt, még a lélegzete is elállt. Kisvártatva, miközben a Tigrisliliom egyre csak himbálózott a szélben, félénk hangon, szinte suttogva mégis megszólalt:

– És *minden* virág tud beszélni?

– Akárcsak te – mondta a Tigrisliliom –, és jóval hangosabban is.

– Csak tudod, nem vall jó modorra, ha mi szólítunk meg valakit – szólt közbe a Rózsa. – Komolyan mondom, az előbb már vártam, mikor állsz szóba velünk! Mondtam is magamnak: „Van *valami* az arcában, bár okosnak épp nem nevezhető!” A színed pedig kifogástalan, és már az is sokat számít.

– A színe nem érdekel – jegyezte meg a Tigrisliliom. – Hanem ha a szirmai egy picit jobban felkunkorodnának, mindjárt rendesebben nézne ki.

Alice-nek nem tetszett, hogy bírálgatják, ezért inkább ő kezdett el kérdezősködni:

– Nem féltek néha itt kinn egyedül, mikor senki nem vigyáz rátok?

– Ott a fa középen – mondta a Rózsa. – Mi másra volna jó, mint hogy vigyázzon ránk?

– De hát mit tehet, ha valami veszély adódik? – kérdezte Alice.

– Elbődülhet – mondta a Rózsa.

– Úgyis gyakran bőg – kotyogott közbe egy Százszorszép. – Tudniillik szomorúfűz.

– Még ezt se tudtad? – kiáltott föl egy másik Százszorszép, és erre valamennyien egyszerre kiáltozni kezdtek, sivalkodásuktól hangos lett a kert.

– Elhallgassatok! – kiáltott rájuk a Tigrisliliom, és az izgalomtól remegve hajladozott ide-oda. – Tudják, hogy nem üthetek szét köztük – lihegte, és reszkető fejét Alice felé billentette –, különben nem mernék ezt művelni!

– Ne izgasd fel magad – csitította Alice, azzal lehajolt a százszorszépekhez, akik már-már újra rázendítettek, és odasúgta nekik: – Ha nem fogjátok be a szátokat, leszedlek benneteket!

Egy pillanat múlva csönd volt, és a rózsaszín százszorszépek közül többen elfehéredtek.

– Ez az! – mondta a Tigrisliliom. – A százszorszépek a legrakoncátlanabbak. Ha az egyik megszólal, azonnal rákezdi a többi is, és el lehet hervadni tőle, annyit karattyolnak!

– Hogy lehet az, hogy valamennyien ilyen jól tudtok beszélni? – kérdezte Alice. Azt remélte, hízelgéssel jobb kedvre derítheti a virágot. – Sok kertben jártam már, de a virágok sehol se szólaltak meg.

– Tenyerelj csak le, tapogasd meg a földet – szólt a Tigrisliliom. – Majd meglátod.

Alice így is tett.

– Nagyon kemény – mondta –, de nem tudom, ennek mi köze van a dologhoz.

– A legtöbb kertben – felelte a Tigrisliliom – túl puhára csinálják a virágágyakat. Ezért ott a virágok folyton csak alusznak.

Ez hihetően hangzott, és Alice nagyon örült, hogy most már ezt is tudja.

– Soha nem gondoltam volna erre! – mondta.

– Azt hiszem, te egyáltalán nem is szoktál gondolkodni – szólt a Rózsa szigorúan.

– Életemben nem láttam nála ostobábbat – mondta egy Ibolya váratlanul.

Alice össze is rezzent, mert az Ibolya addig meg se szólalt.

– Fogd be a szád! – kiáltott rá a Tigrisliliom. – Mintha láttál volna valaha is bárkit! A levelek alá dugod a fejed, ott hortyogsz állandóan, és a végén semmivel nem tudsz többet a világról, mint bimbókorodban!

– Vannak még emberek a kertben rajtam kívül? – kérdezte Alice, miután úgy döntött, hogy nem hallja meg a Rózsa megjegyzését.

– Van még egy virág a kertben, aki ugyanúgy tud járkálni, mint te mondta a Rózsa. – Szeretném tudni, hogyan csináljátok...

– Te mindent szeretnél tudni – szólt közbe a Tigrisliliom. – De ő sokkal bokrosabb növésű nálad.

– És olyan, mint én? – kérdezte Alice izgatottan, mert az jutott eszébe: „Talán van a kertben egy másik kislány is!”

– Hát, a formája ugyanolyan faramuci, mint a tied – mondta a Rózsa –, de feketébb, és azt hiszem, a szirmai is rövidebbek.

– A szirmai tömöttek, mint a dáliának – vágott közbe a Tigrisliliom –, nem olyan ziláltak, mint a tieid.

– Ez persze nem a te hibád – tette hozzá a Rózsa udvariasan –, tudod, te már kezdesz fakulni, és ilyenkor a szirmokat se lehet tökéletesen rendben tartani.

Alice-nek nagyon nem tetszett ez a téma, ezért inkább kérdezett:

– És ki szokott jönni ide?

– Biztos vagyok benne, hogy hamarosan látni fogod – mondta a Rózsa. – Tüskéi is vannak.

– Hol vannak tüskéi? – kérdezte Alice kissé elcsodálkozva.

– Hát körös-körül a fején, hol másutt – felelte a Rózsa. – Már

épp azon gondolkodtam, neked vajon miért nincs. Azt hittem, úgy természetes.

– Jön már! – kiáltotta a Szarkaláb. – Hallom a lépéseit a kavicsos ösvényen, puff puff!

Alice kíváncsian körülnézett, és megpillantotta a Fekete Királynőt.

– Jó nagyot nőtt! – ez volt az első észrevétele. Valóban: mikor Alice először pillantotta meg a hamuban, akkora lehetett, mint a hüvelykujja, most meg még nála is magasabb volt fél fejjel!

– A friss levegő teszi – mondta a Rózsa. – Csudálatosan finom itt a levegő.

– Azt hiszem, odamegyek, és elbeszélgetek vele – mondta Alice, mert bár a virágokat is érdekeseknek találta, úgy érezte, sokkal nagyszerűbb volna egy igazi királynővel megismerkedni.

– Ne tegyél ilyet – mondta a Rózsa. – Én azt mondom, inkább az ellenkező irányba menj.

Ez akkora szamárságnak hangzott, hogy Alice nem is felelt rá, hanem elindult a Fekete Királynő felé. Nagy meglepetésére egy pillanat alatt elvesztette szem elől, és megint a ház ajtajában találta magát.

Mérgesen fordult vissza, s miután mindenfelé körülnézett a Királynőt keresve (és végül jókora távolságban meg is pillantotta), úgy döntött, hogy megpróbálja az ellenkező irányból megközelíteni. És valóban: egy percig sem gyalogolt, máris szemtől szemben állt a Fekete Királynővel, s előtte magasodott az a domb, amelyet oly régóta szeretett volna elérni.

– Honnan jössz? – kérdezte a Királynő. – Hová tartasz? Nézz rám, értelmesen, és ne malmozz az ujjaiddal.

Alice végrehajtotta valamennyi utasítását, és olyan értelmesen, ahogyan csak tudta, elmagyarázta: eltévedt, nem leli az útját.

– Nem tudom, hogy érted azt, hogy az uta*dat* – mondta a Királynő –, errefelé minden út az én tulajdonom... De miért jöttél ki ide egyáltalán? – kérdezte aztán valamivel kedvesebb hangon. – Pukedlizz, amíg kigondolod, mit felelj. Így időt nyersz.

Alice töprengett egy kicsit ezen, de annál jobban tartott a Királynőtől, hogy kétségbe vonja a szavait. „Kipróbálom majd otthon – gondolta –, ha legközelebb elkésem az ebédről.”

– Most már itt az ideje, hogy válaszolj – mondta a Királynő, és az órájára nézett. – Egy *kicsit* jobban nyisd ki a szád, ha beszélsz, és mindig tedd hozzá: felség.

– Én csak a kertet szerettem volna megnézni, felség...

– Ez az – helyeselt a Királynő, és megveregette Alice fejét, aminek a kislány egyáltalán nem örült –, bár ha kertről beszélsz, *én* láttam olyan kerteket, amelyekhez képest ez sivatag!

Alice nem mert vitába szállni vele, így inkább folytatta:

– ...és megpróbáltam feljutni annak a dombnak a tetejére...

– Ha már a dombnál tartunk – vágott közbe a Királynő –, *én* tudnék neked olyan dombokat mutatni, amelyekhez képest ez völgy.

– Ugyan már – mondta Alice, aki annyira meglepődött, hogy még ellentmondani is merészelt –, a domb *sohasem* lehet völgy. Ez butaság...

A Fekete Királynő megrázta a fejét.

– Nyugodtan nevezheted butaságnak, ha úgy tetszik – mondta –, de *én* hallottam már akkora butaságot, hogy ahhoz képest ez olyan értelmes, mint egy lexikon!

A kislány megint pukedlizett, mert úgy érezte, hogy a királynő hangjában sértődöttség bujkál, s ettől kezdve némán baktattak fel a dombocska tetejére.

Alice percekig szótlanul állt, és csak a tájat bámulta, mert nagyon is különös vidék volt ez. Sok kis patak futott keresztül rajta egymással párhuzamosan, és a közbeeső területeket pataktól patakig érő sövények osztották fel.

– Komolyan mondom, olyan ez, mint egy nagy sakktábla! – mondta végül Alice. – Valahol itt kell lenniük a figuráknak... Ott is vannak, ni! – tette hozzá elégedetten, és a szíve hevesen dobogott az izgalomtól. Hiszen egy nagy sakkjátszma folyik itt az egész világon át, mármint ha valóban a világ ez, amit látok. De jó mulatság lehet! De szeretnék köztük lenni én is! Azt se bánnám, ha csak gyalog lennék, csak játszhassak. Persze leginkább királynő szeretnék lenni.

Mikor ez kiszaladt a száján, félénken pillantott az igazi Királynőre, de az csak kedvesen mosolygott, és így szólt:

– Ezt könnyű megoldani. Te lehetsz a Fehér Királynő gyalogja, mert a kis Lily még fiatal a játékhoz. A második mezőn vagy, ez a kezdéshez épp megfelel, s ha a nyolcadikra lépsz, királynő lesz belőled... – És hirtelen, ki tudja, miért, egyszerre szaladni kezdtek.

Alice később sehogyan sem tudta felidézni azt a pillanatot, amikor futásnak eredtek. Csak arra emlékezett, amint kéz a kézben rohannak, és a Fekete Királynő olyan sebesen szedte a lábát, hogy alig tudott lépést tartani vele, de a Királynő egyre csak

azt kiáltozta:

– Gyorsabban! – és Alice érezte, hogy *képtelen* ennél gyorsabban szaladni, bár lélegzethez már nem jutott, hogy ezt meg is mondja.

A dologban az volt a legkülönösebb, hogy a sok fa és minden egyéb körülöttük végig egy helyben maradt: bármilyen sebesen száguldottak, nem hagytak maguk mögött semmit. „Vajon ezek mind velünk együtt rohannak?” – töprengett magában szegény, megzavart Alice. És mintha a Királynő megsejtette volna, hogy mire gondol, rákiáltott:

– Gyorsabban! Ne próbálj beszélni!

Alice-nek persze eszébe sem jutott ilyesmi. Úgy érezte, soha életében nem lesz képes többé megszólalni, úgy elfulladt a lélegzete, de a Királynő egyre csak sürgette:

– Gyorsabban! Gyorsabban! – és vonszolta magával.

– Nemsokára odaérünk? – kérdezte végül Alice lihegve.

– Nemsokára? – ismételte a Királynő. – Hiszen már tíz perce elhagytuk! Gyorsabban!

Azután egy darabig megint némán száguldottak, csak a szél fütyült Alice fülében, és úgy érezte, mindjárt letépi a haját a fejéről.

– Gyerünk! Gyerünk! – kiáltotta a Királynő. – Gyorsabban! Gyorsabban! – és már olyan sebesen futottak, hogy szinte úsztak a levegőben, a lábuk alig érintette a talajt, míg végül, épp amikor Alice teljesen kimerült, hirtelen megálltak. A kislány lehuppant a fűbe, szédelgett, levegő után kapkodott.

A Királynő egy fa törzsének támasztotta, és gyöngéden így szólt hozzá:

– Most pihenhetsz egy keveset.

Alice meglepődve körülnézett.

– De hiszen egész idő alatt itt voltunk, ennek a fának a tövében! Minden ugyanolyan, mint azelőtt!

– Hát persze – felelte a Királynő. – Miért, milyen legyen?

– A *mi* országunkban – mondta Alice még mindig lihegve –, ha az ember ilyen sokáig ilyen gyorsan szalad, mint mi az előbb, akkor rendszerint egy másik helyre jut.

– Lassú egy ország lehet – mondta a Királynő. – Minálunk, ha teljes erődből rohansz, az épp csak arra elég, hogy egy helyben maradj. Ha máshová akarsz jutni, legalább kétszer olyan gyorsan kell futnod!

– Köszönöm, ebből inkább nem kérek! – mondta Alice. –

Nekem itt is nagyon jó, csak éppen melegem van, és szomjas vagyok.

– Tudom én, mit szeretnél! – mondta a Királynő kedvesen, és előhúzott egy kis dobozt. – Kérsz egy kekszet?

Alice úgy gondolta, udvariatlanság volna nemet mondani, bár egyáltalán nem kekszet kívánt. Elvett egy darabot, és erőt véve magán, legyűrte; *nagyon* száraz volt, úgy érezte, rögtön megfullad tőle.

– Amíg fölfrissíted magad – mondta a Királynő –, én elvégzem a szükséges méréseket. – Azzal mérőszalagot vett elő a zsebéből, méricskélni kezdett a földön, és itt-ott kis karókat szúrt le.

– *Két* méternél – mondta, és letűzött egy pálcát, hogy a távolságot jelezze – megadom az utasításokat... Kérsz még egy kekszet?

– Nem kérek, köszönöm – felelte Alice –, egy *éppen* elég volt.

– Remélem, eloltotta a szomjadat – mondta a Királynő.

Alice nem tudta, mit feleljen, de szerencsére a Királynő nem várt válaszra, hanem folytatta:

– *Három* méternél elismétlem őket, nehogy elfelejtsd. *Négynél* elköszönök, és *ötnél* indulok!

Ekkorra épp letűzte az utolsó jelet is, és Alice nagy érdeklődéssel figyelte, amint visszatér a fához, majd lassan elindul a leszúrt karók mentén.

A kétméteres jelzésnél Alice felé fordult, és azt mondta:

– A gyalog az első lépésnél két mezőt lép. Így a harmadik mezőn *nagyon* gyorsan átjutsz majd, gondolom, vonattal, és egyszerre a negyedik mezőn találod magad. Ott él Subidam és Subidu... az ötödik mező nagy része víz: a hatodikon él Dingidungi... Nem szólsz semmit?

– Nnn... nem tudtam, hogy szólnom kéne – hebegte Alice.

– Illett volna – folytatta a Királynő komoly, korholó hangon – ezt mondanod: „Igazán roppant kedves felségedtől, hogy mindezt elmeséli nekem...” No de mindegy, vegyük úgy, hogy mondtad. Szóval a hetedik mező csupa erdő, itt az egyik huszár fogja megmutatni az utat, aztán a nyolcadik mezőn összetalálkozunk valamennyien, királynők, és nagy ünneplést csapunk! – Alice erre felállt és pukedlizett.

A következő jelzőkarónál a Királynő ismét megfordult, és így szólt:

– Ha angolul nem jut eszedbe valami, beszélj franciául, járás közben kifelé fordítsd a lábad, és ne felejtsd el, ki vagy!

Ezúttal nem várta meg, míg Alice ismét pukedlizik, hanem sebesen továbbment a következő jelzésig, ott azt mondta:

– Isten veled! – aztán továbbsietett az utolsóhoz.

Hogy hogyan történt, azt Alice sosem tudta meg, de pontosan abban a pillanatban, amikor az utolsó karóhoz ért, eltűnt. Hogy a levegőben oszlott-e el, vagy befutott az erdőbe („Ő aztán gyorsan tud futni!” – gondolta a kislány), nem lehetett megállapítani. Mindenesetre eltűnt, és Alice-nek eszébe jutott, hogy ő most már gyalog, tehát rövidesen lépnie kell.

A tükörrovarok

Első dolga természetesen az volt, hogy szemügyre vegye a vidéket, amelyen át kellett utaznia. „Olyan ez, mint amikor földrajzot tanul az ember – gondolta Alice, miközben lábujjhegyre állt, hogy messzebbre ellásson. – Főbb folyók... nincsenek. Főbb magaslatok... az egyetlennek én állok a tetején, de nem hinném, hogy volna neve. Főbb városok... nicsak, hát azok a mézet gyűjtő alakok mik lehetnek vajon odalent? Méhek semmiképpen, hiszen egy kilométer távolságból, ugyebár, a méheket nem lehet észrevenni...”

Alice néhány percig némán állt, és figyelte az egyiket, amint a virágok közt nyüzsgött, és ormányát szirmaik közé dugta. „Épp úgy szorgoskodik, mint egy igazi méh” – gondolta.

Ez a lény azonban mégsem igazi méh volt, hanem – mint Alice nagy megdöbbenéssel fölismerte – egy elefánt. „Milyen óriási virágok lehetnek azok! – jutott eszébe. – Mintha tető nélküli házak volnának, hosszú szárakon... és mennyi méz teremhet bennük! Azt hiszem, oda is megyek, és... De nem, most mégsem megyek – kapott észbe hirtelen, mikor már éppen indult volna lefelé a domboldalon, és nyomban meg is próbált valami mentséget találni, amiért elbátortalanodott. – Nem volna okos dolog lemenni közéjük egy hosszú gally nélkül, amivel elhessegethetném őket... Micsoda móka volna, ha megkérdezné valaki, kellemes volt-e a séta, mire azt felelném: Ó, nagyon kellemes (itt következne kedvenc mozdulata, a fej félrebiccentése), csak épp nagy volt a por meg a hőség, és az elefántok rémesen szemtelenek!”

– Azt hiszem, a másik oldalon megyek le – mondta kis szünet után –, és az elefántokat majd később látogatom meg. Különben is alig várom már, hogy a harmadik mezőre érjek!

Ezzel a kifogással aztán lefutott a domboldalon, és átugrotta a hat kis patak közül az elsőt.

– Kérem a jegyeket! – mondta az Ellenőr, és bedugta fejét az ablakon. Mindenki előhúzta a jegyét, melyek majdnem akkorák voltak, mint maguk az utasok, szinte betöltötték a fülkét.

– Gyerünk! Mutasd a jegyeket, te gyerek! – folytatta az Ellenőr, és mérgesen Alice-re nézett. És utána sok hang szólalt meg egyszerre („Mint egy kórus” – gondolta Alice):

– Ne várakoztasd, te gyerek! Az ideje ezer fontot ér percenként!

– Attól tartok, nincs jegyem – mondta Alice ijedten –, ahonnan jövök, ott nem volt pénztár.

Erre megint felhangzott a kórus:

– Ahonnan jön, ott nem volt hely pénztárnak. Ott a föld ezer fontot ér négyzetcentiméterenként!

– Ne keress kifogásokat – mondta az Ellenőr –, a mozdonyvezetőnél kellett volna megvenned a jegyet.

És újra fölhangzott a kórus:

– Annál, aki a mozdonyt vezeti? Hát hogyne, hiszen csak a füstből ezer fontot ér egy pamacs!

Alice ezt gondolta: „A beszédnek itt nincs értelme.” A hangok ekkor nem csendültek fel, mivel nem szólalt meg, hanem – Alice nagy meglepetésére – kórusban azt *gondolták* (remélem, tudod, mit jelent *kórusban gondolkodni,* mert nekem, megvallom, fogalmam sincs): „Jobb is, ha nem szól semmit. A beszéd szavanként ezer fontot ér!”

„Ma éjjel ezer fontról fogok álmodni – gondolta Alice. – Ez biztos!”

Az Ellenőr egész idő alatt őt nézte, előbb egy látcsövön, aztán egy mikroszkópon, végül egy monoklin át. Végül így szólt:

– Nem is jó irányba utazol. – Azzal felhúzta az ablakot, és elment.

– Egy ilyen kicsi gyereknek – mondta a szemközt ülő úr (aki fehér papírból készült ruhát viselt) – igazán tudnia kéne, hová akar utazni, még akkor is, ha a saját nevét se tudja!

Egy kecskebak, aki a fehér ruhás úr mellett ült, lehunyta a szemét, és fennhangon így szólt:

– Illenék tudnia az utat a pénztárhoz, még akkor is, ha a betűket nem ismeri!

A Kecskebak mellett egy Bogár ült (fura népség gyűlt össze ebben a fülkében, mondhatom), és mivel úgy látszott, az a szabály, hogy felváltva szólalnak meg, ő folytatta, imigyen:

– Poggyászként kellene innen visszaküldeni!

Alice nem látta, hogy a Bogár mellett ki ül, de egy rekedtes hang volt a következő:

– Mozdonyt kéne cserélni... – de aztán elfulladt a hangja, és félbehagyta mondókáját.

„Úgy dörmög, mint egy medve” – gondolta Alice. Ekkor közvetlenül a füle mellett egy incifinci hangocska azt mondta:

– Ebből akár szóviccet is csinálhatnál, valahogy így: rossz a medve kedve, mert be van rekedve.

Most igen gyöngéd hangot hallott a távolból:

– Rá kéne írni: „Törékeny küldemény, tartalma hölgyemény.”

Ezután újabb és újabb hangok következtek („Mennyien vannak ebben a fülkében!” – gondolta Alice):

– Postán kéne visszaküldeni…

– Inkább táviratilag, hiszen olyan kurta…

– Innen neki kéne továbbhúznia a vonatot… – és így tovább.

A fehér papírba öltözött úr előrehajolt, és Alice fülébe súgta:

– Ne törődj vele, mit beszélnek, kislányom, hanem valahányszor megáll a vonat, vegyél egy retúrjegyet.

– Dehogyis! – mondta Alice türelmetlenül. – Én nem is tartozom ehhez a társasághoz… Mostanáig egy szép pagonyban voltam… és bárcsak megint ott lehetnék!

– Ebből is csinálhatnál szóviccet – szólalt meg a hangocska a füle mellett –, valami olyasmit, hogy inkább a pagonyban, mint itt a vagonyban, ugye?

– Ne vacakolj már – mondta Alice, és körülnézett, vajon honnan jön a hang, de mindhiába. – Ha olyan fontos neked a szóvicc, miért nem csinálod meg magad?

A hangocska mélyet sóhajtott, nyilvánvalóan *szörnyen* boldogtalan lett; Alice szívesen mondott volna neki valami vigasztalót. „Ha legalább úgy sóhajtana, mint a többi ember!” – gondolta. De ez olyan csodálatosan gyönge sóhaj volt, hogy meg se hallja, ha nem a közelében hangzik fel, *egészen* a füle mellett. Aminek az lett a következménye, hogy nagyon csiklandozta a fülét, és ez elterelte figyelmét a szegény kis sóhajtozó nyomorúságáról.

– Tudom, hogy a barátom vagy – folytatta a hangocska –, kedves, régi barátom. És nem fogsz engem bántani, bár csak egy kis rovar vagyok.

– Miféle rovar? – kérdezte Alice aggodalmasan. Igazából arra volt kíváncsi, hogy tud-e csípni vagy sem, de azt gondolta, ezt így egyenesen udvariatlanság volna megkérdezni.

– Szóval te nem… – kezdte a hangocska, de szavait kettévágta a mozdony éles, fülsértő füttye, mire mindenki rémülten fölugrott – Alice is.

A Medve, aki kidugta fejét az ablakon, nyugodtan visszahúzta, és azt mondta:

– Csak egy patak, amit át kell ugranunk.

Ettől látnivalóan mindenki megnyugodott, csak Alice-t nyugtalanította az ugrabugráló vonat gondolata. „Mindegy, akkor is a negyedik mezőre visz bennünket, és ez már eleve jó!” – gondolta. A következő pillanatban azt érezte, hogy a vasúti kocsi egyenesen fölemelkedik a levegőbe, mire rémületében belekapaszkodott az első dologba, ami a keze ügyébe akadt – és

az a Kecske szakálla volt.

A szakáll azonban mintha elolvadt volna, amint hozzáért, és Alice egyszer csak egy fa alatt üldögélve találta magát, a Szúnyog pedig (mert szúnyog volt az a rovar, akivel beszélgetett) a feje fölött egyensúlyozott egy faágon, és legyezgette Alice arcát a szárnyával.

Hanem ez a szúnyog *rendkívül* nagy szúnyog volt. „Akkora, mint egy csirke” – gondolta a kislány. Félni azonban nem félt tőle, hiszen jó ideje beszélgetett már vele.

– ...te nem szeretsz *minden* rovart? – folytatta a Szúnyog, mintha mi sem történt volna.

– Amelyik beszélni tud, azt szeretem – mondta Alice. – De ott, ahonnan én jövök, egyik sem beszél.

– És milyen rovarokkal barátkoztál ott, ahonnan jössz? – tudakolta a Szúnyog.

– Barátkozni nem barátkoztam egyikkel sem – magyarázta Alice –, mert eléggé félek tőlük... legalábbis a nagyobbaktól. De egypárnak tudom a nevét.

– És persze hallgatnak a nevükre, igaz? – jegyezte meg a Szúnyog csak úgy mellékesen.

– Arról nem tudok, hogy hallgatnának rá.

– Hát akkor mi haszna, hogy nevük van, ha még csak nem is hallgatnak rá? – kérdezte a Szúnyog.

– Nekik nincs is hasznuk belőle – mondta Alice –, hanem azt hiszem, csak az embereknek, akik a nevüket adták. Ha nem így volna, akkor mi értelmük volna a neveknek egyáltalán?

– Nem tudom – mondta a Szúnyog. – Itt az erdőben nincs nevük. De azért mondd csak azokat a neveket.

– Hát például van lódarázs – kezdte Alice, az ujjain számolva a neveket.

– Helyes – mondta a Szúnyog –, ott a bokron, körülbelül félmagasságban láthatsz egy hintalódarazsat. Fából van tetőtől talpig, és ágról ágra lendülve közlekedik.

– És mit eszik? – kérdezte Alice élénk kíváncsisággal.

– Mézgát és fűrészport – mondta a Szúnyog. – Sorold tovább.

Alice érdeklődve figyelte a hintalódarazsat, megállapította, hogy alighanem frissen festették, mert fényes volt, és ragadósnak látszott, majd folytatta a felsorolást:

– Aztán van kőrisbogár.

– Nézz oda, arra az ágra a fejed fölött – mondta a Szúnyog –, ott ül egy tűzkőrisbogár. A szárnya cigarettapapír, a feje tűzkő, a lábai gyufaszálak.

– És mit eszik? – kíváncsiskodott Alice ismét.

– Hamut – felelte a Szúnyog. – A fészkét gyufásdobozba rakja.

– Aztán van lepke – folytatta Alice, miután jól megnézte az ezüstösen csillogó, tűzkő fejű rovart, és közben arra gondolt: „Lehet, hogy a rovarok azért repülnek olyan közel az égő gyertyához, mert a tűzkőrisbogárhoz akarnak hasonlítani?”

– A lábad előtt mászik – mondta a Szúnyog (mire Alice ijedten maga alá húzta a lábát) – egy zsemlepke. A szárnya egy-egy szelet vajas zsemle, a teste kenyérhéj, a feje kockacukor.

– És ez mit eszik?

– Csak gyönge tejszínes teát iszik.

Alice-nek ekkor valami szöget ütött a fejébe.

– És ha ilyet nem talál? – kérdezte.

– Akkor elpusztul, természetesen.

– De hiszen ez gyakran megeshet – aggodalmaskodott Alice.

– Sőt mindig – felelte a Szúnyog.

Ezután Alice egy-két percig némán töprengett. A Szúnyog közben azzal mulattatta magát, hogy a feje körül zümmögött körbe-körbe, és így szólt:

– Nem akarod esetleg elveszíteni a nevedet?

– Nem, dehogy! – mondta Alice riadtan.

– Pedig meggondolhatnád – csevegett tovább a Szúnyog. – Képzeld el, milyen érdekes volna, ha nélküle térnél haza! Például ha a tanító néni kihívna felelni, azt mondaná: „Jöjjön ki...” és nem tudná befejezni, mert nem volna neved, így aztán felelned se kéne.

– Hiába – mondta Alice –, a tanító néni emiatt nem engedné el a felelést. Ha nem jutna eszébe a nevem, kicsikémnek szólítana, mint a szüleim.

– No, ha azt mondaná, hogy kicsikém – jegyezte meg a Szúnyog –, akkor éppen nem kellene kimenned, mert kicsi vagy ugyan, de kém nem! Ez egy vicc. Bárcsak neked jutott volna eszedbe.

– Miért lenne jó, ha nekem jutott volna eszembe? – kérdezte Alice. – Ez nagyon rossz vicc.

De a Szúnyog csak mélyet sóhajtott, és két hatalmas könnycsepp gördült ki a szeméből.

– Igazán nem kéne vicceket csinálnod – mondta Alice –, ha

ilyen szomorú leszel tőlük.

Ismét felhangzott egy bánatos sóhaj, és szegény Szúnyog alighanem egészen kisóhajtozta magát, mert mikor Alice fölnézett, már semmit sem látott az ágon, s mivel a hosszas üldögéléstől fázni kezdett, felállt, és útnak indult.

Hamarosan egy sík mezőre ért, amelynek a túlsó oldalán sűrű erdőt látott. Ez az erdő sokkal sötétebb volt, mint az előző; Alice egy *picit* meg is szeppent a gondolattól, hogy oda is be kell mennie. De kis tétovázás után mégiscsak rászánta magát: „Vissza pedig nem megyek" gondolta, hiszen ez volt az egyetlen út a nyolcadik mező felé.

– Ez lehet az az erdő – mondta magának elgondolkodva –, ahol a dolgoknak nincs nevük. Vajon az *én* nevemmel mi lesz, ha odaérek? Nem szeretném elveszíteni, mert akkor újat kellene kapnom, és az biztosan csúnya lenne. Hanem aztán érdekes volna találkozni azzal, aki az én régi nevemet kapta meg! Érdekes volna mindenkit megszólítani: „Alice!", míg végül valaki hallgatna rá! Bár ha egy kis esze volna, nem válaszolna.

Így töprenkedett, míg elért az erdő szélére; odabent hűvös és sötét volt.

– No, ez máris megkönnyebbülés – mondta magában, miközben a fák közé lépett –, a nagy melegről beérni ebbe a jó hűvös... ebbe a... *micsodába* is? – hökkent meg, mert nem jutott eszébe a szó. – Szóval kellemes itt ezek alatt a szép... szóval ezek alatt, ni! – kezét egy fa törzsére tette. – Hogy is hívják ezt? Azt hiszem, nincs neve... hát persze, biztos, hogy nincs!

Egy percig némán állt és gondolkodott, aztán hirtelen ismét rákezdte:

– Tehát mégiscsak megtörtént! No és vajon én ki vagyok? Biztos, hogy eszembe jut, ha igyekszem! És én nagyon igyekszem!

De az igyekezet nemigen segített; hosszú-hosszú fejtörés után is csak annyi jutott eszébe: – L, az biztos, hogy L-lel kezdődik.

Ekkor egy őz jött arra: nagy, gyengéd szemével Alice-re nézett, és egyáltalán nem látszott félénknek.

– Gyere, gyere ide! – kérlelte Alice, és kinyújtotta a kezét, hogy megsimogassa. Az őzike visszahúzódott, és továbbra is csak nézte a kislányt.

– Mi a neved? – kérdezte az Őz végül. Kedves, lágy hangja volt.

„Bárcsak tudnám!" – gondolta Alice, de hangosan ezt felelte:

– Most éppen semmi.

– Gondolkozz csak – kérte az Őz –, ez így nem elég.

Alice gondolkozott, gondolkozott, eredmény nélkül.

– Megmondanád, kérlek, hogy *neked* mi a neved? – kérdezte félénken. – Talán az segít.

– Megmondom, ha elkísérsz egy darabon – mondta az Őz. – Itt éppen nem jut eszembe.

Együtt mentek tovább az erdőben, Alice szelíden átölelte az Őz puha nyakát, aztán kijutottak egy tisztásra, itt az Őz hirtelen nagyot ugrott, kiszabadította magát Alice karjaiból.

– Őz vagyok! – kiáltott fel boldogan. – És... szent ég! Te pedig ember vagy! – Szép barna szemébe ijedelem költözött, és hirtelen teljes sebességgel elinalt.

Alice csak állt, bámult utána, és majdnem sírt bánatában, hogy ilyen hirtelen elveszítette kedves kis útitársát.

– Viszont most már tudom a nevemet – mondta magában-, az is valami. Alice... Alice... Többé nem fogom elfelejteni. No és most vajon melyik útjelző táblát kövessem?

Erre a kérdésre nem volt nehéz a válasz, mert csak egy út volt, és mindkét jelzőtábla arrafelé mutatott.

– Majd akkor döntöm el – mondta magában Alice –, ha kétfelé válik az út, és a két tábla különböző irányba mutat.

Ám ez nem látszott valószínűnek. Alice csak ment, ment a hosszú úton, de valahányszor elágazott az út, ez a két jelzőtábla mindig ugyanabba az irányba mutatott. Az egyiken ez állt: SUBIDAM HÁZÁHOZ, a másikon meg: SUBIDU HÁZA FELÉ.

– Szerintem ezek ugyanabban a házban laknak! – mondta végül Alice. – Vajon miért nem jutott ez eddig eszembe? De nem maradhatok náluk sokáig. Épp csak beköszönök, és megkérdezem, merre visz az út kifelé az erdőből. Bárcsak sötétedés előtt elérném a nyolcadik mezőt! – Tovább-ballagott, menet közben szokása szerint beszélt magában, mígnem egy éles kanyarba befordulva, két kövér emberkével találta szemben magát, de olyan váratlanul, hogy meglepetésében visszahőkölt; a következő pillanatban azonban már összeszedte magát, és biztos volt benne, hogy csak ők lehetnek azok.

Subidam és Subidu

Egy fa alatt álltak, karjukat egymás vállán nyugtatva, és Alice azonnal tudta, hogy melyik kicsoda, mert az egyikük gallérjára az volt hímezve: DAM, a másikéra pedig: DU. „Azt hiszem, a gallérjukon hátul az áll: SUBI" – gondolta Alice. Olyan mozdulatlanul álltak, hogy megfeledkezett arról: ezek elevenek. Már épp indult a hátuk mögé, hogy megnézze, valóban ott van-e a SUBI a gallérjukon, mikor a DAM feliratú figurától eredő szózat megállította.

– Ha azt gondolod, hogy viaszfigurák vagyunk – mondta –, akkor fizetned kell. A viaszfigurákat nem ingyen mutogatják. Semmiképp!

– Ellenzőleg viszont – tette hozzá a DU jelzésű –, ha azt gondolod, hogy elevenek vagyunk, akkor illenék megszólalnod.

– Igazán nagyon sajnálom – csak ennyit tudott Alice mondani, mert közben egy régi dalocska zümmögött a fejében, és alig tudta megállni, hogy hangosan ki ne mondja:

Subidam és Subidu
jól összeverekedtek,
mert Subidam szólt: „Subidu,
szép csörgőm tönkretetted!"

Egy órjás varju szállt le épp,
fekete, mint a kátrány,
s a két hős feledte pörét
ijesztő szárnya láttán.

– Tudom, mire gondolsz – mondta Subidam –, de ez nincs így, semmiképp.

– Ellenkezőleg viszont – folytatta Subidu – ha így volna, akkor így lehetne, ha így lenne, akkor így lehetett volna, de mivel nincs így, hát nem így van. Ez logikus.

– Azon gondolkodtam – mondta Alice nagyon udvariasan –, hogy vajon melyik a legrövidebb út, amelyik kivezet ebből az erdőből, mert már nagyon sötétedik. Nem mondanátok meg nekem, kérlek?

De a két kis kövér figura csak egymásra nézett és vigyorgott.

Annyira hasonlítottak két nagyra nőtt iskolás gyerekhez, hogy

Alice nem tudta megállni: Subidamra mutatott, és azt mondta:

– Első felelő!

– Semmiképp! – vágta rá Subidam, és kis csattanással becsukta a száját.

– Következő felelő! – mondta Alice, és Subidura mutatott, bár érezte, hogy az csak annyit mond majd: „Ellenzőleg!” És így is lett.

– Rosszul kezdted! – szólalt meg Subidam. – Vendégségben először köszönni kell, és kezet fogni. – Azzal a két testvér átölelte egymást, és szabadon maradt kezüket parolára nyújtották.

Alice szerette volna elkerülni, hogy valamelyikkel elsőként fogjon kezet, mert félt, ezzel megsérti a másik önérzetét, ezért egyszerre fogta meg mindkét kinyújtott kezet, s így kört alkotva táncolni kezdtek. Ez természetesnek tűnt (amint Alice később visszaemlékezett), és még azon sem lepődött meg, hogy zene szól: mintha a fából eredt volna, amely alatt táncoltak. Amennyire meg tudta állapítani, a fa úgy keltette a hangokat, hogy összedörzsölte ágait, mintha hegedülne.

(„De azért nagyon fura volt – mondta Alice később a nővérének, mikor előadta a történetet –, hogy egyszer csak azt dalolom: Gyere, táncoljuk körül az eperfát. Nem tudom, mikor kezdtem el énekelni, de úgy éreztem, mintha már hosszú-hosszú ideje fújnám.”)

A másik két táncos azonban kövér volt, és nagyon hamar kifulladtak.

– Négy kör egy táncból épp elég – zihálta Subidam, és ugyanolyan hirtelen hagyták abba a táncot, mint ahogyan elkezdték. Ugyanabban a pillanatban a zene is elhallgatott.

Eleresztették Alice kezét, egy percig csak álltak, és bámultak rá: ez kissé kínos volt. Alice nem tudta, miről beszélgessen olyanokkal, akikkel az imént még javában ropta a körtáncot. „Most már köszönnöm sem lehet – gondolta –, azon már valahogy túl vagyunk!”

– Nem fáradtatok el túlságosan? – kérdezte végül.

– Semmiképp. És *nagyon* köszönjük az érdeklődést – felelte Subidam.

– Igazán nagyon kedves – tette hozzá Subidu. – Kedveled a verseket?

– Hááát... eléggé... bizonyos költészetet – mondta Alice bizonytalanul. – Megmondanátok, melyik út vezet ki az erdőből?

– Mit szavaljak el neki? – kérdezte Subidu, és ünnepélyes

arccal Subidamra nézett. Alice kérdését meg sem hallotta.

– *A Rozmár és az Ács* a leghosszabb – felelte Subidam, és szeretettel átölelte testvérét.

Subidu azonnal rákezdte:

– *Perzselte a tengert a nap…*

Itt Alice mégis megkockáztatta, hogy közbevágjon.

– Ha valóban nagyon hosszú a vers – mondta a lehető legudvariasabban –, nem lennétek szívesek mégis előbb megmondani, hogy melyik út…

Subidu kedvesen elmosolyodott, és újból elkezdte:

Perzselte a tengert a nap,
akár a Szaharát,
ezer hullámon csillogott
vagy százezer karát;
és mindez kissé furcsa volt,
mert már éjfélre járt.

A hold sértődötten sütött,
és nagy dohogva szólt:
„A napnak semmi dolga itt!
Miért nem tart ma sort?
Dolgomba ártja csak magát!”
– dúlt-fúlt az árva hold.

A tenger nedves volt nagyon,
és száraz volt a part,
az ég derült, s talán ezért
nem járt felhő se rajt’;
minden madár aludt, tehát
nem csapott egy se zajt.

Karöltve arra bandukolt
a Rozmár és az Ács,
nézték a végtelen fövenyt,
és sírt a két barát:
„Mily szörnyű munka lenne, ha
mindezt elhordanák!”

„Ha hét évig hét söprüvel
söpörné hét cseléd”,

zokogta a Rozmár vadul,
„akkor elsöprenék?”
„Alig hiszem” nyögött az Ács,
könnyet morzsolva szét.

„Szép Osztrigák, jertek velünk!”
– A Rozmár mondta ezt.
„Sós partokon sétálni, jó,
a hold ha sütni kezd!
Négyen jertek, mert többnek ám
nem nyújthatunk kezet.”
Ránézett egy vén Osztriga,
de nem nyílt ajka szét,
hunyorgott a vén Osztriga,
s ingatta nagy fejét,
jelezve így: eszébe sincs
elhagyni jó helyét.

Hanem négy ifjú Osztriga
ugrott, akár a csík,
gonddal kefélt kalapban és
cipőben mindegyik –
s ez kissé furcsa volt, mivel
lábuk nem volt nekik.

És jött négy újabb Osztriga
s még négy ezek mögött,
egymás sarkát taposva már
tolongott egyre több;
s a sós habokból végre mind
a partra felszökött.

Sétált a Rozmár és az Ács
vagy egy mérföldön át,
ott megpihent egy kellemes
sziklán a két barát;
vártak sorban kissé odébb
a jó kis Osztrigák.

Szólt a Rozmár: „Van ám elég,
miről mesélni jó:

király, karaj, pecsétviasz,
haj, háj, kehely, hajó,
hogy a tenger miért rotyog,
s miért repül a ló.”

„Jaj, várj!” nyögték az Osztrigák,
„a tárgyra még ne térj,
sok társunk fáradtan liheg,
hisz legtöbbünk kövér!”
„Ráérünk” kuncogott az Ács,
és nem tudták, miért.

Szólt a Rozmár: „Egy jó cipót
középre kiteszünk;
ha van mellé bors és ecet,
azzal már elleszünk.
Kész vagytok, drága Osztrigák?
Akkor tehát – eszünk!”

„Belőlünk” – így az Osztrigák,
s lett arcuk színe kék.
„Ha eddig ily jók voltatok,
ez most nem lenne szép!”
A Rozmár szólt: „Ragyog a hold –
hát nem bűvös vidék?

Drágák vagytok és fínomak,
jó, hogy eljöttetek!”
De csak ennyit mondott az Ács:
„Kevés lesz egy szelet!
Mi az, kétszer kell mondanom?
Ne légy már oly süket!”

Szólt a Rozmár: „Nem szép, hogy ily
sorsot szántunk nekik,
mily messze eljöttek velünk
s hogy siettek pedig!”
De csak ennyit felelt az Ács:
„Több vaj már nem telik?”

Szólt a Rozmár: „Szegényekért

a szívem megszakad!”
s szipogva válogatta ki
a legnagyobbakat,
majd zsebkendőt kapott elő,
mert sírva is fakadt.

„Kis Osztrigáim – szólt az Ács –,
sétánknak vége itt.”
Szólt a Rozmár: „Jöttök haza?”
Egy sem felelt nekik,
s nem csoda, mert szegényeket
megették egy szemig.

– Nekem a Rozmár rokonszenvesebb – mondta Alice. – Ő mégiscsak sajnálta egy *kicsit* szegény osztrigákat.

– Viszont többet evett meg belőlük, mint az Ács – szólt Subidu. – Tudod: a szája elé tartotta a zsebkendőjét, így az Ács nem láthatta, mennyit eszik, sőt épp ellenzőleg.

– Ezt az alamusziságot! – mondta Alice elkedvetlenedve. – Akkor mégis az Ács rokonszenvesebb... Ha nem evett annyit, mint a Rozmár.

– De ő is megevett annyit, amennyi csak belé fért – jegyezte meg Subidam.

Ez bizony eléggé kacifántos volt. Alice kis hallgatás után így vélekedett:

– Hát, szó, ami szó, mind a ketten eléggé kellemetlen alakok... – Itt ijedten elhallgatott, mert a fák közül zajt hallott, amit először egy nagy gőzgép pöfögésének vélt, de tartott tőle, hogy inkább valami vadállat bőgése. – Vannak errefelé oroszlánok vagy tigrisek? – kérdezte félénken.

– Ez csak a Fekete Király horkolása – mondta Subidu.

– Gyere, nézd meg! – kiáltották a fivérek, kézen fogták Alice-t, és az alvó Fekete Királyhoz vezették.

– Hát nem kedves látvány? – kérdezte Subidam.

Alice nem tudott őszintén helyeselni. A Király hosszú, bojtos, piros hálósipkában hevert, rendetlen kupaccá gömbölyödve, és lármásan horkolt.

– Úgy hortyog, hogy mindjárt elröpül a feje! – jegyezte meg Subidam.

– Félek, hogy megfázik itt a nedves fűben – mondta Alice, aki nagyon figyelmes kislány volt.

– Most éppen álmodik – közölte Subidu –, és tudod-e vajon, hogy miről?

– Azt senki se tudhatja – felelt Alice.

– Ugyan! Hát *rólad*! – kiáltotta Subidu, diadalmasan összecsapva kezét. – És ha már nem álmodna rólad, mit gondolsz, vajon hol lennél?

– Hát ott, ahol vagyok – válaszolta Alice.

– Csudát! – vágott vissza Subidu fölényesen. – Sehol se lennél. Hiszen te csak álomkép vagy!

– Ha az a Király ott véletlenül fölébredne – tette hozzá Subidam –, hipp-hopp, eltűnnél, mint a kámfor!

– Dehogy tűnnék! – kiáltotta Alice sértődötten. – És különben is, ha én csak álomkép vagyok, akkor kíváncsi volnék, hogy ti vajon...

– Szintúgy! – mondotta Subidam.

– Szintúgy! Szintúgy! – kiáltotta Subidu.

Olyan hangosan kiabált, hogy Alice rászólt:

– Csitt! Akkora lármát csapsz, hogy még a végén fölébreszted!

– Hiába beszélsz arról, hogy fölébresztjük – mondta Subidam –, hiszen te csak álomkép vagy. Tudod jól, hogy nem vagy igazi.

– De igazi vagyok! – Alice sírva fakadt.

– A sírástól sem leszel igazibb – jegyezte meg Subidu. – Ezen nincs mit sírni.

– Ha nem volnék valódi – mondta Alice, könnyei közt szinte kacagva, olyan különös volt ez az egész –, akkor sírni sem tudnék.

– Remélem, nem gondolod, hogy ezek valódi könnyek – vágott közbe Subidam megvetően.

„Biztos, hogy ostobaságot beszélnek – gondolta Alice –, butaság is sírni miatta.” Letörölte hát a könnyeit, és vidámabban így folytatta:

– Mindegy, nekem most már mindenképpen ki kell jutnom ebből az erdőből, mert sötétedik. Nem gondoljátok, hogy esni fog?

Subidam hatalmas ernyőt tartott fivére és saját maga fölé, aztán fölnézett.

– Nem, nem hiszem – mondta –, *ez* alatt legalábbis nem fog esni. Semmiképp!

– De idekint attól még eshet?

– Nyugodtan, ha akar – mondta Subidu. – Nekünk nincs kifogásunk ellene. Sőt ellenzőleg!

„Önző fráterek!” – gondolta Alice, és már épp azon volt, hogy

elbúcsúzik, és otthagyja őket, mikor Subidam kiugrott az esernyő alól, és megragadta a csuklóját.

– Látod azt ott? – kérdezte, s hangja valósággal elakadt a felindulástól, szeme tágra nyílt, arca elsárgult, miközben remegő ujjal a fa tövében fekvő kis fehér valamire mutatott.

– Hiszen az csak egy csörgő – mondta Alice, miután óvatosan megvizsgálta azt a bizonyos holmit. – Nem csörgő*kígyó* – tette hozzá, mert azt hitte, hogy Subidam megrémült –, csak egy öreg csörgő. És törött is.

– Én is tudom, mi az! – kiáltotta Subidam, és a haját tépve vadul toporzékolni kezdett. – Elrontották!

Közben Subidura nézett, aki azonnal leült a földre, és megpróbált elbújni az esernyő mögött.

Alice a kétségbeesett Subidam karjára tette a kezét, és csitítgatta:

– Ne izgasd fel magad egy öreg csörgő miatt!

– De nem öreg! – kiáltotta Subidam, dühösebben, mint valaha. – Vadonatúj, tegnap vettem! A szép új CSÖRGŐM! – és hangja a visításig eltorzult.

Subidu eközben azon fáradozott, hogy magára csukja az esernyőt; ez olyan rendkívüli látványt nyújtott, hogy elvonta Alice figyelmét a haragvó fivérről. Igyekezete azonban nem járt sikerrel: az lett a vége, hogy Subidu fölbukfencezett, belegabalyodott az esernyőbe, csak a feje látszott ki, szeme kerekre nyílt, száját eltátotta. „Leginkább halhoz hasonlít” – gondolta Alice.

– Hajlandó vagy megverekedni velem? – kérdezte Subidam, immár nyugodtabb hangon.

– Azt hiszem – felelte a másik rekedten, miközben az esernyőből kászálódott kifelé. – De a beöltözésben *neki* is segítenie kell – mutatott Alice-re.

A két fivér kéz a kézben bement az erdőbe, és mindenféle holmival megrakodva tértek vissza. Hoztak párnákat, takarókat, szőnyegeket, abroszokat, fedőket és szemetesvödröket.

– Remélem, értesz a tűzéshez és kötözéshez – mondta Subidam. – Ezt mind föl kell valahogy erősíteni.

Alice később azt állította, hogy soha életében nem látott még akkora felhajtást, mint amikor ezek ketten magukra halmoztak mindent, és különféle zsinegeket csomóztattak össze, gombokat gomboltattak be vele. „Olyanok lesznek a végére, mint két rongycsomó!” – gondolta Alice, miközben egy henger alakú

párnát kötözött Subidu nyakába.

– Abból a célból, hogy a fejem le ne vágják – magyarázta Subidu.

– Tudod – tette hozzá nagyon komoran –, a csatában talán az a legveszélyesebb, ha levágják az ember fejét.

Alice hangosan fölnevetett, de sikerült köhögésre fordítani a dolgot, nehogy megbántsa szegényt.

– Nagyon sápadt vagyok? – kérdezte Subidam, és közelebb lépett, hogy Alice föltehesse a sisakját. (Sisaknak nevezte, bár sokkal inkább hasonlított egy nyeles fazékra.)

– Hát... igen, egy kicsit – felelte Alice részvevően.

– Általában nagyon bátor vagyok – folytatta Subidam halkan –, de ma valahogy fáj a fejem.

– Nekem meg a fogam fáj – szólt közbe Subidu, mert meghallotta a beszélgetést. – Az sokkal kellemetlenebb, mint a fejfájás.

– Akkor talán ne is verekedjetek meg ma – mondta Alice, aki jó alkalomnak találta ezt arra, hogy békét közvetítsen.

– *Muszáj* megverekednünk, de felőlem éppen rövidre is foghatjuk a dolgot – jelentette ki Subidam. – Mennyi az idő?

Subidu az órájára nézett, és azt mondta:

– Fél öt.

– Akkor hatig verekszünk, aztán megvacsorázunk – szögezte le Subidam.

– Nagyon helyes – szólt a másik kissé bánatosan –, *ő* pedig majd figyel bennünket... Jobban tennéd, ha nem jönnél nagyon közel – tette hozzá Alice felé fordulva –, mert általában mindent levágok, ami csak a szemem elé kerül, ha felizgatom magam.

– Én pedig – kiáltotta Subidam – leütök mindent, amit csak érek, akár a szemem elé kerül, akár nem!

– Akkor elég gyakran üthetitek meg a fákat! – nevetett Alice.

Subidam büszke mosollyal nézett körül.

– Nem hiszem, hogy egy fa is állva marad a környéken, mire befejezzük! – mondta.

– És mindez egy csörgő miatt! – sajnálkozott Alice, mert még mindig azt remélte, hogy elszégyellik magukat, amiért ilyen csekélységen hajba kapnak.

– Nem bánnám annyira – szólt Subidam –, ha nem lett volna új az a csörgő.

„Bárcsak megjelenne az a szörnyű nagy varjú!” – gondolta Alice.

– Kardunk csak egy van – mondta Subidam a fivérének –, viszont a tiéd lehet az esernyő, az is ugyanolyan hegyes. De kezdjük el hamar, mert már olyan sötét van, hogy még.

– Sötétebb – felelte Subidu.

Olyan hirtelen lepte meg őket a sötétség, hogy Alice azt hitte, zivatar készül.

– Milyen fekete felhő! – mondta. – És milyen sebesen közeledik. Hiszen ennek szárnya van!

– A varjú! – sipította Subidam rémülten; mire a két fivér sarkon fordult, s egy pillanat alatt eliszkolt.

Alice beszaladt az erdőbe, és egy nagy fa alá állt. „Itt nem tud elérni a varjú – gondolta –, mert olyan hatalmas, hogy nem fér be a fák közé. De azért jobb volna, ha nem csapkodna annyira a szárnyával... igazi orkánt kavar itt az erdőben... nini, valakinek elvitte a szél a kendőjét, itt repül!”

Tűk és tavirózsák

Elkapta a kendőt, és körülnézett, merre lehet a tulajdonosa. A következő pillanatban megjelent a Fehér Királynő: sebesen futott, kitárt karral, mintha repülne. Alice nagyon jólnevelten elébe ment.

– Szerencse, hogy épp énfelém fújta a szél – mondta, miközben ráadta a kendőt.

A Fehér Királynő rémült, gyámoltalan arccal nézett rá, közben egyre motyogott magában valamit, ami így hangzott: „Vajas kenyér, vajas kenyér”; Alice megérezte, hogy ha most társalogni akar, akkor neki kell kezdeményeznie. Kissé félénken rákezdte:

– A Fehér Királynőnek tetszik lenni?

– Hát igen, bár tetszeni éppen nem tetszem magamnak – mondta a Királynő. – Egyáltalán nem az én ízlésem szerint vagyok öltözve.

Alice úgy vélte, jobb, ha nem bonyolódnak vitába mindjárt megismerkedésük kezdetén, ezért inkább elmosolyodott, és így szólt:

– Ha felséged megmondaná, hogyan segíthetek, igyekeznék megtenni minden tőlem telhetőt.

– De én nem akarom, hogy segíts! – nyöszörögte szegény Királynő. – Már két órája öltözködöm, és még mindig nem tetszem magamnak.

Alice úgy látta: elkelt volna még valaki, aki segít a Királynőnek az öltözködésben, mert bizony cudarul nézett ki. „Minden egyes darab csálén áll rajta – gondolta –, és ráadásul telis-teli van a ruhája tűkkel!”

– Megengedné, hogy a kendőt jobban odaerősítsem? – tette hozzá fennhangon.

– Nem tudom, mi baj van vele – mondta a Királynő búsan. – Talán rossz a kedve. Megtűztem itt is, megtűztem ott is, de nincs benne köszönet!

– Nem is állhat rendesen, ha csak az egyik oldalán van megtűzve – jegyezte meg Alice, miközben finom mozdulatokkal átrendezte a kendőt tartó tűket. – Szent isten, hogy néz ki a haja is!

– Belegabalyodott a hajkefém – sóhajtott a Királynő. – A fésűmet meg már tegnap elvesztettem.

Alice óvatosan kiszabadította a kefét, és hosszas fáradozással

úgy-ahogy rendbe tette a hajbozontot.

– No, így mindjárt más! – jelentette ki, miután áthelyezte a tűk nagy részét is. – Hanem igazán szüksége volna szobalányra!

– Téged örömmel fölfogadnálak! – mondta a Királynő. – Kapnál hetenként két pennyt és minden másnap lekvárt.

Alice nem tudta visszafojtani a nevetést, miközben így felelt:

– Nem szeretnék a szolgálatába állni... és a lekvárt sem szeretem.

– Pedig nagyon finom lekvár – mondta a Királynő.

– Hát ma akkor se kérnék, köszönöm.

– Ha kérnél, se kapnál. A szabály ez: lekvár tegnap, lekvár holnap, de lekvár *ma* sosincs.

– Hát *valamikor* csak kell lennie – ellenkezett Alice.

– Dehogyis! – legyintett a Királynő. – Megmondtam: minden *más*nap lekvár. Ma pedig ma van, nem *más* nap.

– Nem értem – mondta Alice. – Ez rémesen bonyolult.

– Ez a visszafelé haladó élet hatása – magyarázta a Királynő barátságosan –, attól kezdetben mindig elszédül az ember...

– Visszafelé élni? – kérdezte Alice mély megdöbbenéssel. – Soha életemben nem hallottam még ilyet!

– ...de van egy nagy előnye is: az embernek mindkét irányban működik az emlékezete.

– Hát az enyém biztos, hogy csak egy irányba működik – mondta Alice. – Én nem emlékszem olyan dolgokra, amelyek még nem történtek meg.

– Hitvány egy emlékezet az olyan, amelyik csak visszafelé működik – jegyezte meg a Királynő.

– És milyen dolgokra emlékszik a legjobban? – kockáztatta meg a kérdést Alice.

– Azokra, amelyek a jövő hét utáni héten történtek – válaszolta a Királynő derűsen. – Itt van például a Király hírnöke – folytatta, miközben ujjára hatalmas tapaszt illesztett. – Most épp börtönben van, a büntetését tölti, de a tárgyalás csak a jövő szerdán kezdődik, és a bűncselekményt csak mindezek után követi el.

– És ha sohasem követi el a bűncselekményt? – kérdezte Alice.

– Hát akkor annál jobb, nem igaz? – mondta a Királynő, miközben a tapaszt egy kis szalaggal az ujjára kötözte.

Alice úgy érezte, hogy a legutóbbi kijelentés igazsága tagadhatatlan.

– Persze hogy annál jobb. Viszont az már nem volna annál

jobb, ha közben megbüntetnék.

– Ebben tévedsz – mondta a Királynő. – Téged megbüntettek már?

– Csak ha hibáztam.

– De minél inkább hibáztál, annál jobban rászolgáltál, nem igaz? – vágta ki a Királynő diadalmasan.

– Igen, de én akkor elkövettem azokat a dolgokat, amelyekért megbüntettek – mondta Alice –, és az nagy különbség.

– De ha nem követted volna el, akkor még jobb lett volna – mondta a Királynő –, lásd már be, lásd már be, lásd már be! – A hangja közben egyre fölfelé szárnyalt, úgyhogy az utolsó „be” szinte visításnak hangzott.

Alice már hozzáfogott az ellenérvek felsorolásához:

– Itt valahol hiba van... – amikor a Királynő olyan hangosan kezdett sikítozni, hogy félbe kellett hagynia.

– Jaj, jaj, jaj! – rikoltotta a Királynő, és közben úgy lóbálta a kezét, mintha le akarta volna rázni a csuklójáról. – Vérzik az ujjam! Jaj, jaj!

Úgy sivított, mint egy gőzgép: Alice-nek mindkét kezét a fülére kellett szorítania.

– De hát mi a baj? – kérdezte, amint szóhoz jutott. – Megszúrta az ujját?

– Még nem szúrtam meg – jajveszékelt a Királynő –, de nemsokára megszúrom! Jaj, jaj!

– És mikor fogja megszúrni? – érdeklődött Alice, aki közben alig bírta visszatartani a nevetést.

– Amikor legközelebb megigazítom a sálamat – nyögte szegény Királynő –, a brossom tűje kinyílik. Jaj, jaj! – Alig ejtette ki e szavakat, kinyílott a bross. A Királynő hirtelen odakapott, hogy becsukja.

– Vigyázzon! – kiáltotta Alice. – Rosszul tartja! – Azzal ő is a brosshoz nyúlt, de már későn: a tű megcsúszott, és megszúrta a Királynő ujját.

– Látod, ez megmagyarázza, miért vérzett az imént – mosolygott a Királynő. – Most már érted, hogyan történnek itt a dolgok?

– De most miért nem jajgat? – kérdezte Alice, és készenlétben tartotta a tenyerét, hogy ha kell, újból a fülére szorítsa.

– Már kijajgattam magam – mondta a Királynő. – Mi értelme volna elölről kezdeni?

Közben ismét világosodni kezdett.

– Úgy látszik, elrepült a varjú – könnyebbült meg Alice. – Örülök neki. Már azt hittem, itt az éjszaka.

– Bárcsak én is tudnék örülni egyszer! – sóhajtott fel a királynő. – Csak sajnos nem emlékszem rá, hogyan kell. Nagyon boldog lehetsz, hogy itt élsz az erdőben, és akkor örülsz, amikor csak akarsz!

– De *annyira* egyedül vagyok itt! – mondta Alice bánatosan, és magányosságának gondolatától két hatalmas könnycsepp gördült le az arcán.

– Jaj, csak ezt ne! – kiáltotta szegény Királynő, és kétségbeesve tördelte a kezét. – Gondold meg, milyen nagy lány vagy már! Gondold meg, milyen nagy utat tettél meg ma! Gondold meg, hány óra van! Gondolj meg akármit, csak ne sírj!

Alice-nek ezen még sírás közben is nevetnie kellett.

– Felséged attól, hogy meggondol valamit, abba tudja hagyni a sírást? – kérdezte.

– Csak ez a módja – mondta a Királynő mély meggyőződéssel –, mert senki nem csinálhat két dolgot egyszerre. Hány éves is vagy?

– Hét és fél pontosan.

– Szükségtelen hozzátenned, hogy „pontosan” – jegyezte meg a Királynő –, anélkül is elhiszem. Most pedig én mondok neked valami elhinnivalót: én épp most vagyok százegy éves, öthónapos és egynapos.

– Ezt nem hiszem! – mondta Alice.

– Nem? – szánakozott a Királynő. – Próbáld meg elhinni: végy mély lélegzetet, és hunyd be a szemed!

Alice nevetett.

– Nincs értelme – mondta –, a lehetetlent nem hiheti el az ember!

– Szerintem nincs elég gyakorlatod – mondta a Királynő. – Én a te korodban naponta félórán át csak ezt gyakoroltam. Volt úgy, hogy már reggeli előtt hat lehetetlen dolgot elhittem. Ott repül a kendőm megint!

Míg beszélt, kinyílott a bross, és egy hirtelen szélroham átfújta a sálat egy kis patakon. A Királynő kitárta a karját, a nyomába eredt, mintha repülne, és ezúttal sikerült elkapnia.

– Megvan! – kiáltotta diadalmasan. – Most én fogom feltűzni magamnak, egészen egyedül!

– Az ujja már teljesen begyógyult? – kérdezte Alice nagyon udvariasan, miközben maga is átlépett a kis patakon a királynő

nyomában.

– Begyógyult bizony! – kiáltotta a Királynő, és a hangja egyre magasabb lett. – Be! Beee-ee! Beeee! – Az utolsó szavak már annyira hasonlítottak egy juh bégetéséhez, hogy Alice elképedt. Ránézett a Királynőre, aki úgy festett, mintha hirtelen gyapjúba csomagolta volna magát. A kislány megdörzsölte a szemét, és ismét körülnézett. Valóban egy boltba került? És ott, a pult túlsó oldalán... csakugyan egy *juh* ül? De váltig dörzsölhette a szemét – ezt látta, nem mást. Egy homályos kis boltban volt, könyökével a pultra támaszkodva, vele szemben pedig karosszékben egy öreg Juh ült és kötögetett, de időnként felemelte a tekintetét a kötésről, és hatalmas szemüvegén át Alice-re nézett.

– Mit akarsz vásárolni? – kérdezte végül a Juh a kötés egyik szünetében.

– Hát... egyelőre nem is tudom – mondta Alice nagyon halkan. – Ha szabad, előbb körülnézek itt.

– Nézhetsz előre és oldalt, bármelyik irányban – mondta a Juh –, de *körül* nem tudsz nézni, hacsak nem nőtt szemed a hátadon is.

Alice-nek történetesen nem nőtt szem a hátán, így beérte azzal, hogy körbejárt a kis boltban, és végigpillantott a polcokon.

A boltot mindenféle furcsa tárgy töltötte meg, de az egészben az volt a legkülönösebb, hogy az a polc, amelyiket épp szemügyre vett, mindig üresen állt, bár körülötte a többi roskadásig tele volt.

– Úgy látszik, itt vándorolnak a dolgok – mondta végül panaszosan, miután egy-két percig hiába üldözött a tekintetével egy nagy, fényes valamit, amit hol babának, hol varródoboznak vélt, és bárhová nézett, mindig a szomszédos polcon állt. – Ez a legvonzóbb mind között, de... tudom már, mit csinálok – tette hozzá, mert valami eszébe jutott. – Követni fogom a szememmel egészen a legfelső polcig. A mennyezeten csak nem tud keresztülmenni!

Hiába reménykedett: a „dolog” akadálytalanul áthatolt a mennyezeten.

– Mi vagy te, gyerek vagy pörgettyű? – kérdezte a Juh, miközben felvett két újabb kötőtűt. – Ha így forgolódsz, nemsokára elszédülsz. – Most már tizennégy pár kötőtűvel dolgozott; Alice elámulva figyelte. „Hogyan tud vajon ennyi tűt egyszerre kézben tartani? – gondolta. – Percről percre jobban hasonlít egy sünhöz!”

– Tudsz evezni? – kérdezte a Juh, és közben átnyújtott Alice-

nek két kötőtűt.

– Igen, egy kicsit… de nem a szárazföldön, és nem kötőtűkkel – kezdte a kislány, de a kötőtűk hirtelen evezőkké váltak a kezében, és egyszer csak azt vette észre, hogy csónakban ülnek, mely egy folyó meredek partjai között siklik, úgyhogy nem maradt más hátra: evezéshez kellett látnia.

– Vigyázz a tollra! – kiáltotta a Juh, miközben újabb pár kötőtűt vett fel.

Erre nemigen lehetett mit felelni, így Alice hallgatott, és evezett tovább. Valami furcsa volt a vízben: időnként az evező megakadt benne, és alig akart kijönni.

– A toll! A toll! – kiáltotta ismét a Juh, és újabb tűket vett kézbe. – Mindjárt rákot fogsz!

„Bárcsak fognék – gondolta Alice. – Nagyon szeretem a rákokat.”

– Nem hallottad, mit mondtam? – kiáltotta a Juh mérgesen, és egész csomó tűt vett föl egyszerre. – Vigyázz a tollra!

– De hallottam – mondta Alice –, elég gyakran mondta, és nagyon hangosan. De hol maradnak már azok a rákok?

– Hát a vízben! – válaszolt a Juh, és néhány tűt a hajába tűzött, mert a kezébe több már nem fért. – Vigyázz a tollal, ha mondom!

– Miért emlegeti annyiszor azt a tollat? – kérdezte Alice most már eléggé ingerülten. – Nem vagyok én madár!

– De igen – mondta a Juh. – Egy kis liba vagy.

Alice ettől kissé megsértődött, úgyhogy néhány percig szünetelt a társalgás, miközben a csónak lágyan továbbsiklott; olykor hínárok között (amitől az evezők még jobban beleragadtak a vízbe, mint máskor), másutt fák alatt, de a fenyegető, meredek partoldal mindig ott függött a fejük felett.

– Nahát, még ilyet! Mennyi tavirózsa! – kiáltott fel Alice elragadtatva. – És milyen gyönyörűek!

– Hiába mondod, hogy „még ilyet”, ennél több nincs – mondta a Juh, és közben föl sem nézett a kötésből. – Nem hittem volna, hogy kevesled.

– Nem, nem úgy értettem – magyarázta Alice –, hanem úgy, hogy még ilyen sokat nem láttam együtt. Úgy szeretnék szedni belőle, ha megállítaná a csónakot.

– Én nem állíthatom meg. Ha abbahagyod az evezést, megáll magától.

A csónakot ettől kezdve az áramlat sodorta kedvére, míg végül szelíden besiklott az imbolygó tavirózsák közé. Alice egy időre

megfeledkezett a Juhról meg a kötésről. Áthajolt a csónak oldalán, kócos haja a vízbe ért, lelkesen csillogott a szeme, míg egyik tavirózsát szedte a másik után.

– Remélem, nem borulunk föl – mondta magában. – Jaj de gyönyörű ez a virág! Csak éppen nem érem el. – Meg kell hagyni, valóban bosszantó volt („Mintha szándékosan csinálná valaki" – gondolta), hogy bár sikerült sok szép tavirózsát szednie, mindig akadt egy még szebb, amelyiket már nem lehetett elérni.

– A legszebb mindig távol van! – mondta végül, és felsóhajtott elkeseredésében, amiért a tavirózsák olyan csökönyösen ragaszkodnak ahhoz a rossz szokásukhoz, hogy karnyújtásnyi távolságon kívül nőnek. Kipirult arccal, víztől csöpögő hajjal és kézzel visszakászálódott a helyére, hogy csokorba rendezze újonnan szerzett kincseit.

Nem bánta, hogy a tavirózsák máris hervadni kezdenek, illatuk, pompájuk odavész, mihelyt letépi őket. Még a valódi tavirózsák is csak rövid ideig élnek, ezek pedig – álomrózsák lévén – szinte semmivé váltak a lába előtt. De Alice ezt alig vette észre, hiszen rengeteg egyéb, különösnél különösebb dolgon kellett gondolkodnia.

Nem jutottak messzire, mikor az egyik evező megakadt a vízben, és *egyáltalán* nem akart kijönni többé (ahogyan Alice később elmesélte), a nyele Alice álla alá került, és szegényke hiába kiáltotta: – Jaj, jaj, jaj, jaj! –, az evező lesöpörte az ülésről, a csónak alján hervadozó tavirózsák közé.

Nem sérült meg, csakhamar feltápászkodott; a Juh közben megállás nélkül kötött tovább, mintha mi sem történt volna.

– Szép kis rákot fogtál! – jegyezte meg, miközben Alice visszakecmergett a helyére, és örült, hogy nem pottyant ki a csónakból.

– Hát attól volt? Nem is láttam – mondta Alice, és óvatosan kikukucskált a csónak oldala fölött a sötétlő vízbe. – De kár, hogy elszabadult... Úgy szerettem volna egy kedves kis rákot hazavinni!

A Juh csak rosszallóan fölnevetett, és folytatta a kötést.

– Sok rák van errefelé? – kérdezte Alice.

– Rák is meg mindenféle – mondta a Juh –, óriási a választék, csak döntsd már el, mit akarsz tulajdonképpen vásárolni.

– Vásárolni? – visszhangozta Alice félig elképedten, félig rémülten, mert az evezők, a csónak, a folyó mind eltűnt egy szempillantás alatt, és ő ismét a sötét kis boltban találta magát.

Félénken megszólalt: – Egy tojást szeretnék. Hogy adja?

– Öt és félért egyet, kettőért párját – felelte a Juh.

– Kettő olcsóbb, mint egy? – csodálkozott Alice, és elővette a pénztárcáját.

– De ha kettőt veszel, akkor meg is kell enned mind a kettőt – magyarázta a Juh.

– Akkor csak egyet kérek – mondta Alice, ahogy a pénzt a pultra tette. Ezt gondolta közben: „Lehet, hogy nem is olyan finom ez a tojás."

A Juh elvette a pénzt, és egy dobozba rakta, aztán így szólt:

– Soha nem adom a vevő kezébe az árut. Az nem való. Vedd el magad. – Azzal átment a bolt másik végébe, és a tojást egy polcra állította.

„Vajon miért nem való? – kérdezte Alice magában, miközben az asztalok és székek közt botorkált, mert a bolt hátulsó vége már egészen sötét volt. – Az a tojás egyre távolabb van, minél többet megyek feléje. Ez meg micsoda? Szék? De hiszen ágai vannak! Milyen furcsa, hogy fák nőnek ebben a boltban! És még egy kis patak is fut erre! Nohát, ennél különösebb boltot soha életemben nem láttam!"

Így haladt egyre tovább és tovább, minden lépésnél egyre jobban és jobban csodálkozva, és minden, ami mellett elhaladt, nyomban fává változott. Felkészült rá, hogy a tojással is ugyanez fog történni.

Dingidungi

A tojás azonban nőttön-nőtt, és mindinkább hasonlított egy emberre; mikor Alice már csak néhány méternyire volt tőle, észrevette, hogy szeme, orra, szája van, amikor pedig egészen közel ért hozzá, már tudta, hogy ez maga DINGIDUNGI. „Nem lehet más! – mondta magában. – Olyan biztosan tudom, hogy ő az, mintha a neve az arcára volna írva!”

A szóban forgó arc akkora volt, hogy akár százszor is rá lehetett volna írni ezt a nevet. Dingidungi törökülésben ült egy magas fal tetején – a fal olyan keskeny volt, hogy Alice elcsodálkozott: vajon hogyan tudja megtartani az egyensúlyát? –, mereven nézett az ellenkező irányba, és mivel figyelembe sem vette a kislányt, Alice azt gondolta, kitömött bábut lát.

– Mennyire hasonlít egy tojáshoz! – mondta ki hangosan, és kinyújtott kézzel megállt alatta, készen arra, hogy elkapja, mert attól tartott, hogy bármelyik pillanatban leeshet.

– Igen durva sértés – szólalt meg Dingidungi hosszú szünet után, változatlanul elnézve Alice feje fölött –, ha tojásnak neveznek valakit. Igen durva.

– Én csak azt mondtam, hogy *hasonlít* egy tojáshoz, uram – magyarázta Alice kedvesen. – És vannak igen tetszetős tojások is – tette hozzá, remélve, hogy előbbi megjegyzését bókká változtathatja.

– Némely embernek – mondta Dingidungi, szokása szerint a távolba nézve – nincs több esze, mint egy csecsemőnek!

Alice nem tudta, hogy válaszoljon-e, hiszen Dingidungi nem *hozzá* beszélt: legutóbbi megjegyzése például egy fának szólt. Így Alice csak állt, és félhangosan ezt a versikét mondogatta:

Dingidungi a falra ült,
Dingidungi lependerült.
Jöhet a királytól ló, katona,
nem rakják Dingit össze soha.

– Ne motyogj ott magadban – mordult rá Dingidungi, és most nézett először Alice-re –, hanem mondd meg a neved és a foglalkozásod.

– A nevem Alice, de...

– Eléggé ostoba név – vágott közbe Dingidungi türelmetlenül.

– Mit jelent?

– Okvetlenül jelentenie kell valamit egy névnek? – kérdezte Alice kétkedőn.

– Hát persze – mondta Dingidungi, és kurtán fölnevetett. – Az én nevem például az alakomat jelenti, amely igen szemrevaló. Egy olyan névvel, mint a tied, az embernek szinte akármilyen alakja lehet.

– És miért ül itt egymagában? – terelte más irányba a társalgást Alice, mert nem akart vitába bocsátkozni.

– Hát azért, mert nincs velem senki! – kiáltotta Dingidungi. – Azt hitted, hogy még *erre* se tudok megfelelni? Kérdezz mást!

– Nem gondolja, hogy biztonságosabb volna idelent a földön? – folytatta Alice, nem azért, hogy találósdit játsszék, csak mert féltette ezt a furcsa teremtést. – Az a fal nagyon keskeny!

– Milyen rettentően könnyű találós kérdéseid vannak! – mordult fel Dingidungi. – Hát persze hogy nem gondolom! Hiszen ha leesném is, aminek persze nincs valószínűsége, de ha mégis… – itt összeszorította a száját, és olyan ünnepélyes, felfuvalkodott képet vágott, hogy Alice alig tudta visszafojtani a nevetést –, ha mégis leesném – folytatta, *a király megígérte nekem*… Haha! Sápadj csak el, ha úgy tetszik! Nem hitted volna, hogy ezt fogom mondani, mi? *A király megígérte nekem saját szájúlag… hogy… hogy…*

– Hogy küld lovat, katonát – vágott közbe Alice, eléggé meggondolatlanul.

– Nahát, ez felháborító! – kiáltott fel hirtelen támadt indulattal Dingidungi. – Ház sarkánál hallgatóztál? Bokrok mögött bujkáltál? Kéményeken kukucskáltál? Különben honnan tudnád?

– Nem hallgatóztam – mondta Alice nagyon szelíden. – Egy könyvből tudom.

– Hja, vagy úgy! A *könyvekben* valóban írhatnak ilyesmiről – mondta Dingidungi valamivel higgadtabban. – Történelemkönyvnek hívják az olyat. Nohát, akkor nézz meg jól engem! Én olyan ember vagyok, aki már egy királlyal is beszélt, úgy ám! Lehet, hogy soha többé nem találkozol ilyennel, és hogy lásd, nem vagyok beképzelt, megengedem, hogy kezet fogj velem! – Azzal fülig érő szájjal előrehajolt (kis híján lezuhant a falról), és kezet nyújtott Alice-nek. A kislány enyhe aggodalommal figyelte, míg megfogta a felé nyújtott kezet. „Ha még jobban vigyorogna, a szája két sarka hátul összeérhetne – gondolta –, és akkor nem tudom, mi lenne a fejével! Tartok tőle, hogy leesne a helyéről!”

– Igen, elküldi a seregét, emberestül, lovastul – folytatta Dingidungi. – Ők egy pillanat alatt fölemelnek, bizony! Hanem ez a beszélgetés egy kissé gyorsan halad; térjünk vissza az utolsó előtti témára.

– Sajnos már nem emlékszem rá pontosan – mondotta Alice nagyon jólnevelten.

– Ebben az esetben elkezdhetjük elölről – állapította meg Dingidungi –, és most rajtam a sor, hogy megválasszam a témát... („Úgy beszél, mintha valami társasjátékot játszanánk!" – gondolta Alice.) Tehát kérdezek valamit. Mit is mondtál, hány éves vagy?

Alice rövid fejszámolást végzett, aztán így felelt:

– Hétéves és hathónapos.

– Tévedés! – kiáltotta Dingidungi diadalmasan. – Semmi ilyet nem mondtál!

– Én azt hittem, azt akarja kérdezni: „Hány éves vagy?" – mentegetőzött Alice.

– Ha azt akartam volna kérdezni, akkor azt is kérdeztem volna – mondta Dingidungi.

Alice nem akart újból vitába bocsátkozni, ezért inkább nem szólt semmit.

– Hét év és hat hónap! – ismételte Dingidungi elgondolkodva. – Kellemetlen életkor. Ha *tőlem* kértél volna tanácsot, én bizony azt mondtam volna: „Hagyd abba hétnél!", de most már késő.

– A növekedéshez nem szoktam tanácsot kérni – mondta Alice kissé sértődötten.

– Gőgösebb vagy annál? – kérdezte a másik.

Alice ettől csak még jobban megsértődött.

– Úgy értem – mondta –, hogy egy ember sem állíthatja meg az időt.

– *Egy* ember talán nem – mondta Dingidungi –, de *kettő* igen. Kellő segítséggel megállhattál volna hétnél.

– Milyen szép öve van! – jegyezte meg Alice hirtelen. (Arra gondolt, hogy az életkorokról ennyi elég, és hogyha valóban felváltva választanak beszédtémát, akkor most ő következik.) – Vagyis – javította ki magát –, jobban mondva: szép nyakkendője... vagyis hogy öv... azaz... elnézést! – hebegett zavartan, mert Dingidungi egyre sértődöttebbnek látszott, és Alice már azt kívánta, bárcsak sose választotta volna ezt a témát. „De szeretném tudni – gondolta –, hol a nyaka, hol a dereka!"

Dingidungi szemlátomást egyre mérgesebb lett, percekig nem

szólt egy szót sem. Mikor mégis megszólalt, hangja morgássá mélyült.

– Rendkívül durva sértés – mondta –, ha valaki övnek nézi az ember nyakkendőjét.

– Belátom, hogy ostoba voltam – felelte Alice olyan bűnbánó hangon, hogy Dingidungi megengesztelődött.

– Nyakkendő ez, te gyermek, méghozzá, mint mondtad, igen szép darab. A Fehér Királytól és a feleségétől kaptam. Bizony!

– Csakugyan? – álmélkodott Alice, és magában örült, hogy végül mégiscsak jó témát választott.

Dingidungi elgondolkodva keresztbe rakta a lábát, és kezével átfogta a térdét.

– Születéstelennapi ajándéknak szánták.

– Hogyan? – kérdezte Alice meglepetten.

– Selyempapírban – mondta Dingidungi.

– Úgy értem: mi az, hogy születéstelennapi ajándék?

– Az olyan ajándék, amit akkor kapsz, amikor nincs születésnapod.

Alice eltöprengett ezen.

– Én jobban szeretem a születésnapi ajándékot – mondta végül.

– Nem tudod, mit beszélsz! – förmedt rá Dingidungi. – Hány nap van egy évben?

– Háromszázhatvanöt – felelte Alice.

– És hány születésnapod van?

– Egy

– És ha háromszázhatvanötből kivonsz egyet, mennyi marad?

– Háromszázhatvannégy természetesen.

Dingidungi kételkedni látszott.

– Ezt papíron is szeretném látni – mondta.

Alice titkon elmosolyodott, miközben elővette kis jegyzetfüzetét, és felírta neki a kivonást:

$$\begin{array}{r} 365 \\ \underline{-1} \\ 364 \end{array}$$

Dingidungi elvette a füzetet, és nagyon alaposan áttanulmányozta.

– Ez így helyesnek látszik… – kezdte.

– De hiszen fejjel lefelé tartja! – vágott közbe Alice.

– Hát persze hogy fordítva tartottam! – mondta Dingidungi vígan, miközben Alice megfordította a füzetet. – Tudtam, hogy valami furcsa van rajta. Mondtam is, hogy helyesnek *látszik*... bár most épp nem volt időm, hogy jobban szemügyre vegyem... és ez azt jelenti, hogy háromszázhatvannégy olyan nap van egy évben, amikor születéstelennapi ajándékot kaphatsz...

– Pontosan – felelte Alice.

– És csak egy marad a születésnapi ajándékokra, érted? Ez aztán a dicsőség, mi?

– Nem tudom, mit ért azon, hogy „dicsőség" – mondta Alice.

Dingidungi megvetően mosolygott.

– Hát persze hogy nem érted, amíg én meg nem mondom. Úgy értettem: „Ez aztán az elsöprő erejű érvelés, mi?"

– De hát a „dicsőség" nem jelenti azt, hogy „elsöprő erejű érvelés" – ellenkezett Alice.

– Ha *én* használok egy szót – mondta Dingidungi megrovó hangsúllyal –, akkor az azt jelenti, amit én akarok, sem többet, sem kevesebbet!

– Az a kérdés – hitetlenkedett Alice –, vajon engedelmeskednek-e a szavak.

– Az a kérdés – így Dingidungi –, ki az úr és kész.

Alice sokkal zavartabb volt, semhogy erre bármit is válaszolni tudjon, s így egy perc elmúltával Dingidungi újból rákezdte:

– Mindegyiknek megvan a maga hangulata... különösen az igék, azok a legrátartibbak. A melléknevekkel azt csinál az ember, amit akar, az igékkel nem... de *én* féken tudom tartani az egész társaságot! Kitapogathatatlanság! Csak ennyit mondok!

– Volna olyan szíves elárulni, hogy ez mit jelent? – kérdezte Alice.

– No, így beszél egy értelmes gyerek – mondta Dingidungi nagyon elégedetten. – A „kitapogathatatlanság" azt jelenti, hogy erről a témáról már eleget beszéltünk, és most már ideje elárulnod, mi járatban vagy, mert azt hiszem, nem itt akarod leélni a hátralevő életedet.

– Elég sok mindent jelent ez az egyetlen szó. – Alice elgondolkodott.

– Ha ennyire megdolgoztatok egy szót – mondta Dingidungi –, akkor mindig adok neki jutalmat.

– Aha! – Alice elképedésében egyebet nem tudott szólni.

– Látnod kéne őket, amint szombat délutánonként körém gyűlnek – mondta Dingidungi, és komolyan ingatta a fejét –,

tudod, a járandóságukért.

(Alice nem merte megkérdezni, hogy vajon mivel jutalmazza őket, így aztán én sem tudom most elárulni.)

– Úgy látom, ön kitűnően ismeri a szavak jelentését – mondta Alice. – Nem magyarázná el nekem *A gruffacsór* című vers értelmét?

– Halljuk! – szólt Dingidungi. – Meg tudok magyarázni minden verset, amit csak megírtak, és jó néhányat azok közül is, amelyet még nem írtak meg.

Ez nagyon ígéretesen hangzott, ezért Alice elszavalta az első versszakot:

Nézsonra járt, nyalkás brigyók
turboltak, purrtak a zepén,
nyamlongott mind a pirityók,
bröftyent a mamsi plény.

– Kezdetnek ennyi elég – vágott közbe Dingidungi. – Már ebben is elég sok nehéz szó van. *Nézson* azt jelenti: *négy* óra, uz*son*naidő.

– Ezt eddig értem – mondta Alice –, és mit jelent a *nyalkás*?

– *Nyalkás* azt jelenti: nyalka és nyálkás. Nyalka ugyanaz, mint délceg. Két szó jelentése összevonva egy szóban.

– Értem. És mik azok a *brigyók*?

– Hát... a *brigyó* kicsit olyan, mint a borz, kicsit olyan, mint a gyík, és kicsit olyan, mint a dugóhúzó.

– Fura teremtmény lehet.

– Az is – mondta Dingidungi –, a fészkét napórák alá rakja, és sajtot eszik.

– És mit jelent az, hogy *turboltak, purrtak*?

– *Turbolni* annyit tesz, mint pörögni körbe-körbe, akár a *tur*bina. *Purrni* pedig azt jelenti: fúrni, mint a pergő fúró.

– A *zepe* pedig a füves tisztás a napóra körül, ugye? – kérdezte Alice, és maga is meglepődött a saját leleményességétől.

– Persze. Azért *zepe* a neve, mert...

– Mert a napóra a köz*epé*n van – fejezte be a magyarázatot Alice.

– Pontosan. Mármost *nyamlong* azt jelenti, hogy *nyam*vadtan és lengén szál*long* (itt is két szó van összegyúrva). A *pirityók* egy sovány, borzas madár, mindenfelé kiállnak a tollai, úgyhogy olyan az egész, mint egy eleven tollseprű.

– És a *mamsi plény*?- tudakolta tovább Alice. – De csak ha nem terhelem vele túlságosan.

– Hát a *plény* az amolyan zöld disznó, de hogy a *mamsi* micsoda, abban nem vagyok biztos. Azt hiszem, onnan kapta a nevét, hogy eltévedt, és egyre azt mondogatja: „fogal*mam si*ncs, hol vagyok”.

– És mit jelent az, hogy *bröftyen*?

– A *bröftyenés* valahol a bömbölés és a füttyentés között van félúton, a középen röfögéssel... Lehet, hogy egyszer hallani fogod majd itt az erdőben... és mondhatom, egyszer hallani untig elég. Ki szavalta el neked ezt a nehéz költeményt?

– Egy könyvben olvastam – felelte Alice. – De szavaltak is már nekem költeményt... azt hiszem, Subidu volt az, de az a vers sokkal érthetőbb volt ennél.

– Ami a költészetet illeti – mondta Dingidungi, és fölemelte egyik hatalmas tenyerét –, ha már arról van szó, én is tudok úgy szavalni, mint bárki más...

– Ó, erre nincs szükség! – mondta Alice gyorsan, remélve, hogy sikerül még idejében elejét vennie a dolognak.

– Az a mű, amelyet elő fogok adni – folytatta Dingidungi, észre sem véve a közbeszólást –, egyes-egyedül és kizárólag a te szórakoztatásodra íródott.

Alice úgy érezte, hogy ezek után mindenképpen illik végighallgatnia, ezért hát leült, és megadóan azt mondta:

– Köszönöm.

Télen, mikor a táj fehér
dalolom ezt a kedvedér’.

– Csak éppen ez nem dal, hanem vers – magyarázta Dingidungi.

– Tudom – felelte Alice.

– Hát ha tudod, még mielőtt elkezdtem volna, akkor jobb megfigyelő vagy, mint bárki más – jegyezte meg Dingidungi szigorúan. Alice elnémult.

Tavasszal, ha zöld a határ,
elmondom, mi eszembe jár.

– Köszönöm szépen – szólt közbe újra Alice.

Nyáron, midőn forró a lég,
megérted nótám lényegét.

Ősszel, a lomb ha lázbeteg,
tollat fogsz, hogy papírra vesd.

– Okvetlenül, ha olyan sokáig emlékszem rá – mondta Alice.

– Nem szükséges állandóan megjegyzésekkel fűszerezned a verset – utasította rendre Dingidungi –, nincs semmi értelmük, csak kizökkentenek.

Üzentem a halaknak én:
„Parancsom ez, s igen kemény –”

A tengerből a kis halak
visszaüzentek, hallga csak,

mit felelt a sok kis hamis:
„Sir, nem tehetjük, ugyanis –”

Elment ujabb üzenetem:
„Fogadjatok szót, mert ha nem –”

Csak kuncogott a sok betyár:
„Ejnye no, így dühöngni kár!”

Szóltam még egyszer – hasztalan,
falrahányt borsó volt szavam.

Csöbröt fogtam, újat s nagyot,
épp nagy terveimhez valót;

szívem dobolt, szívem szökellt,
csapnál csöbröm csurig betelt.

Akkor jött és szólt egy alak:
„Alusznak már a kis halak.”

Kereken megmondtam neki,
menjen őket felkelteni.

Hangosan s tisztán mondtam ezt,
dobhártyája majd megrepedt.

De ő hanyag volt s szemtelen,
így szólt: „Mit ordibál velem?

Szemtelen volt s igen hanyag,
így szólt: „Megyek értük, hacsak –”

Dugóhuzót kaptam legott,
s mondtam: „Én magam indulok.”

És mert az ajtót zárva leltem,
ráztam, rúgtam, dühöngve vertem,

s mert nem nyitotta senki sem,
kilincsét rángattam, hanem –

Hosszú szünet.

– Ennyi az egész? – kérdezte Alice félénken.

– Ennyi az egész – mondta Dingidungi. – Ég veled.

Alice úgy gondolta, hogy ez túl hirtelen jött, de mivel ilyen nyomatékosan felszólították a távozásra, érezte, nem volna illendő maradnia. Így hát kezet nyújtott.

– Viszontlátásra! – mondta olyan vidáman, ahogyan csak tudta.

– Nem hiszem, hogy megismernélek, ha csakugyan viszontlátnánk egymást – felelte Dingidungi mogorván, és egyik ujját nyújtotta kézfogásra –, pontosan úgy nézel ki, mint a többi ember.

– Általában az arcról szokás felismerni valakit – jegyezte meg Alice komolyan.

– Hát éppen ez az én bajom – mondta Dingidungi. – A te arcod is ugyanolyan, mint akárki másé: két szem, ilyenformán – mutatta a helyüket a levegőben –, középen az orr, alatta a száj. Mindig ugyanaz. De ha például a két szemed az arcodnak ugyanazon az oldalán volna, mondjuk… vagy a szád lenne fölül… az már segítene valamit.

– Csakhogy az nem volna szép – ellenkezett Alice. Dingidungi azonban csak lehunyta a szemét, és azt mondta:

– Ne becsméreld, amíg ki nem próbáltad.

Alice várt egy percet, hátha mond még valamit, de mivel nem nyitotta ki többé a szemét, és más módon sem vett tudomást róla, így újból elköszönt, s mivel választ erre sem kapott, csöndesen odébbállt. Menet közben azonban így beszélt magában:

– Még egy ilyen kiismerhetetlen... – (ezt hangosan is kimondta, mert örült, hogy ilyen hosszú szót is tud használni) – még egy ilyen kiismerhetetlen alakot soha életemben...

A mondatot azonban nem tudta befejezni, mert hirtelen hatalmas robaj rázta meg az erdőt.

Az oroszlán és az egyszarvú

A következő pillanatban rohanó katonák jelentek meg a fák között, először kettesével-hármasával, aztán már tízen-húszan egy csapatban, végül olyan tömegben, hogy szinte betöltötték az egész erdőt.

Alice egy fa mögé bújt, nehogy eltiporják, onnan figyelt, amíg elhaladtak mellette.

Soha életében nem látott még katonákat, akik ilyen ingatagon álltak volna a lábukon. Mindenbe belebotlottak és felbukfenceztek. Valahányszor elesett egy, őrajta is keresztülbucskázott még néhány, úgyhogy a földet csakhamar kis emberkupacok borították.

Aztán lovasok jöttek. Ők valamivel biztosabban közlekedtek, mint a gyalogosok, de valahányszor egy ló megbotlott, a lovasa abban a pillanatban lezuhant a hátáról. A kavarodás percről percre fokozódott, így Alice igen megörült, mikor végre egy tágasabb tisztásra ért, és ott találta a Fehér Királyt, aki buzgón körmölgetett a jegyzetfüzetébe.

– Elküldtem mindet! – kiáltotta a Király büszkén, mikor meglátta Alice-t. – Nem találkoztál véletlenül katonákkal az utad során, kedveském?

– De igen – válaszolta Alice –, azt hiszem, több ezerrel is.

– Négyezer-kettőszázhét a pontos szám – mondta a Király a jegyzetfüzet kimutatásai alapján. – Az összes lovat nem tudtam odaküldeni, mert, tudod, kettőre szükség van a játékban. És a küldöncök se mentek el. Mind a ketten bent vannak a városban. Nézz csak végig az úton, és mondd meg, jönnek-e már. Látsz valakit?

– Senkit – mondta Alice.

– Bárcsak nekem volna ilyen szemem – sóhajtott fel a Király fájdalmasan. – Még Senkit is meglátja! Ráadásul ilyen távolságból! Én bezzeg csak igazi embereket látok meg ebben a világításban!

Alice alig hallotta ezt, mert még mindig az utat fürkészte, egyik kezével a szemét árnyékolva.

– Végre látok valakit! – kiáltott fel hirtelen. – De nagyon lassan közeledik... és milyen furcsaságokat művel közben! (A küldönc ugyanis föl-le ugrándozott, hajladozott, mint az angolna, és járás közben hatalmas tenyereit oldalt kiterjesztette, mint két

legyezőt.)

– Tudod – mondta a Király –, ő angolszász küldönc, és ezek angolszász furcsaságok. Csak akkor csinálja őket, ha örül. A neve Szaladár.

– A kedvesemet Sz-szel azért szeretem, mert Szórakoztató – kezdte Alice önkéntelenül. – Sz-szel azért utálom, mert Szörnyeteg. Nem etetem mással, mint... mint... mint Szendviccsel és Szénával. A neve Szaladár, és a háza...

– A háza egy szigeten áll – jegyezte meg a Király, akinek fogalma sem volt róla, hogy bekapcsolódott a játékba, míg Alice azon töprengett, hogy vajon milyen város neve kezdődik Sz-szel. – A másik küldönc neve pedig Cilindrián. Tudod, szükség is van kettőre. Az egyik jön, a másik megy.

– Tessék? – kérdezte Alice.

– Miért mondod, hogy tessék, ha nem adsz semmit? – mondta erre a Király.

– Én csak azt akartam mondani, hogy nem értettem, amit mondott, felség – magyarázta Alice. – Hogyhogy az egyik jön, a másik megy?

– Nem mondtam elég érthetően? – kérdezte a Király türelmetlenül. – Szükségem van kettőre, mert állandóan lótni-futni kell. Az egyik lót, a másik fut.

Ebben a pillanatban odaérkezett a küldönc. Alig kapott lélegzetet, úgy lihegett, ezért beszéd helyett csak a kezével hadonászott, és rémületes arcokat vágott a szegény Király felé.

– Ez az ifjú hölgy Sz-szel szeret téged – mondta a Király, mert azt remélte, hogy Alice bemutatásával el tudja terelni a küldönc figyelmét saját magáról. De hasztalan: az angolszász furcsaságok percről percre gyarapodtak, és a hatalmas szempár vadul forgott üregében.

– Megrémítesz! – kiáltott fel a Király. – Úgy érzem, mindjárt elájulok! Gyorsan egy szendvicset!

Erre a küldönc (Alice nagy mulatságára) kinyitotta a nyakában függő zsákot, és átadott egy sonkás szendvicset a Királynak, aki mohón bekebelezte.

– Még egy szendvicset! – rendelkezett a Király.

– Már csak széna maradt – mondta a küldönc a zsákba kukucskálva.

– Akkor szénát – motyogta a Király elhaló hangon.

Alice örömmel látta, hogy a szénától újból erőre kap.

– Ha az embert ájulás kerülgeti, a szénának nincs párja –

jelentette ki a Király.

– Én azt hiszem, a hideg víz jobb – mondta Alice –, vagy a repülősó.

– Nem azt mondtam, hogy nincs *jobb* – felelte a Király –, csak azt, hogy nincs *párja*.

Erre már Alice nem tudott mit mondani.

– Kit előztél meg az úton? – kérdezte a Király, miközben újra szénáért nyújtotta a kezét.

– Senkit – felelte a küldönc.

– Helyes – mondta a Király –, ez az ifjú hölgy is látta az előbb közeledni. És mivel még nincs itt Senki, aki nálad lassabban jár…

– Megteszem, ami tőlem telik – vágott közbe a küldönc komoran. – Biztos vagyok benne, hogy senki nem jár nálam gyorsabban.

– Hát persze, én is erről beszélek – mondta a Király. – Ha gyorsabban járna nálad, akkor előtted ért volna ide. No de mindegy, most, hogy ismét tudsz beszélni, elmondhatod nekünk, mi történik a városban.

– Megsúgom – mondta a küldönc, azzal tölcsért csinált a kezéből, s közel hajolt a Király füléhez. Alice csalódottnak érezte magát, mert ő is szerette volna hallani a híreket. A küldönc azonban suttogás helyett teli torokból ordította: – Megint rákezdték!

– Még hogy megsúgod! – kiáltott fel szegény Király, aki rémületében felugrott és remegett. – Ha ez még egyszer előfordul, én megvajaztatlak! Úgy megrázta a fejemet, mint egy földrengés!

„Ahhoz nagyon pici földrengés is elég…” – gondolta Alice, majd fennhangon azt kérdezte:

– Kik kezdték rá megint?

– Hát az Oroszlán meg az Egyszarvú, ki más – mondta a Király.

– Harcolnak a koronáért?

– Persze – mondta a Király –, és az egészben az a vicc, hogy az a korona az *enyém*. Fussunk, nézzük meg őket. – Azzal útnak eredtek; Alice közben a régi dalt dúdolgatta magában:

Oroszlán és Egyszarvú a koronáért mentek ölre,
Oroszlán az Egyszarvút a városon végigpüfölte.
Kínálták fehér kenyérrel és barnával őket,
sőt tortával, majd kiűzték a verekedőket.

– És… aki… győz… az megkapja… a koronát? – kérdezte Alice a futástól elfúló lélegzettel.

– Jaj, dehogyis! – mondta a Király. – Micsoda ötlet!

– Legyen olyan jó… – zihálta Alice, miközben tovább futottak – álljunk meg egy kicsit… hogy levegőhöz jussak…

– Én volnék olyan jó – mondta a Király –, csak erőm nincs hozzá. Tudod, a pillanat oly gyorsan szalad el. Ezzel az erővel megpróbálhatnád megállítani a bőszhedt Gyilkanyesszt!

Alice többé nem tudott megszólalni, így némán nyargaltak tovább, míg egyszer csak óriási embertömeget pillantottak meg, melynek közepén az Oroszlán és az Egyszarvú verekedett. Olyan porfelhő szállt körülöttük, hogy Alice először azt sem tudta, ki kicsoda, de aztán hamar felismerte az Egyszarvút a hosszú hegyes szarváról.

Alice-ék oda húzódtak, ahol Cilindrián, a másik küldönc álldogált a küzdőket figyelve, egyik kezében egy csésze teával, a másikban egy szelet vajas kenyérrel.

– Épp most szabadult a börtönből, és mikor bevitték, nem tudta befejezni az uzsonnáját – suttogta Alice-nek Szaladár –, odabent meg csak osztrigahéjat kapott, így aztán most nagyon éhes és szomjas. Hát hogy vagy, kedves barátom? – kérdezte aztán, és szeretettel átölelte Cilindrián vállát.

Cilindrián körülnézett, bólintott, aztán harapott egyet a vajas kenyérből.

– Jól érezted magadat a börtönben, kedves barátom? – kérdezősködött tovább Szaladár.

Cilindrián újból körülnézett, és néhány könnycsepp gördült le az arcán, de szólni most sem szólt.

– Beszélj már, hallod-e! – kiáltott rá Szaladár türelmetlenül. De Cilindrián csak majszolt, és kortyolt egyet a teából.

– Szólalj már meg, hé! – förmedt rá a Király. – Hogy áll a küzdelem?

Cilindrián óriási erőfeszítéssel lenyelt egy nagy falat vajas kenyeret.

– Jól haladnak – fuldokolta –, már mind a ketten körülbelül nyolcvanhétszer a földre kerültek.

– Akkor azt hiszem, rövidesen hozzák a fehér kenyeret meg a barnát, ugye? – szólt közbe Alice nagy merészen.

– Már itt is van – mondta Cilindrián –, én is abból eszem egy darabot.

A küzdelemben épp szünet állt be: az Oroszlán meg az

Egyszarvú lihegve leült a földre, a Király pedig így kiáltott:

– Tíz perc szünet és frissítők! – Szaladár és Cilindrián azonnal munkához látott: tálcákon fehér és barna kenyeret hordtak körül. Alice elvett egy darabot, hogy megkóstolja, de *nagyon* száraz volt.

– Nem hiszem, hogy ma még verekednének – mondta a Király Cilindriánnak –, eredj és szólj a dobosoknak, hogy kezdhetik. – Cilindrián elugrándozott, mint a szöcske.

Alice egy-két percig némán nézett utána, de hirtelen földerült.

– Nézze! Nézze! – kiáltotta és előremutatott. – Ott rohan a Fehér Királynő! Az erdőből szaladt ki. Hogy ezek a királynők milyen gyorsan tudnak futni!

– Bizonyára valami ellenség van a nyomában – mondta a Király, anélkül hogy odanézett volna. – Az erdő teli van velük.

– Nem siet a segítségére? – érdeklődött Alice, mert nagyon meglepte ez a nemtörődömség.

– Hasztalan, hasztalan – mondta a Király. – Félelmetes gyorsan szalad. Ezzel az erővel akár megpróbálhatnám megállítani a bőszhedt Gyilkanyesszt! De egy feljegyzést éppen készíthetek róla, ha gondolod... Kedves és szeretetreméltó teremtés – motyogta, miközben kinyitotta jegyzetfüzetét. – Azt, hogy „kedves”, nagy N-nel kell írni?

Ekkor az Egyszarvú lépdelt el mellettük zsebre vágott kézzel.

– Most csúcsformában voltam! – mondta a Királynak, éppen csak odapillantva elhaladtában.

– Hát igen, igen... – felelte a Király kissé bátortalanul. – De azért a szarvaddal mégsem kellett volna keresztülszúrnod.

– Nem fájt neki – mondta az Egyszarvú könnyedén, és már ment is tovább, de közben a tekintete Alice-re esett. Azonnal visszafordult, és egy ideig mélységes undorral méregette.

– Hát... ez meg... micsoda? – szólalt meg végül.

– Egy gyerek – felelte Szaladár buzgón, és Alice elé lépett, miközben a kezét amolyan angolszász furcsaságképpen kiterjesztette felé. – Csak ma találtuk. Épp természetes nagyságú, és legalább kétszer olyan élethű!

– Mindig gondoltam, hogy léteznek mesebeli szörnyek! – mondta az Egyszarvú. – Eleven?

– Tud beszélni – mondta Szaladár ünnepélyesen.

Az Egyszarvú álmatagon Alice-re nézett, és így szólt hozzá:

– Beszélj, gyerek.

Alice szája önkéntelenül mosolyra húzódott, mikor megszólalt:

– Tudod, én meg az egyszarvúakról hittem azt, hogy mesebeli

szörnyek. Egyet sem láttam még soha elevenen.

– No, most, hogy láttuk egymást – mondta az Egyszarvú –, ha te hiszel énbennem, akkor én is hiszek tebenned. Áll az alku?

– Rendben – felelte Alice.

– Rajta, öregem, hozd a szilvatortát! – folytatta az Egyszarvú a Király felé fordulva. – Barna kenyérről hallani sem akarok!

– Hogyne, hogyne – motyogta a Király, és intett Szaladárnak. – Nyisd ki a zsákot! – suttogta. – Gyorsan! De ne azt... az szénával van teli!

Szaladár elővett egy hatalmas tortát a zsákból, és Alice-nek adta, hogy tartsa addig, amíg tálcát és kést vesz elő. Hogy hogyan fért el ennyi minden abban a kis zsákban, azt Alice nem tudta volna megmondani. Olyan volt az egész, mint valami bűvészmutatvány.

Eközben hozzájuk lépett az Oroszlán. Nagyon álmosnak, fáradtnak látszott, a szeme félig lecsukódott.

– Hát ez meg mi? – kérdezte, és lustán pislogva Alice-re nézett. A hangja mélyen zengett, mint egy hatalmas harang.

– No mit gondolsz? – kiáltotta az Egyszarvú lelkesen. – Soha nem fogod kitalálni! Én se tudtam.

Az Oroszlán elcsigázott pillantást vetett Alice-re.

– Mi vagy: személy... tárgy... vagy fogalom? – kérdezte, minden szónál ásítva egyet.

– Ez egy mesebeli szörnyeteg! – vágta ki az Egyszarvú, még mielőtt Alice válaszolhatott volna.

– Akkor kínáld körbe a tortát, szörnyeteg – mondta az Oroszlán, azzal lefeküdt, és állát a mancsára fektette. – Üljetek le ti is – ez a Királynak és az Egyszarvúnak szólt –, és ne legyen suskus azzal a tortával!

A Királynak meglehetősen kényelmetlen volt a két hatalmas állat közé ülnie, de másutt nem akadt hely számára.

– Mekkorát verekedhetnénk most a koronáért – jegyezte meg az Egyszarvú, és sandán a koronára nézett, amely kis híján leesett a Király reszkető fejéről.

– Könnyűszerrel legyőznélek – mondta az Oroszlán.

– Én nem vagyok abban olyan biztos – válaszolta az Egyszarvú.

– Hiszen végigpüföltelek a városon, te naposcsibe! – ordított az Oroszlán dühösen, és beszéd közben már félig fölemelkedett.

Itt közbevágott a Király, hogy elejét vegye a veszekedésnek. Nagyon megszeppent, a hangja csak úgy reszketett:

– Végig a városon? – kérdezte. – Az jó hosszú út. És a régi híd

felé püfölted vagy a vásártér felé? Megjegyzem, a kilátás a régi hídról szebb.

– Nem is tudom – morogta az Oroszlán, miközben visszafeküdt a földre. – Nagy volt a por, nem láttam semmit. Hanem az a szörnyeteg meddig elpiszmog a tortával!

Alice egy kis patak partján ülve ölébe vette a nagy tálcát, és szorgalmasan szeletelt.

– Ez igen durva sértés – mondta feleletképp az Oroszlánnak (azt, hogy szörnyetegnek szólítják, már egészen megszokta). – Már rengeteg szeletet levágtam, de mindig újból összeragadnak!

– Nem értesz a tükörtortákhoz – jegyezte meg az Egyszarvú. – Előbb oszd szét, azután szeleteld.

Ez ostobaságnak hangzott, de Alice engedelmesen fölkelt, és körbehordta a tálcát, s lám, a torta szétvált három darabra.

– No *most* vágd fel – mondta az Oroszlán, mikor Alice visszament az üres tálcával a helyére.

– Hohó, ez így nincs rendjén! – kiáltott fel az Egyszarvú, míg Alice tanácstalanul ült a késsel a kezében, és azon törte a fejét, hogy vajon hogyan is lásson hozzá. – A szörnyeteg kétszer akkora darabot adott az Oroszlánnak, mint nekem!

– Magának viszont nem tartott meg semmit – mondta az Oroszlán. – Szereted a szilvatortát, szörnyeteg?

De mielőtt Alice válaszolhatott volna, rákezdték a dobosok.

Hogy honnan jön a lárma, azt nem tudta megállapítani; teli volt vele a levegő, át- meg átdübörgött a fején, úgy érezte, mindjárt megsüketül. Talpra szökkent, rémülten átugrott a patakon, még volt annyi ideje, hogy meglássa, amint az Egyszarvú és az Oroszlán fölkel nagy dühösen, amiért megzavarták a lakomájukat, aztán térdre esett, mindkét kezét a fülére szorította, hogy kirekessze a borzalmas hangzavart, de hiába.

– Hát ha ez se űzi ki őket a városból – gondolta –, akkor semmi!

„A saját találmányom”

Egy idő múlva a zaj fokozatosan elhalkult, míg végül néma csönd lett; Alice félve emelte föl a fejét. Nem látott senkit. Első gondolata az volt, hogy talán csak álmodta az Oroszlánt, az Egyszarvút meg azokat a furcsa angolszász küldöncöket. A nagy tálca azonban, amelyen a tortát próbálta fölszeletelni, még mindig ott hevert a lábánál. „Szóval mégsem álmodtam – gondolta –, hacsak nem vagyunk valamennyien ugyanannak az álomnak a szereplői. Csak azt remélem, hogy ez az *én* álmom, nem a Fekete Királyé! Nem szeretnék valaki más álmában létezni! – És így folytatta a gondolatsort: – Kedvem volna odamenni és fölébreszteni, hogy lássam, mi történik akkor!”

Gondolatait éles kiáltás szakította félbe:

– Hohó! Hohó! Sakk!

Egy fekete páncélba öltözött Huszár ügetett oda hozzá, kezében hatalmas buzogánnyal. Amikor odaért Alice mellé, a ló hirtelen megállt.

– A foglyom vagy! – kiáltotta a Huszár, miközben lebukfencezett a lóról.

Alice-t még hirtelen riadalmában is inkább a Huszár testi épsége aggasztotta, mint a saját biztonsága, ezért kíváncsian figyelte, míg visszakapaszkodott a nyeregbe. Amint ismét elhelyezkedett odafönt, újból elkezdte:

– A foglyom… – De félbeszakította egy újabb kiáltás:

– Hohó! Hohó! Sakk!

Alice meglepetten nézett körül, vajon merről jön az újabb ellenség.

Ez azonban egy Fehér Huszár volt. Alice mellé rúgtatott, és megálláskor ugyanúgy lezuhant a lóról, ahogyan a Fekete az imént. Amikor visszakapaszkodott, a két huszár szótlanul megállt egymással szemben. Alice zavartan nézett egyikről a másikra.

– Ő az *én* foglyom! – szólalt meg végül a Fekete Huszár.

– Igen, de én kiszabadítom! – felelte a Fehér.

– Hát akkor meg kell érte küzdenünk – mondta a Fekete, és föltette a sisakját (amely eddig a nyeregkápán lógott, és lófej-alakot formázott).

– Ugyebár megtartod a játék szabályait? – érdeklődött a Fehér Huszár, miközben ő is fölrakta a sisakját.

– Mindig – felelte a Fekete, és azzal nekiálltak döngetni

egymást. Alice egy fa mögé bújt, hogy kitérjen a csapások elől.

„Vajon mik lehetnek a játékszabályok? – töprengett magában a küzdelmet figyelve, félénken ki-kikukucskálva rejtekhelyéről. – Az első szabály alighanem az, hogy ha az egyik lovag eltalálja a másikat, akkor az okvetlenül lezuhan a lóról, ha viszont elhibázza, akkor ő maga esik le... Egy másik szabály bizonyára úgy szól, hogy az ellenfeleknek akként kell tartaniuk a buzogányt, ahogyan a bábszínházi báboknak. Micsoda zajt csapnak, amikor lezuhannak a lóról! Mintha hatalmas kondérokat dobnának a földre! És a lovak milyen nyugodtak! Úgy tűrik ezt a lezuhanást-fölkapaszkodást, mintha csak fából volnának!”

Egy további játékszabály az lehetett, bár Alice ezt nem vette észre, hogy az ellenfelek lezuhanván mindig a fejükre estek; a csata pedig úgy fejeződött be, hogy mindketten egyszerre fordultak le a lóról, egymás mellé. Mikor feltápászkodtak, kezet ráztak, aztán a Fekete Huszár nyeregbe szállt és elporoszkált.

– Pompás diadal, nemde? – kérdezte a Fehér Huszár nagy lihegve.

– Nem tudom – kételkedett Alice. – Nem szeretnék senki fogságába esni. Én királynő akarok lenni.

– Az is leszel, ha átkelsz a következő patakon – mondta a Fehér Huszár. – Az erdő széléig elkísérlek, de aztán, tudod, vissza kell fordulnom. Ott vége a lépésemnek.

– Nagyon szépen köszönöm – mondta Alice. – Lesegíthetem a sisakodat? – kérdezte aztán, mert látta, hogy ez a feladat meghaladja a Huszár erejét. Alice-nak azonban végül sikerült kiráznia belőle.

– Így mindjárt könnyebben lélegzik az ember – jelentette ki a Huszár, két kézzel hátrasöpörve borzas haját, és szelíd arcát Alice felé fordítva, szomorúan ránézett. A kislány még soha életében nem látott ilyen különös katonát.

A Huszár páncélruhát viselt, amely láthatólag nem illett a termetére, a hátára pedig egy kis ládikó volt szíjazva, mégpedig fejjel lefelé, hogy a fedele nyitva lógott rajta. Alice élénk kíváncsisággal nézte.

– Látom, a dobozomat csodálod – mondta a Huszár barátságosan. A saját találmányom: ruhaneműt és szendvicseket tartok benne. Amint látod, fejjel lefelé hordom, így nem esik bele az eső.

– Viszont *ki*esnek belőle a tárgyak – jegyezte meg Alice csöndesen. – Nem látod, hogy a fedele nyitva van?

– Ezt nem tudtam – bosszankodott a Huszár. – Akkor hát alighanem minden kiesett belőle. Ezek szerint a doboznak sincs már haszna. – Míg beszélt, leoldozta a hátáról, és már épp be akarta dobni a bozótba, majd egy hirtelen ötlettel gondosan egy faágra akasztotta.

– Tudod-e, miért csináltam ezt? – kérdezte Alice-t.

Alice csak a fejét rázta.

– Arra számítok, hogy esetleg egy méhcsalád belefészkel… és akkor az enyém lesz a méz.

– De hiszen már ott lóg egy méhkas vagy valami ahhoz hasonló a nyeregre erősítve – figyelmeztette Alice.

– Igen, méghozzá nagyon jó méhkas – mondta a Huszár rosszkedvűen –, a legjobbak közül való. És mégis: egy méh nem sok, annyi se jött a közelébe eddig. Az a másik pedig egy egérfogó. Úgy gondolom, az egerek tartják távol a méheket vagy a méhek az egereket, hogy melyik igaz a kettő közül, azt nem tudom.

– Épp azon törtem a fejem, hogy vajon mire jó az az egérfogó – mondta Alice. – Nem valószínű, hogy a ló hátán egerek mászkálnának.

– Nem valószínű, meglehet – felelte a Huszár –, de ha egyszer mégis feltűnnének, nem szeretném, ha itt szaladgálnának összevissza… Tudod – folytatta kis szünet után –, az a legjobb, ha az ember *mindenre* fölkészül. Ezért is hord a lovam bokavédőt.

– És az mire jó? – tudakolta Alice.

– Cápaharapás ellen – hangzott a válasz. – Ez is a saját találmányom. De most már menjünk. Elkísérlek az erdő széléig… Hát az a tálca mire való?

– Szilvatorta alá – felelte Alice.

– Akkor az a leghelyesebb, ha magunkkal visszük – javasolta a Huszár. – Szükségünk lehet rá, ha valahol netán szilvatortát találunk. Segíts betenni ebbe a zsákba.

Ez a művelet jó sokáig tartott, bár Alice elég szélesre nyitotta a zsák száját, de a Huszár rendkívül ügyetlen volt. Az első két-három próbálkozás során a tálca helyett ő maga esett bele a zsákba.

– Azért fért be olyan nehezen – magyarázta, miután végre sikerült begyömöszölni a tálcát –, mert a zsákban túl sok gyertyatartó van. – Azzal a nyeregre akasztotta, az ott függő répák, piszkavasak, miegyebek mellé. – Remélem, a hajad jól odanőtt a fejedhez – folytatta a Huszár, miközben útnak indultak.

– Csak úgy, ahogy szokásos – mosolygott Alice.

– Az aligha lesz elég – aggodalmaskodott kísérője. – Tudod, itt *nagyon* erősek a szelek. Majdnem olyan erősek, mint a paprika.

– És van már valami találmányod azellen, hogy a szél le ne fújja az ember haját? – érdeklődött Alice.

– Még nincs – felelte a Huszár –, de a haj hullása ellen már van.

– És mi az?

– Először is – kezdte a Huszár – vesz az ember egy pálcát. Aztán a haját erre felfuttatja, mint a szőlőt. Mármost a hajhullásnak az az oka, hogy a haj lefelé *lóg*... Tudod, ugyebár, hogy a tárgyak *fölfelé* soha nem hullanak. Ez is az én saját találmányom. Kipróbálhatod, ha akarod.

Alice rövid gondolkodás után úgy találta, hogy ez a módszer mégsem célszerű, közben fel-felsegítette lovára a szegény Huszárt, aki szemlátomást nem volt valami kiváló lovas.

Valahányszor a ló megállt (ami gyakran megesett), a Huszár előrezuhant. Valahányszor megindult (mindannyiszor meglepetésszerűen), a Huszár hátrafelé bucskázott le róla. Egyébként eléggé jól haladt, eltekintve attól a szokásától, hogy olykor oldalvást fordult le a lóról, mégpedig rendszerint azon az oldalon, ahol Alice ment, ezért a kislány hamar megtanulta, hogy nem tanácsos *egészen* közel haladnia hozzá.

– Úgy látom, nincs valami nagy gyakorlatod a lovaglásban – kockáztatta meg a kijelentést Alice, miközben az ötödik zuhanás után nyeregbe segítette a Huszárt.

Útitársa meglepett arcot vágott, sőt meg is sértődött.

– Ugyan, honnan veszed ezt? – kérdezte, miközben visszakecmergett a nyeregbe, fél kézzel Alice haját markolva, nehogy leessen a túloldalon.

– Az emberek általában nem szoktak ilyen gyakran leesni a lóról, ha van gyakorlatuk.

– Rengeteg gyakorlatom van – mondta a Huszár nagyon komolyan. – Rengeteg!

Alice erre nem tudott mást mondani, mint azt:

– Tényleg? – ezt azonban igyekezett a lehető legbarátságosabban kérdezni. Szótlanul mentek tovább, a Huszár behunyta a szemét, motyogott magában, Alice pedig aggodalmasan várta a következő zuhanást.

– A lovaglásban az a művészet – kezdte a Huszár hirtelen, és jobb karjával széles mozdulatot tett –, hogy az ember megtartsa

az… – Itt a mondat ugyanolyan hirtelen véget ért, mint ahogyan elkezdődött, mert a Huszár a feje tetejére esett, épp Alice lába elé. A kislány komolyan megijedt ettől, míg fölsegítette, aggódva kérdezgette:

– Ugye, csontod nem törött?

– Semmi említésre méltó – mondta a Huszár, mintha két-három csonttörés mit se számítana. – Szóval, mint mondtam: a lovaglásban az a művészet, hogy az ember megtartsa az egyensúlyát. Így ni, látod?

Eleresztette a gyeplőt, és mindkét karját kiterjesztette, így mutatva be lovaglóművészetét. Ezúttal a hátára puffant, a ló lába alá.

– Rengeteg gyakorlatom van! – ismételgette folyvást, miközben Alice talpra segítette. – Rengeteg!

– Hiszen ez nevetséges! – kiáltotta Alice, aki egészen kijött a béketűrésből. – Kerekes faló kellene neked, az bizony!

– És az vajon simán halad? – kérdezte a Huszár élénk érdeklődéssel, közben hirtelen mindkét karjával átölelte a ló nyakát, épp idejében ahhoz, hogy elejét vegye egy újabb lepottyanásnak.

– Sokkal simábban, mint egy valódi ló – mondta Alice, és kis sikkantással felnevetett; egyszerűen képtelen volt visszafojtani.

– Beszerzek majd egyet – mormogta magában a Huszár elgondolkodva. – Egyet vagy kettőt… vagy többet.

Kis szünet következett, aztán a Huszár így folytatta:

– Én nagy feltaláló vagyok. Gondolom, észrevetted, hogy mikor legutóbb fölsegítettél a földről, elgondolkodó kifejezés ült az arcomon.

– Valóban, egy kicsit komolynak tűntél – felelte Alice.

– Épp akkor találtam fel ugyanis egy új módszert az akadályon való átkelésre. Szeretnéd hallani?

– Hogyne, nagyon is – mondta Alice udvariasan.

– Elmondom, hogyan találtam fel – kezdte a Huszár. – Azt mondtam magamnak: „Csak a láb okoz problémát: a *fej* már amúgy is eléggé magasan van.” Mármost először is a fejemet az akadály tetejére teszem, aztán a fejem tetejére állok… akkor már a láb is megfelelő magasságban van ugyebár… és, nemde, már át is jutottam.

– Hát igen – felelte Alice elgondolkodva –, azt hiszem, ilyen módon csakugyan átjutsz az akadályon, de nem gondolod, hogy ez kissé bonyolult?

– Még nem próbáltam ki – mondta a Huszár komolyan –, ezért nem tudok biztosat mondani, de… csakugyan, attól tartok, hogy valóban *kissé* bonyolult volna.

Olyan kedveszegett lett ettől, hogy Alice jobbnak látta, ha sürgősen témát változtat:

– Milyen különös sisakod van! – mondta vidoran. – Ez is a saját találmányod?

– Igen – mondta –, de föltaláltam ennél jobbat is; az olyan alakú volt, mint egy kihegyezett ceruza. Amikor a fejemen volt, én leestem a lóról, a sisak csúcsa szinte azonnal leért a földre, és így, ugyebár, az esés hossza jelentősen megrövidült. Az is igaz viszont, hogy fennállt a *beleesés* veszélye. Ez is megtörtént velem egyszer, és a dologban az volt a legrosszabb, hogy mielőtt kimászhattam volna belőle, arra jött a másik Fehér Huszár, és föltette a sisakot. Azt hitte, az övé.

A Huszár olyan komolyan adta elő az esetet, hogy Alice nem mert nevetni.

– Attól félek – mondta remegő hangon –, őneki sem tett jót, hogy a feje tetején voltál.

– Hát ugye, meg kellett rúgnom – mondta a Huszár gondterhelten. – Akkor aztán levette a sisakot… de még hosszú időbe telt, amíg ki tudtam szabadulni. És nem is ment fájdalommentesen. Mire kijutottam, olyan sebes voltam mindenütt… olyan sebes, mint a szélvész.

– De a szélvész nem *úgy* sebes – tiltakozott Alice.

A Huszár a fejét rázta.

– Biztosíthatlak, hogy sebes voltam én mindenhogy – mondta felhevülve, és közben széles mozdulatot tett a karjával. Azonnal lefordult a nyeregből, és fejjel belezuhant egy mély árokba.

Alice odaszaladt az árok széléhez, és lenézett. A baleset most jobban megrémítette a szokottnál, hiszen a Huszár egy ideje már egész biztonságosan ült a nyeregben, és a kislány attól félt, hogy ezúttal igazán komoly baja történt. Nem látott kísérőjéből mást, mint a két talpát, de megnyugodott, amikor a Huszár a megszokott hangján szólalt meg:

– Sebes voltam én mindenhogy – ismételte –, viszont tőle különös gondatlanság volt feltenni valaki másnak a sisakját, ráadásul úgy, hogy a tulajdonos is benne van.

– Hogy tudsz ilyen nyugodtan beszélni fejjel lefelé? – kérdezte Alice, azzal a lábánál fogva kivonszolta az árokból, és egy buckának támasztotta.

A Huszárt szemlátomást meglepte a kérdés.

– Mit számít, hogy milyen helyzetben vagyok? – kérdezte. – Az elmém közben változatlanul működik. Sőt az az igazság, hogy minél inkább fejjel lefelé vagyok, annál több találmány jut az eszembe. Életem legnagyobb teljesítménye volt – folytatta kis hallgatás után –, hogy feltaláltam egy újfajta pudingot, miközben a húsételt ettük.

– És a következő fogásnak már el is készítették? – kérdezte Alice. – Az aztán valóban gyors munka lehetett.

– Hát a *következő* fogásnak éppen nem – mondta a Huszár lassan, elgondolkozva. – Nem, a következő *fogásnak* biztosan nem.

– Akkor a következő napon készítették el, igaz? Gondolom, egy vacsorához két pudingot úgysem ettetek volna meg.

– Hát a *következő* napon éppen nem – ismételte a Huszár, ugyanúgy, mint az előbb. – A következő *napon* biztosan nem. Az az igazság – mondta a fejét lehorgasztva, és a hangja is egyre lejjebb és lejjebb szállt –, nem hiszem, hogy azt a pudingot *valaha* is megcsinálták volna! Tulajdonképpen abban sem bízom, hogy egyszer majd meg fogják csinálni. De mégis igen ügyes puding volt.

– És miből készült volna? – kérdezte Alice, aki észrevette, hogy a puding története elkedvetleníti a Huszárt, és remélte, hogy fel tudja vidítani.

– Itatóspapírral kezdődött – nyögte a Huszár feleletképpen.

– Hát, ami azt illeti... az nem lehetett valami gyönyörűséges...

– Az, hogy gyönyörűséges volt, nem kifejezés – vágott közbe a Huszár felvillanyozva. – El sem tudod képzelni, mit számít, ha az ember hozzáad ezt-azt... például puskaport és pecsétviaszt. Itt el kell hogy hagyjalak.

Alice erre nem tudott mit felelni; épp a pudingon járt az esze.

– Szomorú vagy – mondta a Huszár aggodalmasan –, hadd énekeljek el neked egy dalt, hogy fölvidulj.

– Nagyon hosszú? – kérdezte Alice, mert aznap már bőven kijutott neki versekből, dalokból.

– Hosszú – mondta a Huszár –, de nagyon-*nagyon* szép. Aki csak hallja, vagy megkönnyezi, vagy...

– Vagy? – érdeklődött Alice, mert a Huszár itt hirtelen elhallgatott.

– Vagy nem könnyezi meg, ugyebár. A dal a *Lazac-szemek* címet viseli.

– Aha, szóval így hangzik a címe! – mondta Alice, és megpróbált érdeklődést erőltetni magára.

– Nem, nem érted a dolgot – a Huszár kissé ingerült lett. – A dal ezt a címet *viseli*. De a címe úgy *hangzik*: *A vén apó*.

– Tehát azt kellett volna mondanom az előbb: „Aha, szóval ez a címe!” Ugye? – helyesbített Alice.

– Dehogyis, az más dolog! A dal címe tudniillik *Megélhetés*, de ez csak a *címe*, ugyebár; a dal maga nem ez.

– Hát akkor mi a dal? – kérdezte Alice, immár tökéletesen összezavarodva.

– Épp rá akartam térni – felelte a Huszár. – A dal tulajdonképpen nem más, mint az *A kapun üldögélt*; a zene is saját szerzeményem.

És így szólván megállította lovát, a kantárszárat a ló nyakára vetette, majd fél kézzel lassan ütve a tempót, bolondos, szelíd arcán halvány mosollyal elkezdte.

A különös események közül, amelyeket átélt Tükörországban, Alice erre emlékezett később a legpontosabban. Évek múlva is úgy vissza tudta idézni, mintha csak tegnap történt volna: a Huszár szelíd kék szemét és kedves mosolyát, a haján átsütő lenyugvó napot, melynek sugaraitól különösen csillogott a páncélruha, a nyugodtan legelésző lovat a nyakában lógó kantárszárral s a háttérben az árnyas erdőt... Úgy fogadta magába ezt a látványt, mint valami festményt, és egyik kezével beárnyékolva a szemét, egy fának támaszkodva figyelte ezt a különös párost, félálomban hallva a szomorkás dallamot.

„Hanem a zene nem a saját szerzeménye – gondolta közben –, ez egy régi népdal.” Aztán csak állt, és odaadóan figyelt, de könny nem szökött a szemébe.

Elmondom az elmondhatót –
ne várj hosszú mesét.
Láttam egyszer egy vén apót,
a kapun üldögélt.
Kérdeztem őt: „Apó, ki vagy?
Élted hogy tengeted?”
S szavát úgy fogta fel az agy,
mint szita a vizet.

„Lepkét szedek” így szólt a vén,
„buzakalászokon,

húsgombócokká gyúrom én,
s az utcán árulom;
kik a viharzó tengeren
járnak, azok veszik –
életem hát így tengetem,
mert többre nem telik.”

Akkor a zöld bajuszkenőcs
járt az eszembe épp,
s hogy hatását takarni bölcs
ernyővel, bármiképp.
Így nem volt válaszom se kész,
hisz fejem másba főtt,
hát megböktem: „Halljam, hogy élsz!”
s jól kupán csaptam őt.

Szelíd szavával szólt az agg:
„Járok bércek tövén,
s ha egy patak elém akad,
azt lángra gyújtom én.
Így készül a híres-neves
Makasszár-hajolaj,
a munkám nem túl érdekes,
pénznél meg több a baj.”

De már új terven járt eszem:
hájkurát inditok,
ki mindennap hájat eszen,
hízik, mint a pocok.
Megráztam hát a vaksi vént,
hogy arca kékre vált,
s ráförmedtem: „Halljuk, miként
élsz meg, az angyalát!”

Szólt ő: „Fenyéren, szirtfokon
gyüjtök lazac-szemet,
és mellénygombnak faragom,
amíg az éj befed.
Nem kapok értük aranyat,
ezüst is ritka bér,
mert belőlük kilenc darab

fél rézfityinget ér.

Néha kiflit kutatva ások,
vagy zabot hegyezek,
lépvesszővel rákot vadászok,
sóval vörösbegyet.
Nos hát, így tartom fenn magam,
és most, ha megbocsát,
uraságodra boldogan
ürítenék kupát.”

Felfogtam, mert új terveit
kifőzte épp agyam:
ha borban pácolják, a híd
eláll rozsdátalan.
Megköszöntem hát a mesét,
mellyel elémbe állt,
s főként hogy uraságomért
ürítene kupát.

S azóta, ha úgy alakul,
hogy ujjam enyvbe bök,
vagy bal cipőbe makacsul
jobb lábat gyömködök,
vagy ha ráejtek tyukszememre
egy rozsdás gőzekét,
mindig pityergek, mert a szende
öregapót hozza eszembe –

szava szelíd, a hangja gyenge,
hó üstöke a szélbe lengve,
varjút formáz a képe szembe,
pillantása izzó kemence,
bánatán búsan elmerengve
ringatja testét, tente-tente,
szája motyog csak, mintha benne
egy szakajtó kelt tészta lenne,
s bivalyként hortyog a fülembe –
őt, az apót, ki estelente
a kapun üldögélt.

Miután a Huszár eldalolta a balladát, kezébe vette a kantárszárat, és lovát visszafordította.

– Most már csak pár méter van hátra – mondta –, lefelé a domboldalon, aztán át azon a kis patakon, és királynő leszel. De ugye azt még megvárod, amíg befordulok ott az ösvényen? – kérdezte, mikor Alice sóvár pillantással a patak felé fordult. – Nem tart soká. Te csak állj itt, és integess a zsebkendőddel, amíg el nem tűnök a kanyarban. Tudod, az erőt adna nekem.

– Hát persze hogy megvárom – felelte Alice –, és nagyon köszönöm, hogy ilyen messzire elkísértél... meg a dalt is. Igazán nagyon tetszett.

– Reméltem is – mondta a Huszár bizonytalanul –, bár nem sírtál rajta annyit, mint vártam.

Kezet ráztak, aztán a Huszár lassan belovagolt az erdőbe. „Remélem, csakugyan *be*fordul az ösvényen – gondolta Alice, míg figyelte a távozót. – De nem, ettől féltem: *le*fordult! Pont a feje tetejére, mint rendesen! Viszont elég hamar nyeregbe szállt... Talán azért, mert annyi mindent ráaggatott arra a lóra..." Így beszélt magában, míg figyelte az ösvényen nyugodtan poroszkáló lovat meg a Huszárt, aki előbb az egyik oldalon zuhant le róla, majd a másikon. A negyedik vagy ötödik lepottyanásnál elért az út kanyarulatához, akkor Alice a zsebkendőjével intett, és megvárta, míg a Huszár eltűnik a szeme elől.

– Remélem, ez valóban erőt adott neki – mondta Alice, és megfordult, hogy lefusson a domboldalon. – Itt az utolsó patak, aztán pedig királynő lesz belőlem! Milyen csodálatos!

Néhány lépéssel a patak partján termett.

– A nyolcadik mező! – kiáltotta, miközben átugrott: és a földre huppant a túlsó parton, hogy megpihenjen. A pázsit puha volt, mint a moha, és virágágyak tarkították.

– De örülök, hogy végre megérkeztem!... Mi ez itt a fejemen? – kiáltott fel rémülten, és megragadta azt a súlyos valamit, amely szorosan körülölelte a homlokát. – Hogyan kerülhetett a fejemre anélkül, hogy észrevettem volna? – töprengett, miközben levette a valamit a fejéről, és az ölébe tette, hogy megvizsgálja, mi lehet.

Egy aranykorona volt.

Alice királynő

– Hiszen ez nagyszerű! – ujjongott Alice. – Sosem hittem volna, hogy ilyen hamar királynő lesz belőlem. Hanem egyet mondok, felség – folytatta szigorúan –, nem vezet jóra, ha tovább is itt heverészik a fűben! Egy királynőnek ügyelnie kell a méltóságára!

Így hát felállt, és sétálgatni kezdett; előbb kissé mereven, mert attól tartott, hogy leesik a koronája, de aztán azzal nyugtatta meg magát, hogy úgysem látja senki.

– Ha valóban királynő vagyok – mondta, miközben visszaült a fűbe –, idővel bizonyosan megtanulom viselni.

Az utóbbi időben annyi különös dolog történt, hogy csöppet sem lepődött meg, amikor egyszer csak azt vette észre: a Fekete és a Fehér Királynő ott ül szorosan mellette. Szerette volna megkérdezni, hogyan kerültek oda, de félt, hogy ez udvariatlanság volna. Abban azonban nincs semmi rossz, gondolta, ha megkérdezi, vajon vége van-e a játszmának.

– Kérem – kezdte –, volnának olyan szívesek megmondani, hogy...

– Akkor beszélj, ha kérdeznek! – förmedt rá a Fekete Királynő éles hangon.

– De hát ha mindenki betartaná ezt a szabályt – ellenkezett Alice, mert szeretett vitatkozni –, és mindig csak akkor szólalna meg, ha kérdezik, és a másik ember is arra várna, hogy megszólítsák, akkor soha senki se szólalna meg, és...

– Ostobaság! – mérgelődött a Fekete Királynő. – Hát nem érted, te gyerkőc, hogy... – itt abbahagyta, és egy percig összevont szemöldökkel gondolkozott, aztán hirtelen témát váltott. – Hogy értetted azt, hogy ha valóban királynő vagy? Mi jogon nevezed magad így? Nem lehetsz királynő addig, amíg a vizsgát le nem tetted. És minél előbb nekikezdünk, annál jobb.

– Én csak azt mondtam: „ha”! – védekezett Alice erőtlenül.

A két királynő összenézett, aztán a Fekete gúnyosan megjegyezte:

– Szerinte csak azt mondta: „ha”!

– Hiszen ennél sokkal többet mondtál! – nyöszörögte a Fehér Királynő, és a kezét tördelte. – Jaj, sokkal, de sokkal többet!

– Úgy is van – mondta a Fekete Királynő Alice-nak. – Mindig az igazat mondd, előbb gondolkozz, aztán beszélj, és utána írd is

le.

– De hát semmi értelme… – kezdte Alice a védekezést, de a Fekete Királynő közbevágott:

– Pontosan ezt kifogásolom! Hogy semmi értelmed! Mit gondolsz, mi haszna van egy értelem nélküli gyereknek? Még egy viccnél is lényeges, hogy értelme legyen, egy gyerek pedig fontosabb egy viccnél, remélem. Ezt akkor sem tagadhatod, ha a fejed tetejére állsz.

– Nem szoktam a fejem tetején állva tagadni – vetette ellen Alice.

– Senki sem állította, hogy szoktál – mondta a Fekete Királynő –, én csak azt mondtam, hogy akkor sem tagadhatod.

– Olyan lelkiállapotban van – vélekedett a Fehér Királynő –, hogy mindenképpen tagadni szeretne valamit, csak azt nem tudja, mit.

– Rosszindulatú, ellenszenves természet – jegyezte meg a Fekete Királynő, és ezután egy-két perces kínos csend következett.

A hallgatást a Fekete Királynő törte meg. Azt mondta a Fehérnek:

– Meghívlak Alice estélyére.

A Fehér Királynő bágyadtan mosolygott, és így felelt:

– Én pedig meghívlak téged.

– Nem is tudtam, hogy estélyt adok – mondta Alice –, de ha így van, akkor azt hiszem, nekem kellene meghívnom a vendégeket.

– Megadtuk a lehetőséget, hogy megtedd – jegyezte meg a Fekete Királynő –, de merem állítani, hogy nem sok órát vettél jó modorból.

– Az órán nem jó modort tanítanak – mondta Alice –, hanem számtant meg ilyesfélét.

– Tudsz összeadni? – kérdezte a Fehér Királynő. – Mennyi egy meg egy meg egy meg egy meg egy meg egy meg egy meg egy meg egy meg egy?

– Nem tudom – felelte Alice. – Nem tudtam követni.

– Összeadni nem tud – jelentette ki a Fekete Királynő. – Kivonni tudsz? Vonj ki nyolcból kilencet.

– Nyolcból kilencet nem tudok – válaszolta Alice nagy igyekezettel –, de…

– Kivonni sem tud – szögezte le a Fehér Királynő. – Tudsz-e osztani? Ossz el egy kenyeret egy késsel. Mi az eredmény?

– Azt hiszem… – kezdte Alice, de a Fekete Királynő válaszolt helyette:

– Vajas kenyér természetesen. Próbáljunk még egy kivonást. Adva van egy kutya meg egy csont. Vond ki a csontot. Mi marad?

Alice eltöprengett.

– A csont, ugye, nem marad, ha kivontam… a kutya se maradna, hanem jönne, hogy megharapjon… és bizony én se maradnék!

– Tehát azt mondod, hogy semmi sem maradna? – kérdezte a Fekete Királynő.

– Igen, azt hiszem, ez a válasz.

– Téves, mint a többi – mondta a Fekete Királynő. – A béketűrés maradna.

– Hogyhogy? Nem értem.

– Hát figyelj csak ide! – fakadt ki a Fekete Királynő türelmetlenül. – Ugyebár, a kutya kijönne a béketűrésből?

– Lehet – felelte Alice óvatosan.

– Hát akkor ha a kutya elmegy, a béketűrés csak ott marad! – kiáltotta a Királynő.

Alice erre, amilyen komolyan csak tudta, azt mondta:

– Lehet, hogy az is elmenne, csak más irányba. – De közben ezt gondolta: „Hogy mi micsoda sületlenségeket beszélünk összevissza!”

– Számolni tehát egyáltalán nem tud! – mondták a királynők kórusban, nyomatékosan.

– És te tudsz számolni? – fordult Alice hirtelen a Fehér Királynőhöz, mert nem volt ínyére, hogy ilyen ostobának nézik.

A Királynő eltátotta a száját, a szemét meg becsukta.

– Összeadni tudok – válaszolta –, ha elég időm van rá… de kivonni, azt semmi esetre sem!

– Az ábécét ugyebár tudod – mondta a Fekete Királynő.

– Hát persze – felelte Alice.

– Én is – suttogta a Fehér Királynő. – Majd sokszor átismételjük együtt. És elárulok egy titkot: egybetűs szavakat is el tudok olvasni! Hát nem nagyszerű? De azért ne csüggedj. Majd te is megtanulod, ha itt lesz az ideje.

Itt ismét a Fekete Királynő vette át a szót:

– Értesz gyakorlati dolgokhoz? – kérdezte. – Hogyan készül a ház?

– Ezt tudom! – kiáltotta Alice fellelkesülve. – Először is alapot ásnak…

– Hibás! – vágott közbe a Királynő. – Nem ás*nak*, hanem ás*sák* a lapot! És különben is: miféle lapot ásnak?

– Az nem lap – magyarázta volna Alice –, hanem arra húzzák fel a négy falat…

– Négy falat *micsodát* húznak fel? És vajon szokás házépítés közben falatozni? – faggatta a Fehér Királynő. – Ne hagyj ki ennyi részletet!

– Legyezzük a fejét! – vágott közbe a Fekete Királynő aggodalmasan. – Ennyi gondolkodástól még belázasodik!

Nekiláttak hát, és gallyakkal legyezni kezdték Alice-t, aki a végén könyörögni kezdett, hogy hagyják abba, mert egészen összekócolták.

– Most már jobban van – állapította meg a Fekete Királynő. – Tudsz idegen nyelveket? Hogy mondják franciául azt, hogy „ingyom-bingyom?”

– Az „ingyom-bingyom” nem is angol szó – felelte Alice komolyan.

– És ki mondta, hogy az? – vágta rá a Fekete Királynő.

Alice úgy látta, hogy ezúttal ki tudja vágni magát a kutyaszorítóból.

– Ha megmondod, milyen nyelven van az „ingyom-bingyom”, akkor én is elárulom, hogyan mondják franciául! – kiáltotta diadalmasan.

A Fekete Királynő azonban csak felhúzta az orrát, és azt mondta:

– Egy királynő nem alkudozik.

„Bárcsak ne is kérdezősködne annyit!” – gondolta Alice.

– Ne veszekedjünk – kérte a Fehér Királynő aggodalmasan. – Mi okozza a villámlást?

– A villámlást – felelte Alice nagyon határozottan, mert ezúttal biztos volt a dolgában – a mennydörgés okozza. Nem, nem! – helyesbített sietve. – Éppen fordítva!

– Már késő visszavonni – szólt rá a Fekete Királynő –, ha egyszer kimondtál valamit, vállalnod kell a következményeket.

– Erről jut eszembe – vágott közbe a Fehér Királynő lesütött szemmel, a kezét tördelve –, *akkora* zivatar volt múlt kedden… vagyis hogy a múlt keddek egyikén…

– A mi országunkban – jegyezte meg Alice – egyszerre csak egy nap van.

– Együgyű ország lehet – mondta a Fekete Királynő. – Minálunk egyszerre két-három nappal vagy éjszaka van, sőt télen

néha öt éjszakát is tartunk egyszerre, tudod, a meleg miatt.

– Tehát öt éjszaka melegebb, mint egy? – kockáztatta meg a kérdést Alice.

– Ötször olyan meleg, természetesen.

– De hiszen ötször olyan *hidegnek* kellene lennie, ha ez a szabály!

– Pontosan! – kiáltotta a Fekete Királynő. – Ötször olyan meleg és ötször olyan hideg *is*, ugyanúgy, ahogyan én ötször olyan gazdag és ötször olyan okos vagyok, mint te!

Alice egy sóhajtással feladta a meddő vitát. „Olyan ez az egész, mint egy találós kérdés, amelynek nincs megfejtése!” – gondolta.

– Dingidungi is látta – suttogta a Fehér Királynő, mintha csak magának beszélne. – Odajött az ajtóhoz egy dugóhúzóval a kezében…

– Minek? – kérdezte a Fekete Királynő.

– Azt mondta, hogy be akar jönni – folytatta a Fehér –, mert valami vízilovat keresett. Mármost az volt a helyzet, hogy akkor épp nem akadt ilyen a háznál.

– Általában szokott lenni? – csodálkozott el Alice.

– Csak csütörtökön – felelte a királynő.

– Tudom, hogy miért kellett volna neki – mondta Alice. – Meg akarta büntetni a halakat, mert…

A Fehér Királynő azonban csak mondta a magáét:

– Olyan zivatar volt, hogy azt el se tudod képzelni!

– Nem tud ő semmit elképzelni – szólt közbe a Fekete Királynő.

– A tető egy része leszakadt, és ettől még több mennydörgés jött be… csak úgy gurult szanaszét a szobában, hatalmas darabokban… felborogatta a bútort meg mindent… A végén már annyira féltem, hogy a nevem se jutott eszembe!

Alice közben így gondolkodott: „Én bizony nem a nevemen törném a fejemet egy természeti csapás kellős közepén! Hiszen annak semmi értelme!” De megtartotta magának a véleményét, nehogy megbántsa szegény királynőt.

– Bocsáss meg neki, felség – mondta a Fekete Királynő Alice-nek, miközben megfogta a Fehér Királynő kezét, és gyengéden simogatni kezdte. – Nem akar rosszat, de általában csupa ostobaságot hord össze.

A Fehér Királynő szégyenlősen nézett Alice-re, aki érezte, hogy most valami kedveset kellene mondania neki, de a világon semmi sem jutott eszébe.

– Soha nem kapott jó nevelést – folytatta a Fekete Királynő –, és ehhez képest megdöbbentően jóindulatú! Simogasd csak meg a fejét, meglátod, hogy örül neki!

De ez már meghaladta Alice bátorságát.

– Egy kis kedvesség… meg néhány hajcsavaró… igazán csodát tudna művelni vele.

A Fehér Királynő nagyot sóhajtott, és fejét Alice vállára hajtotta.

– Olyan álmos vagyok! – dünnyögte.

– Fáradt szegénykém – mondta a Fekete Királynő. – Simítsd le a haját, add neki a hálósapkát, és énekelj valami megnyugtató altatódalt.

– Nincs nálam hálósapka – felelte Alice –, és nem tudok egyetlen altatódalt sem.

– Akkor, úgy látszik, magamnak kell énekelnem – adta meg magát a Fekete Királynő, és rákezdte:

Csitt, csitt, kicsi hölgyem, Alice édes ölében,
míg kész az ebéd, csicsikálj, nosza, szépen;
jóllakva ebéddel, csupa bál lesz az éj,
megy Alice s a királynék, a Sötét s a Fehér.

– Most már tudod a szöveget – tette hozzá, miközben Alice másik vállára hajtotta a fejét –, énekeld el most *nekem*. Én is kezdek elálmosodni. – A következő pillanatban mindkét királynő mélyen aludt, és versenyt hortyogott.

– Most mit tegyek? – fakadt ki Alice, miközben előbb az egyik, aztán a másik kerek kobak legurult a válláról, és mint két súlyos gombolyag, megpihent az ölében. – Nem tudok róla, hogy valaki egyszerre két alvó királynő álmát őrizte volna! Anglia történetében legalábbis nem fordult még elő, hiszen egynél több királynő soha nem volt egyszerre. Ébredjetek föl, olyan nehezek vagytok! – mondta türelmetlenül, de a halk hortyogáson kívül egyéb választ nem kapott.

A horkolás percről percre erősödött, egyre dallamosabbá vált, egy idő múlva már mintha valami szöveget is ki tudott volna hámozni belőle. Olyan feszülten figyelte a hangokat, hogy mikor a két súlyos fej hirtelen eltűnt az öléből, nem is vette észre.

Egy boltíves kapu előtt állt, amely fölé nagybetűkkel ez volt írva: ALICE KIRÁLYNŐ, két oldalán pedig egy-egy csengőfogantyú lógott, az egyik ezzel a felírással: *Vendégek csengője*, a másik

pedig: *Szolgák csengője.*

„Megvárom, míg vége a zenének – gondolta Alice –, aztán meghúzom a… a… *Melyik* fogantyút is kell meghúznom? – törte a fejét a két táblát nézve. – Nem vagyok se vendég, se szolga. *Igazán* kellene itt egy *Királynő csengője* feliratú fogantyúnak is lennie…”

Ekkor a kapu résnyire kinyílt, egy hosszú csőrű alak dugta ki rajta a fejét, és ezt rikkantotta:

– A jövő hét utánig nincs félfogadás! – azzal ismét becsapta a kaptu.

Alice sokáig dörömbölt, zörömbölt mindhiába, végül egy fa tövében ülő vénséges vén Béka feltápászkodott, és lassan hozzászökdécselt. Élénksárga ruhát hordott, óriási bakancs volt a lábán.

– Mi van már? – kérdezte a Béka mély, rekedt suttogással.

Alice hátrafordult, készen rá, hogy belekössön akárkibe.

– Hol az a szolga, aki a kaput őrzi? – kérdezte.

– Melyik kaput? – kérdezett vissza a Béka. Olyan lassan motyogta a szavakat, hogy Alice majdnem toppantott türelmetlenségében.

– Hát *ezt* a kaput, mi mást! – kiáltotta.

A Béka nagy, kifejezéstelen szemekkel bámulta a kaput, majd közelebb ment, és végighúzta rajta a hüvelykujját, mintha azt vizsgálná: nem pereg-e róla a festék. Aztán Alice-re nézett.

– Őrizni a kaput? – kérdezte. – Miért, meg akar szökni? – A hangja olyan rekedt volt, hogy Alice alig hallotta.

– Nem értem, mit mond – hajolt közelebb.

– Angolul beszélek, nem? – folytatta a Béka. – Vagy talán süket vagy? Miért akar a kapu megszökni?

– Semmiért! – mondta Alice türelmetlenül. – Kopogtam rajta.

– Ezt nem kellett volna… nem kellett volna… – motyogta a Béka. – Az csak felingerli. – Azzal odalépett a kapuhoz, és hatalmas bakancsával jókorát rúgott bele. – Ha békén hagyod – krákogta, miközben visszahuppogott a helyére, a fa alá –, akkor ő is nyugton marad.

A kapu kitárult, és bent valaki éles hangon ezt énekelte:

Nosza, halld, Tükörország, hogy Alice mit üzen:
„A kezembe jogar, koronás a fejem;
ki Tükörbeli Polgár, az ebédre betér:
jön Alice s a királynék, a Sötét s a Fehér.”

És refrénként hangok százai zengték vele:

Nosza, teljen a serleg, az ónkupa sorba,
és hintse az asztalt csigahéj, ocsu, korpa,
kávéba a macska, teába egér:
háromszor a harminc hurrát Alice-ért!

Aztán zűrzavaros éljenzés következett, miközben Alice azt gondolta: „Háromszor harminc az kilencven. Kíváncsi vagyok, számolja-e valaki!” Egy perc múlva ismét csend lett, és az iménti éles hang előadott egy újabb versszakot:

Alice int: „Ki Tükörbeli Polgár, ide térjen,
nagy kegy, ha ki látja, ki hallja személyem;
jer hát vacsorámra, hisz Alice maga kér,
s hozzá a királynék, a Sötét s a Fehér!”

Amire ismét a refrén következett:

Csorduljon ecet, spiritusz, lila tinta
s csupa ily csuda-drága nedű poharunkba,
a borba hamut, homokot s ami fér –
nosza hétszer a hetven hurrát Alice-ért!

„Hétszer hetven! – ismételte Alice elkeseredve. – Hiszen annak holnap se lesz vége! Azt hiszem, az lesz a legjobb, ha most bemegyek.” És be is ment. Mihelyt megjelent, halálos csend támadt.

Alice lámpalázasan nézett végig az asztalnál ülőkön, miközben átlépkedett a hatalmas termen. Körülbelül ötven vendég volt jelen, méghozzá a legkülönfélébb fajták: voltak köztük madarak, egyéb állatok, még néhány virág is. „Örülök, hogy hívás nélkül is eljöttek – gondolta Alice –, mert magamtól soha nem tudtam volna, kiket kell meghívnom!”

Az asztalfőn három szék állt; a Fekete és a Fehér Királynő már elfoglalt közülük kettőt, de a középső még üres volt. Alice leült, kényelmetlenül érezte magát a némaság miatt, hevesen kívánta, bárcsak megszólalna már valaki.

A Fekete Királynő törte meg a csendet:

– Lekéstél a levesről és a halról – közölte. – Hozzátok a

pecsenyét!

A felszolgálók egy báránycombot tettek Alice elé, aki riadtan nézte, mert addig sosem kellett még húst szeletelnie életében.

– Kissé meg vagy illetődve, hadd mutassalak be én a báránycombnak – mondta a Fekete Királynő. – Alice – bárány; bárány – Alice.

A báránycomb felugrott a tálban, és meghajolt Alice előtt, ő pedig viszonozta a meghajlást, nem tudva: féljen-e vagy mulasson.

– Adhatok egy szeletet? – kérdezte aztán, felvéve a kést, és ránézett a két királynőre.

– Semmi szín alatt – mondta a Fekete Királynő igen határozottan. – Nem illik fölszeletelni valakit, akit bemutattak neked. Vigyétek a pecsenyét! – A felszolgálók el is vitték, de máris hoztak helyette egy jókora mazsolás pudingot.

– Inkább nem mutatkoznék be a pudingnak, ha lehet – mondta Alice sietve –, különben egyáltalán nem ebédelünk. Adhatok belőle?

De a Fekete Királynő csak egy barátságtalan pillantást vetett rá, és azt morogta:

– Puding – Alice; Alice – puding. Vigyétek a pudingot! – És a pincérek máris vitték, még mielőtt Alice viszonozni tudta volna a meghajlást.

Eszébe jutott azonban: ugyan miért csak a Fekete Királynő adhat itt parancsokat? Kísérletképpen így kiáltott fel:

– Hozzátok vissza a pudingot! – És az máris ott díszelgett az asztalon, mintha egy bűvész varázsolta volna elő. Olyan nagy volt, hogy Alice kissé megijedt tőle, akárcsak a báránycombtól, de aztán legyőzte félelmét, és átadott egy szeletet a Fekete Királynőnek.

– Mégiscsak pimaszság! – mondta a puding. – Kíváncsi vagyok, te mit szólnál hozzá, ha én vágnék ki belőled egy szeletet, ebadta!

Alice erre csak bámulni és tátogni tudott.

– Mondj már valamit – szólt rá a Fekete Királynő –, nem helyénvaló, hogy a puding tartja szóval az egész társaságot!

– Tudod, a mai napon rengeteg verset és dalt hallottam – kezdte Alice, egy kicsit megszeppenve attól, hogy amint kinyitotta a száját, a teremben halálos csend támadt, és minden szempár őrá meredt. – És nagyon különös, hogy mindegyik vers halakról szólt. Nem tudod véletlenül, hogy miért kedvelik errefelé annyira

a halat?

A Fekete Királynőhöz intézte szavait, akinek válasza távolról sem illett a kérdéshez.

– Ami a halakat illeti – mondta nagyon lassan és ünnepélyesen –, ő fehér felsége ismer egy igen kedves fejtörőt, amely végig versben íródott, és végig halakról szól. Előadja talán?

– Fekete felséged igen kedves, hogy megemlíti – turbékolta a Fehér Királynő Alice fülébe. – Nagy örömömre szolgálna, ha elmondhatnám. Megengeded?

– Boldog lennék, ha hallhatnám – felelte Alice nagyon udvariasan.

A Fehér Királynő fölnevetett, és megsimogatta Alice arcát. Aztán nekikezdett:

„Legelőbb: hol a hal?”
Csuda könnyü: halat terem itt a fenyő is.
„S ha a hal elinal?”
Csuda könnyü: halat kifog egy csecsemő is.

„Nosza, főjön a hal!”
Csuda könnyü: egy óra se kell az egészhez.
„Tedd a tálba hamar!”
Csuda könnyü: a tálba kerül, mire kész lesz.

„Ide tedd, ha kifőtt!”
Csuda könnyü letenni elédbe a tálat.
„Nos, emeld a fedőt!”
De nehéz: emelem, kezem is belefárad –

a fedő letapadt,
csuda tudja, mi fogja, ragasztja le enyvként!
Mi nagyobb feladat?
Kitálal*ni halam?* Kitalál*ni a rejtvényt?*

– Gondolkozz egy percig, aztán közöld a megoldást – mondta a Fekete Királynő. – Addig iszunk az egészségedre... Alice királynő egészségére! – rikoltotta teli torokból, mire a vendégek inni kezdtek, de mindegyik a lehető legfurcsábban: volt, aki a fejére borította a poharát, mint valami föveget, és az arcán lecsurgó bort itta; mások feldöntötték az üvegeket, és az asztal szélén lefutó patakocskákat itták föl; hárman pedig (Alice kengurunak

vélte őket) belemásztak a birkapörköltös tálba, és lefetyelték a mártást.

„Akár a malacok a vályúnál!” – gondolta Alice.

– Formás kis beszédben köszönetet kell mondanod – szólt a Fekete Királynő, és összevont szemöldökkel Alice-re nézett.

– Majd mi támogatunk közben – suttogta a Fehér Királynő, miközben Alice engedelmesen, de kissé megszeppenve állt föl, hogy megtartsa beszédét.

– Köszönöm – suttogta vissza –, de anélkül is nagyon jól megvagyok.

– Anélkül soha nem lesz az igazi – mondta a Fekete Királynő nagyon határozottan, így Alice kénytelen volt meghajolni előttük.

(„És úgy, de úgy nyomtak! – mesélte később, mikor nővérének előadta a lakoma történetét. – Már azt hittem, össze akarnak lapítani!”)

Beszéd közben alig tudott egy helyben állva maradni: a két királynő úgy préselte két oldalról, hogy szinte fölemelték a levegőbe.

– Azért emelkedem szólásra, hogy köszönetet mondjak... – kezdte, de egyszerre azt vette észre, hogy valóban fölemelkedett a levegőbe; sikerült azonban megkapaszkodnia az asztal szélében, és így visszahúzta magát a földre.

– Vigyázz magadra! – visította hirtelen a Fehér Királynő, és megragadta Alice haját. – Itt valami történni fog!

És valóban (amint Alice később elmesélte) sok minden történt egyazon pillanatban. A gyertyák felnyúltak a mennyezetig, mint megannyi óriási, lángoló nádszál. A palackok két-két tányért ragadtak meg, és oldalukra illesztve, mintha szárnyuk nőtt volna, nagy surrogással röpködni kezdtek.

„Egészen úgy néznek ki, mint a madarak” – gondolta Alice, miközben iszonyatos zűrzavar kerekedett.

A könyöke felől rekedt hahotázást hallott; odafordult, hogy lássa, mi történt a Fehér Királynővel, de a Királynő helyén a báránycomb ült.

– Itt vagyok! – kiáltotta egy hang a levesestál felől, és Alice odakapta a fejét: még épp idejében, hogy megpillantsa a Királynő szélesen mosolygó arcát a tál pereme fölött, mielőtt eltűnt volna a levesben.

Nem volt vesztegetni való idő. Máris több vendég hevert az ételek közt a tálakban, a merőkanál pedig Alice felé lépkedett az asztalon, és még intett is neki, hogy térjen ki az útból.

– Nem bírom tovább! – kiáltotta Alice, azzal mindkét kezével megmarkolta az abroszt; egy hatalmas rántás, és tányérok, tálak, vendégek, gyertyák mind egy kupacba dőltek a padlón.

– Téged pedig… – folytatta, és a Fekete Királynő felé fordult, mert úgy vélte, hogy ő okozta az egész felfordulást; a Királynő azonban nem volt már mellette, hanem egy játék baba méretére zsugorodva az asztal tetején futkosott körbe-körbe nagy vidáman, és a sálját kergette, amely mögötte úszott a levegőben.

Máskor Alice nagyon elcsodálkozott volna ezen, de most már olyan izgatott volt, hogy semmin nem tudott meglepődni.

– Téged pedig – ismételte, és közben elkapta a szaladgáló kis figurát, épp abban a pillanatban, amikor az átugrotta az asztalra éppen leszálló borosüveget – majd én ráncba szedlek! Úgy megrázlak, hogy cicává változol!

A ráncba szedés

Ahogy ezt mondta, fölkapta a kis alakot az asztalról, és teljes erejéből rázni kezdte.

A Fekete Királynő nem tanúsított semmiféle ellenállást, és míg Alice rázta, rázta, furcsa változáson ment át: mind kisebb lett... és kövérebb... és puhább... és gömbölyűbb... a szeme egyre nagyobb és zöldebb... és...

A felébredés

...és *valóban* cicává változott!

Ki álmodott?

– Felséges feketeségednek igazán nem kellett volna ilyen hangosan dorombolnia – dörzsölte a szemét Alice, és bár tisztelettel beszélt a cicához, hangjában mégis szigorúság bujkált. – Jaj de szép álomból ébresztettél föl! És te is végig velem voltál... egész Tükörországban. Tudtál erről, kicsikém?

Nagyon ostoba szokásuk a cicáknak (jegyezte meg egyszer Alice), hogy *akármit* mond nekik az ember, mindig dorombolnak. „Legalább annyit tudnának, hogy igen helyett dorombolnak, nem helyett miákolnak vagy hasonló – vélekedett Alice –, máris el lehetne beszélgetni velük. De hogyan lehet szót érteni valakivel, aki egyre csak ugyanazt hajtogatja?”

A cica ez alkalommal is csak dorombolt, és nem lehetett megfejteni, hogy ez igent vagy nemet akar-e jelenteni.

Alice ezért addig turkált az asztalon fekvő sakkfigurák között, míg meg nem találta a fekete királynőt, aztán letérdelt a szőnyegre, és szembeállította a cicát meg a királynőt, hogy jól nézzék meg egymást.

– Most pedig, Cili – kiáltotta, és diadalmasan összecsapta a kezét –, szépen bevallod, hogy valóban átváltoztál!

(„De Cili rá se akart nézni – mesélte később Alice a nővérének –, elfordította a fejét, és úgy tett, mint aki nem is látja; ám én észrevettem, hogy egy *kicsit* szégyenkezik, tehát biztos, hogy ő volt a Fekete Királynő.”)

– Húzd ki magad! – nevetett Alice vidáman. – És pukedlizz, amíg kigondolod, hogy mit... hogy mit dorombolj. Így időt nyersz, ne felejtsd el! – Azzal felkapta a cicát, és egy puszit nyomott az orrára. – Jutalmul, amiért te voltál a Fekete Királynő!

Hát te, Pamacs! – folytatta, miközben hátranézett a fehér cicára, aki még mindig türelemmel viselte a mosdatást. – Vajon mikor végez Dorka fehérségeddel? Biztosan ezért voltál álmomban olyan rendetlen... Dorka! Tudsz róla, hogy egy Fehér Királynőt nyalogatsz? Nagy tiszteletlenség ez tőled!

És vajon Dorka mivé változott? – csacsogott tovább, míg kényelmesen elheveredett a szőnyegen, és felkönyökölve, állát a tenyerébe támasztva figyelte a cicákat. – Mondd csak, Dorka, nem te voltál Dingidungi? Én azt hiszem, hogy igen... de jobb lesz, ha ezzel egyelőre nem hencegsz a barátaid előtt, mert nem vagyok biztos benne.

Erről jut eszembe, Cili, hogyha valóban velem lettél volna álmomban, egy dolgot biztosan élveztél volna: azt a rengeteg dalt és verset, amelyik mind halakról szólt! Holnap reggel nagy élményben lesz részed: amíg reggelizel, elmondom neked a Rozmár és az Ács történetét, és közben azt képzelheted, hogy osztrigát eszel!

Most pedig próbáljuk eldönteni, ki is álmodta ezt az egészet, Cili! Ez komoly kérdés, és kérlek, ne nyalogasd közben a mancsodat, mintha Dorka nem mosdatott volna meg ma délelőtt. Tudod, Cili, vagy én álmodtam, vagy a Fekete Király. Szerepelt az álmomban, ez igaz, de akkor én is szerepelhettem az ő álmában! Tényleg ő álmodta ezt? Te a felesége voltál, Cili, neked tudnod kell! Jaj, Cili, segíts már eldönteni! A mancsod igazán várhat még egy kicsit!

De a szemtelen cica nekilátott a másik mancsának is, és úgy tett, mintha nem hallotta volna a kérdést.

Szerinted ki álmodott?

Csónak fénylő ég alatt,
ringatózik álmatag,
száll a nyári alkonyat –

Három gyermek ül körül,
mohó szem, kiváncsi fül,
kis mesémnek ugy örül.

Rég nincs fény az ég alatt,
visszhang, emlék elmaradt,
őszi dér fed dús nyarat.

Csak ő jár mindig velem:
Alice, titkos téreken,
hol nem látja földi szem.

Ám gyerek mindig kerül,
mohó szem s kiváncsi fül,
kis mesémen mind derül.

Csodatájon nyugszanak,
álmodozva napra nap,
míg suhannak gyors nyarak –

ringatóznak lassu áron,
a fény rájuk glóriát fon:
mi az élet, ha nem álom?

JEGYZETEK

[1] Alice – ejtsd: elisz.

[2] Dinah – ejtsd: dájna

[3] Krokett – angol labdajáték

[4] Mabel – ejtsd: mébel.

[5] Où est ma chatte? (Francia kiejtése: u e má sátt?) – Jelentése magyarul: Hol van a macskám?

[6] Hódító Vilmos: Normandia hercege, később angol király. A XI. században élt.

[7] Mary – ejtsd: méri.

[8] Homár – tengeri rák

[9] Shilling (ejtsd: silling), penny – angol pénznemek

TARTALOM

ALICE CSODAORSZÁGBAN
- Első fejezet Lenn, a Nyuszi barlangjában
- Második fejezet Könnytó
- Harmadik fejezet Körbecsukó meg az egér hosszú tarka farka
- Negyedik fejezet Gyíkocska
- Ötödik fejezet A hernyó tanácsot ad
- Hatodik fejezet Békétlenség, bors és baj
- Hetedik fejezet Bolondok uzsonnája
- Nyolcadik fejezet A királyi krokettpálya
- Kilencedik fejezet Az Ál-Teknőc története
- Tizedik fejezet Homár-humor
- Tizenegyedik fejezet Ki lopta el a lepényt?
- Tizenkettedik fejezet Alice tanúvallomása

ALICE TÜKÖRORSZÁGBAN
- A tükörház
- A beszélő virágok kertje
- A tükörrovarok
- Subidam és Subidu
- Tűk és tavirózsák
- Dingidungi
- Az oroszlán és az egyszarvú
- „A saját találmányom”
- Alice királynő
- A ráncba szedés
- A felébredés
- Ki álmodott?

JEGYZETEK